San Mateo
Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Mateumi Amitunchik Jesucristupa apustulnin kar, puriran Jesús yaĉhachikushanta uyakur, chaynulla milagrukunata rurashanta rikar ima. Mateuqami manaraq Jesucristupa apustulnin karqa, Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq karan. Mateupaq masta intrakanarqa liyishunllapa San Mateo 9.9-13.

Kay librutami Mateuqa iskribiran Israel kaq runakunata intrachinanpaq Jesucristumi washamaqninchikllapa nir. Chaynullami iskribiranpis intrachikunanpaq Dyuspa shumaq rimayninqami tukuypaq nir (San Mateo 28.19-20).

Chaymi kay libruta liyir intrakayta puytinchik Jesucristo nasishanpaq (1.1–2.23), rimayninpaq (5.1–7.29; 13.1-52; 16.13–20.28), chaynulla tukuyta munamanchikllapa nir ima (8.1–9.38). Chaynullami intrakaytapis puytinchik imanu kruspi wanushanpaq (26.1–27.66), chaynulla wanur kawsamushanpaq (28.1-20), kay pachaman qashan shamuyanqa nir ima (24.1–25.46).

Kaykunami Jesucristupa ayllunkunaqa karan (Lc 3.23-38)

1 Abrahampa, Davidpa ayllunmantami Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa karan. Chaymi kaypi rikachimanchik tukuynin unay rukunkunapaq, mayqankunami karan nirmapis. Kaynumi kaq:

2 Abrahammi Isaacpa taytan karan.
Isaac-shuypaqa Jacobupa taytan karan.
Nataq Jacobuqa Judapa, chaynulla ukninkunapa taytan karan.
3 Judaqa, Farespa chaynulla Zarapa taytan karan.
Nataq maman-shuypaqami Tamar karan.
Faresqa Esrompa taytan karan.
Esrom-shuypaqa Arampa taytan karan.
4 Aramqa Aminadabpa taytan karan.
Aminadabqa Naasonpa taytan karan.
Naasón-shuypaqa Salmonpa taytan karan.
5 Salmonqa Boozpa taytan karan.
Boozpa maman-shuypaqa Rahab karan.
Boozqa Obedpa taytan karan.
Nataq Obedpa mamanqa karan Rut.
Obedqa Isaipa taytan karan.
6 Isaí-shuypaqa mantakuq Davidpa taytan karan.
Davidqa Salomonpa taytan karan.
Salomonpa mamanqami wanuq Uriaspa warmin kasha karanpis.
7 Salomonqa Roboampa taytan karan.
Roboamqa Abiaspa taytan karan.
Nataq Abiasqa Asapa taytan karan.
8 Asaqa Josafatpa taytan karan.
Josafatqa Jorampa taytan karan.
Joramqa Uziaspa taytan karan.
9 Uziasqa Jotampa taytan karan.
Jotamqa Acazpa taytan karan.
Acazqa Ezequiaspa taytan karan.
10 Ezequiasqa Manasespa taytan karan.
Manasesqa Amonpa taytan karan.
Amonqa Josiaspa taytan karan.

11 Nataq Israelmanta kaqkunata Babilonia-
manta runakuna prisur apayan chay tyimpuqa
Josiasqa Jeconiaspa, chaynulla ukninkunapa
taytan karan.

12 Chaymanta chaynu chay Babiloniaman
prisur apayan chay tyimpu pasatinnaqa,
Jeconias Salatielpa taytan karan.
Salatielqa Zorobabelpa taytan karan.
13 Zorobabelqa Abiudpa taytan karan.
Abiudqa Eliaquimpa taytan karan.
Eliaquimqa Azorpa taytan karan.
14 Azorqa Sadocpa taytan karan.
Sadocqa Aquimpa taytan karan.
Aquimqa Eliudpa taytan karan.
15 Eliudqa Eleazarpa taytan karan.
Eleazarqa Matanpa taytan karan.
Matanqa Jacobupa taytan karan.
16 Jacobuqa Josipa taytan karan.
Josiqami Mariapa runan karan.
Kay Mariamantami Jesusqa nasiran. Jesustaqa,
kanan nuqanchikkunaqa riqsinchikllapa Dyuspa
Akrashan Cristun nir.

17 Abrahammanta-pachami paynin paynin
kriyakaranllapa taytanmanta uk wamran,
qashan chay wamranmanta uk wamran
ima. Chaynumi katursi rukunllapakuna
karan Davidkamanqa. Davidmanta-pacha
chay Israelmanta kaqkunata Babiloniamanta
runakuna prisu apashankaman, qashan karan
uk katursi. Chaymanta-pachami qashan
karan uk katursi Dyuspa Akrashan Cristun
nasishankamanqa.

Jesucristumi nasiranna
(Lc 2.1-7)

18 Kaynumi Dyuspa Akrashan Cristun Jesusqa
nasiran. Maman Mariaqami Josiwan parlashana
karan kasarananllapapaq. Piru manaraq pulla
punusha ima katinmi, Mariaqa ruriyjun rikariran
Santu Ispiritupa pudirninrayku.
19 Chay runan Josiqami kusa allinla kar,
Mariata ima pasashanpaq mana mayqanpis
yaĉhananllapataqa munaranchu. Chaymi
ashwan uyarala Mariamantaqa chiqanchakayta
yarpuran.
20 Chaynu chiqanchakananpaq yarpusha kat-
inmi, Dyuspa uk angelnin musquyninpi rikarir
niran: “Davidpa ayllun José, ama manchakurchu
Mariawanqa kasaray. Chaqa payqami Santu
Ispiritupa pudirninrayku wamrakustuyanmapis.
21 Piru chay wamritu nasikutinqami
shutichinki Jesús. Chaqa payqami chaynuqa
shutiyan Dyuspa kaqninkunata uchanmanta
washananpaq kashanrayku”.
22 Piru tukuy kaykunaqami pasaran
Dyusninchik paypa rimaqninkunata intrachitin
nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi
nisha kayaq:
23 “Manaraq runawan punusha
uk warmisitami ruriyjun rikarinqa.
Chaymanta wamrakurqami
wamrituntaqa shutichinqa Emanuel”. ✡
Emanuel nirqami intrachimayanchik:
“Dyusninchikmi nuqanchikkunawan” nir.

✡ **1:23** Is 7.14

24 Chaymanta José punuyashanmanta
rikĉhakurqa, Dyusninchikpa angelnin willashanta
ruraran. Chaymi ashwan Mariawanqa
kasararanna.
25 Piru chaynu kasarashana karmapismi Josiqa
Mariawan mana pullaqa punuranchu chay punta
wamritunllapa nasinankaman. Chaymantami
Mariaqa wamrakusturanna. Chaymi Josiqa
wamritutaqa shutichiran Jesús.

2

Yaĉhaq runakunami ĉharan Jesusta aduraq

1 Jesucristuqami Judea lugarpi uk
pwiblitu Belén shutiqpi nasiran. Chay
tyimpupiqami Herodes gubyirnuqa karan Israel
pwiblukunapiqa. Chaymantami kusala yaĉhaq
runakuna ĉharanllapa Jerusalenmanqa rupay
iqamunanlawmanta. Paykunami qullarkunata
rikar riqsiq runakuna kaqllapa.
2 Chaymi kaynu nir tapukuranllapa: "¿Mayp-
itaq chay Israel runakunapa gubyirnun nasisha
chayqa? Chaqa chay rupay iqamunanlawpimi
rikasha kanillapa uk qullar paypaq intrachimaql-
lapata. Chaymi shamusha kanillapa payta adu-
raq".
3 Chaynu nitinllapa uyaparmi chay gubyirnu
Herodes chaynulla tukuyla Jerusalén pwiblupi
taqkunapis kusalata manchakur yarpupakuranl-
lapa.
4 Chaymi chay gubyirnuqa niran tanta-
kamunanllapapaq tukuy chay kurakunapa
mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta

yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Chaymantaqa tapuran:

—¿May lugarpitaq Dyuspa Akrashan Cristunqa nasiyanqa? nir.

5 Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Judea lugarpa pwiblun Belenpi. Chaqa Dyuspa rimaqninmi kaynu niq Belén pwiblupaqqa:

6 'Belén pwiblu, qammi chay Judea lugarpiqa,
takshala pwiblitu kasha karmapis,
kananqa kusala mas riqsikashana kanki
chay Judea lugarpi wakin pwiblukunamantaqa.
Chaqa qammantami uk mantakuq rikarinqa.
Chaymi payna kusala shumaqta kuytanqa
chay Israel pwibluytaqa' nir.

7 Chaynu nitinllapaqa, Herodesqa mana mayqanpis yaĉhatinchu, qayamuran chay uklawmanta kusa yaĉhaq runakunata. Chaymi paykunarayku yaĉharanna ima tyimpupimi chay qullar rikariran nirmapis.

8 Chaymantami chay runakunataqa kaĉharan Belén pwibluman kaynu nir:

—Wakman rir puytishaykillapata tapukuyllapa chay wamritupaqqa. Chaymanta tarir-shuypaqa willamankillapa, nuqapis rir aduranaypaq nir.

9 Chaynu gubyirnu willatinllapami, chay kusa yaĉhaq runakunaqa riranllapa. Piru chay qullar rupay iqamunanlawpi rikashanllapaqa, naypanllapata riq ĉhurakaran. Chaynu rirmi chay maypiĉhi wamritu karan chaylapi qasillaran.

10 Chaynu qullar qasillaqta rikarmi, kusalata aligriyaranllapa.

11 Chaymantami chay wasiman yaykur,
rikaranllapa chay wamrituta chaynulla maman
Mariata ima. Chaynami paykunaqa qunqurikur
aduraranllapa. Chaynulla talqitanllapata kiĉhar,
uruta, insinsyuta, mutkiypaqla mirrata ima
quranllapa.
12 Chaymanta punutinllapami Dyusqa
musquyninllapapi willaran Herodes
kayashanman ama tikrakananllapapaqchu
nir. Chaymi paykunaqa Dyus nishanta kasur
pwiblunllapamanqa riran uklaw nantana.

Egiptumanmi Josiqa Mariawan wamranta alsakachiran

13 Chaynu chay kusa yaĉhaq runakuna rishana
katinqa, Josipa musquyninpi Dyuspa uk angel-
nin rikarir kaynu niran: “Sharir, wamrituta
mamantinta apar utqar riy Egipto pwibluman.
Chaypi kidankillapa nuqa willashunayllapaka-
man. Chaqa Herodesmi wamrata maskanqa
wanuchinanpaq” nir.
14 Chaymi chaynu nitinqa Josiqa sharir,
wamrituta mamantinta apar, chay tutalla riq
ĉhurakaranllapa Egiptuman nan riqta.
15 Chaymi chaypiqa taranllapa Herodes wa-
nunankaman. Chaynuqami pasaran Dyuspa ri-
maqnin unay nishan kumplikananpaq. Chaqa
nishami kayaq: “Egipto pwiblumantami qayamu-
ray wamrayta” nir.

Herodesmi mantakuran wamrakunata wanuchinanllapapaq

16 Chaymantami Herodesqa chay kusa yaĉhaq
runakunaqa ingañamasha nir kwintata qukarqa,

kusalata piñakuran. Chaymi mantakuran tukuyla ullqu wamritukuna ishkay añuyjun, chaynulla manaraq ishkay añuyjun kaqkunata ima wanuchinanllapapaq tukuyla Belén pwiblumanta kaqkunataqa. Chaynuqami kaĉhakuran chay kusa yaĉhaq runakuna ima tyimpupimi Dyuspa qullarnin rikarisha karan nir willashanmanta yaĉhar.

17 Chaynuqami pasaran Dyuspa rimaqnin Jeremías iskribishannu kumplikananpaq. Chaqa niqmi:

18 "Ramá pwiblumantami kusala llakiyta,
kusala waqayta ima uyapakaran.
Chaynuqami waqayaran Raquel, wamrankunapaq.
Chaymi mana kunsulakaymatapis munaranchu,
tukuynin wanushana kashanrayku" nir.

Josimi Mariawan ima Nazaretman tikrakaranllapa

19 Piru Herodesqami wanuranna. Chaymi ashwan Dyuspa uk angelnin, José Egiptullapi katin, musquyninpi payman rikarir kaynu niran:

20 "Sharir, wamrituta mamantinta apar, qashan riyllapa Israel pwibluman. Chaqa chay wamrituta wanuchinaqkunaqami wanushallapana" nir.

21 Chaymi Josiqa sharir wamrata mamantinta apar riran Israel pwibluman.

22 Piru Josiqami yaĉharan chay Judea lugarpiqa Herodespa lugarninqa wamran Arquelao mantakuyan nir. Chaymi kusalata manchakuran

chay Judea lugarllaman tikrakaytaqa. Piru Tayta
Dyusmi musquyninpi Jositaqa intrachiran Judea
lugarman ama rirchu, ashwan Galilea lugar-
manna rinanpaq nir.
23 Chaymi chayman rir ĉharqa, riran taq Nazaret
pwiblumanna. Tukuy kayqami pasaran Dyuspa
unay rimaqninkuna kaynu nishan kumplikanan-
paq. Chaqa Jesuspaqmi nisha kayaq: “Payqami
nazareno shutinqa” nir.

3

Shutichikuq Juanmi chunllaqkunapi yaĉhachikuran

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Chaymanta uk tyimpu pasatinmi Shutichikuq
Juan rikariran chay Judea lugarpa chunllaqlla lu-
garninkunapi.
2 Paymi yaĉhachikuq qallariran kaynu
nir: “Uchaykillapata dijar Dyusmanna
tikrakayllapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq
qallarinanpaqqami shipchamunna” nir.
3 Kay Juanpaqmi Dyuspa unay rimaqnin Isaías
iskribisha kayaq kaynu nirqa:
“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:
‘Amitunchikpa nanninta kamakachiyllapa
uchaykillapata dijar, Dyusta kasurllapana.
Chaynuqami kusa dirichula nanta kiĉhaq yupayna
kankillapa kanqa’ nir”.
4 Kay Juanpa raĉhpanqami rurakasha karan
kamillupa millwanmanta. Nataq sinchun-
shuypaqami qaramanta karan. Payqami mikuq
atun shurkukunata, chumpakapa mishkinta ima.

5 Piru pay yaĉhachikutin uyakuqqa achka
runakuna riqllapa Jerusalén pwiblumanta,
Judea lugarmanta, chaynulla chay riyu Jordanpa
shipchankunamanta ima.
6 Chaymi Juan yaĉhachikutin uyakurqa uchanl-
lapapaq kwintata qukar, Tayta Dyus llakipamayl-
lapa nitin, Shutichikuq Juanqa chay riyu Jordanpi
shutichiran.
7 Chaymantami Juanqa, achka fariseo, saduceo
runakuna, pay shutichinanpaq ĉhaqta rikarqa ni-
ran:
"¡Largu kurukunapa ayllunkuna! ¿Pitaq
qamkunata nishushallapa: 'Shutikurla chay
kusala saqra manchaypaq kastigu Dyusmanta
shipchamuyanna chaymanta washakayankillapa
kanqa' nirqa?
8 Chaymi ashwan kriyishaykillaparayku kusala
shumaqta kawsar Dyuspi kriyinkillapa nir uk
qiru puquq yupay intrachikuyllapa.
9 Imanupiqakish yarpuyatkillapa, Abrahampa
ayllun kar washakayanchikllapa nir. ¡Manami
chaynuchu! Chaqa allita nishaykillapa: Dyus
munarqami, tukuy kay rumikunamatapis Abra-
hampa ayllunpaq tikranarqa tikranman.
10 Achapismi listuna qirukunata ĉhupanmanta
kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita
puquqtaqa kuchur itanqa ninaman.
11 "Chiqaptami nishaykillapa: Dyuspi
kriyir uchaykillapata dijashaykillaparaykuqa
yakulawan nuqaqa shutichishunillapa. Piru
nuqamanta kusala mas pudirniyjun shamuq
chay-shuypaqami shutichishunqallapa Dyuspa
Santu Ispiritunwan, ninawan ima. Chaymi

nuqaqa paypaqqa mana sirbinichu llanqinta urqur apanaylapaqmapis.
12 Chaqa payqami palanta charikusha shamuyan. Chaymi trigunta limpu shumaqchar ĉhurakunanpi ĉhurakunqa. Nataq pajanta-shuypaqami mana maydiyapis wanuq ninawan limpu rupachinqa”.

Jesusmi shutikuran (Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Chaymantaqa Jesuspis Galileamanta riran riyu Jordanpi Juan shutichikuyashanman pay-tapis shutichinanpaq.
14 Piru puntataqami Juanqa mana shutichinar-chu kaynu niran:

—Qammi shutichimanaykipaq kusala allinqa. ¿Ashwanchu nuqa shutichishunaypaq shamunki? nir.

15 Chaynu nitinmapis Jesusqa niran:

—Amami mana nirchu kananlla shutichimay. Chaqa chaynuqami Dyus tukuy munashanlata ru-ranapaq nimashanchiktaqa kumpliyashun nir.

Chaynu nir, Juanta allinta yarpuchitinmi,
16 shutichiran Jesustaqa. Chaynu shutikur yakumanta yarqamuyatinlami syilu kiĉhakaran. Chaymi Jesusqa rikaran Dyuspa Santu Ispiritun payman uk palumitanu ishkimuqta.
17 Chaymantami syilumanta-pacha, Dyus kaynu niqta uyaparan.

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.
Paywanmi kusalata aligriyani” nir.

4

Jesusta dyablu uchakuchinaran
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Chaymantaqami Dyuspa Santu Ispiritunqa
Jesusta aparan chunllaq lugarkunaman dyablu
uchakuchiyta kamananpaq. *
2 Jesusqami kwarinta unaq, kwarinta tutata
ayunaran. Chaymantami mallaqnaran.
3 Chaymi dyabluqa uchakuchiyta yarpur, Jesus-
man qimikar niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumiku-
nata willay tantakunapaq tikrakananpaq nir.
4 Piru Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:
‘Manami tantalamantachu
runaqa kawsayta puytin.
Ashwanmi Dyuspa shiminmanta
tukuy rimaynin lluqshiqta kasur kawsanqa’
nir.
5 Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparan
Dyus akrashan pwiblu Jerusalenman.
Chaypiqami Dyusta adurananllapa wasipa kusa
unaqninman iqachir,
6 niran:
—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta
uraman kaĉhakay. Chaqa Dyus nitin
iskribikashakunapimi, nin:
‘Dyusshi, angelninkunata kaĉhamunqa

* **4:1** Chaynu nirqami mana intrachimanchikchu Santu Ispirituqa Jesusta uchakuchiyta munaran nirqa. Ashwanmi chaynuqa aparan rikar kwintata qukanallapapaq, Jesusta dyablu michka uchakuchinatinmapis mana payqa uchakurchu shachinakuran nir.

kuytashunanpaq.
Chaynulla aypashuyanqashi
ĉhakikimapis ama ĉhachikananpaq ima rumikunalawanmapis' nir.
7 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
'Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu' nir.
8 Chaymanta-shuypaqami dyabluqa aparan uk kusala unaq may atun sirkaman. Chaymantami kay pachapa tukuy pwiblunkunata iman kaqnintinta rikachir,
9 niran:
—Qam qunqurir aduramatkiqami tukuy kay rikashaykikunata qushayki nir.
10 Jesusqa niran:
—¡Ashuy, dyablu! Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:
'Adurar sirbiy
Amituyki Dyuslata' nir.
11 Chaynu nitinmi dyabluqa Jesusmantaqa ashuranna. Chayna chay kutilla, Dyuspa angelninkunana shamur ministishanpi yanaparan.

Jesusmi Galileapi yaĉhachikuq qallariran (Mr 1.14-15; Lc 4.14-15; 5.1-11; 6.17-19)

12 Chaymanta Jesusqa yaĉharan Juanta karsilman itashallapa nir. Chaymi riran Galilea lugarlawman.
13 Chaypimi Nazaret pwiblupi kayarqa, ashwan riran Capernaúm pwiblumanna taq. Chayqami karan chay quĉha qichqankuna Zabulonpa,

chaynulla Neftalipa unay ayllunkunapa
pachankuna kaq chay lugarkunapi.
14 Tukuy kaykunaqami pasaran Dyuspa
rimaqnin Isaías iskribishan kumplikananpaq.
Chaqa niqmi:
15 “Zabulonpa, Neftalipa lugarninkunapi taqkuna,
chaynulla mar yaku manyanpi,
chay riyu Jordanpa qichqanpi taqkuna,
16 chay Galilea lugarpi mana kriyishanrayku tutaparaqpi yupay taqkuna
rikaranllapa imanutaq rupaymaqa kusalata llipyaran † chaynuta.
Paykunaqami tutaparaqllapi kar wanunanpaqna katinmapis,
imanumi Tayta Dyusqa paykunatapis washayta munan nir rikachiran”.
17 Chaymi Capernaúm pwiblupi taq
qallarishanmanta-pacha Jesusqa yaĉhachikuq
qallariran kaynu nir:
“Uchaykillapata dijar Dyusmanna tikrakaylla-
lapa. Chaqa syilumanta kaq mantakuq qallari-
nanpaqqami shipchamunna” nir.

Jesusmi kwatru piskadukuqkunata qayaran (Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesusqami Galilea atun quĉhapa manyanta ri-
yarqa, rikaran ishkay piskadukuq runakuna atun
shikranllapata yakuman itaqta. Paykunaqami

† **4:16** Chay rupay llipyaraqqami Jesús karan. Pay manaraq achkirachikur ĉhamuyatin chay lugarkunapi Dyusta mana kasurllapaqa llantullapi yupay taqllapa.

karan, Simón uknin Andreswan. Kay Simonmi
Pedro shutiqpis.
19 Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuyllapa nuqawanna rinallapapaq.
Chaqa nuqaqami yaĉhachishaykillapa piskaduta
aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaĉhachir
tantanaykillapapaq nir.

20 Chaynu nitinqami, chay runakunaqa chay
kutilla atun shikrankunata dijar, paywanna ri-
ranllapa.
21 Piru mas naypaqman riyarqami
Jesusqa qashan rikaran ishkay runakunata.
Paykunaqami Zebedeupa wamrankuna,
Santiago, Juan ima karan. Chaymi paykunaqa
taytanwan uk yaku karrunpi atun shikrankunata
kamkachiyaranllapa. Chayna Jesusqa
qayamuran paykunatapis.
22 Chaymi, chay kutilla paykunapis yaku kar-
runta, taytanta ima chaypi dijar, Jesuswanna ri-
ranllapa.

Jesusmi achka runakunata yaĉhachiran (Lc 6.17-19)

23 Chaynumi Jesusqa Galileapa tukuy
lugarninkunapi Israel runakuna tantakananllapa
wasikunaman yaykur Dyuspa shumaq
rimayninta yaĉhachikur puriran, washakarna
paypa mantakuyninpi kawsananllapapaq.
Chaynullami runakunata allicharan tukuy
qishayninmanta, nanayninkunamanta ima.
24 Chaymi Jesuspaqqa chay Siriapa tukuyla
lugarninkunapi yaĉharanllapana. Chaynu

yaĉharllapami, kusa riqchaq nanaywan, qishayninllapawan qischakaqkunata apamuranllapa. Chaynullami apamuranllapapis dyablupa yarpuyninwan kar qischakaqkunata, atakiwan kaqkunata, chaynulla chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kaqkunata ima. Piru Jesusqami tukuylata allicharan.

25 Chaymi kusa achka runakuna Galileamanta, Decapolispa pwiblunkunamanta, Jerusalenmanta, Judeamanta, Jordanpa rupay iqamunanlaw lugarmanta ima, Jesusta kusata uyakuyta munar ikinpi puriqllapa.

5

Jesusmi uk sirkapi yaĉhachikuran
(Lc 6.20-23)

1 Chaynu achka runakunata rikarmi, Jesusqa sirkaman iqar taran. Chaymi chay yaĉhakuqninkunapis payman qimikatin,
2 kaynu nir yaĉhachikuq qallariran:

3 "Kusa shumaqmi kanqa, mayqanpis uchakushami kani nir masta Dyusninchikta maskaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami kanqallapa.
4 Kusa shumaqmi kanqa, waqaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi kunsulanqa llakishanmantaqa.
5 Kusa shumaqmi kanqa, chay mana kusa kani nir yarpuqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyus arnishan pachamatapis aypanqallapa.

6 Kusa shumaqmi kanqa, imuraspis Dyus
munashanlata mallaqnaq, yakunaq yupay
chiqap allinlata ruranaqkunaqa.
Chaqa Dyusmi yanapanqa ruranapaq
yarpuyashanllapataqa.

7 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis ima
katinpis llakipakuqqa.
Chaqa Dyusmi paytapis llakipanqa.

8 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis kusa
allinla yarpuyniyjun kaqkunaqa.
Chaqa paykunami Dyusta rikanqallapa.

9 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis
amana ĉhiqninakur kawsananllapapaq
intrachikuqqa.
Chaqa Dyusmi paykunatapis chiqap
wamranpaqna riqsinqa.

10 Kusa shumaqmi kanqa, chay mayqanpis Dyus
munashannulla allinlata rurashanrayku
qischakaqkunaqa.
Chaqa syilumanta kaq mantakuqwannami
kanqallapa.

11 “Kusa shumaqmi kankillapa nuqapi kriy-
ishaykillaparayku runakuna qaryapar, riqchaq
llullakunata willar ima qischashutinllapaqa.
12 Chayraykumi ima katinpis kusalata aligriyar
ima kuntintu kayllapa, unaq syilupi kusala shu-
maq imata aypanaykillapapaq nir yaĉhar. Chaqa
imanutaq kanan qamkunapa ikikillapapi purir
qischashuyanllapa, chaynumi Dyuspa unay ri-
maqninkunatapis rurananllapa”.

Kriyiqkunaqami kaĉhi chaynulla lampara yupay
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

13 Jesusqami niran:
“Imanutaq kaĉhimaqa kusalata sirbin chaynu
qamkunapis kankillapa kay pachapiqa. Piru
imanupi kaĉhi lampaqyarqa mananami qashan
shumaqchakayta puytinnachu. Chaynu mana
sirbitinnaqami ashwan waqtaman itakushana
puriqkuna saruĉhanllapa.
14 “Chaynullami imanutaq bilamaqa
achkirachikun chaynu qamkunapis kankillapa
kay pachapiqa. Chaqa uk pwiblu unaq sirkapi
katinmaqa tukuylari rikanllapa.
15 Chaynulla uk bilata kachkarqa manami ka-
junpa rurinmanchu ĉhuranchik achkirachikunan-
paqqa. Ashwanmi ĉhuranchik unaqlapi, tukuy
chay wasipi kaqkunata achkirachinanpaq.
16 Chayraykumi qamkunapis imanutaq uk
bilamaqa achkirachikun chaynu tukuylawan
kusa allinla ima kayllapa. Chaynu allinlata
rurar kawsatkillapaqami, tukuy rikashuqkuna
imanumi kawsanllapa nir kwintata qukar, unaq
syilupi Taytaykillapa Dyustana alabanqallapa.

Jesusmi yaĉhachikuran Moisés mantakushanta

17 “Amami qamkunaqa nuqapaq yarpunkil-
lapachu, Moisés mantakushankunata, Dyuspa
rimaqninkuna nishanta chinqachinanpaq
shamusha kanqa nirqa. Chaqa manami
chaykunata chinqachinaypaqchu shamusha
kani. Ashwanmi tukuy chaykunataqa chiqapta
kumplinaypaqna shamusha kani.

18 Nishaykillapa: Syiluwan pacha kayatinllaqami, Dyus mantakushanmantaqa manami uk puntituta, uk litralamatapis kitanqallapachu chay tukuy nishankuna kumplikananankaman.
19 Chayraykumi, Dyus mantakushanta mayqanpis mana kasur ashwan ukkunatapis ama kasunanpaq nir yaĉhachiqkunaqami syilumanta kaq mushuqmanta mantakutinqa, mana kwintachakashanachu kanqa. Nataq chay mayqanpis Dyus mantakushanta allita kasur, wakinkunapis kasunanpaq yaĉhachiqkunashuypaqami syilumanta kaq mantakutinqa kusala shumaqta riqsikashana kanqa.
20 Chaymi nishaykillapa: Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakunaqami Dyuspaq intrakarmapis mana tukuy shunqunwan kasunllapachu. Piru kuytawkish qamkunapis paykuna yupayma tukuyatkillapa. Ashwanmi syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunaykillapapaqqa tukuy shunquykillapawan Dyus munashanlata rurayta ministinkillapa”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama piñakunanllapapaq (Lc 12.57-59)

21 Chaynullami niranpis:

“Qamkunaqami uyapashaykillapa rukuykillapakunata Moisés unaylla kaynu nishanta: ‘Amami wanuchikunkillapachu. Chaqa mayqanpis wanuchikuqqami, kusala manchaypaqta kastigakashana kanqa’ nir.
22 Piru ashwan nuqa-shuypaqa nishaykillapa: Mayqanpis ukninkunawan piñakuqqami

kastigakashana kanqa. Chaynulla mayqanpis ukninta ima nir jurapaqta-shuypaqami kusa mas karguyjun kaqkuna rikar yaĉhar kastiganqa. Nataq chay ukninta mana allinpaq riqsir qaryapaqta-shuypaqami Tayta Dyusna rikar infyirnupi tukuy tyimpupaqna kastiganqa nir.

23 “Piru imanupi ufrindaykita altarman apar ĉhurayar, yarpunkiman mayqan ukniki qamwan piñakusha nir.
24 Chaynu katinqami chay ufrindaykita chay altarpa naypanlapi dijar, rinkiraq chay uknikiwan, shumaqchanakuq. Chaymanta chaynu uknikiwan shumaqchanakusha kar-shuypaqa rinki chay altarman ufrindaykita Dyusninchikpaq ĉhuraqqa.

25 “Chaynulla imanupi mayqan ima mana allinta rurashayki nir uchachashuyatinqa, manaraq jwiskunaman qayachishuyatin parlar shumaqchanakuyllapa. Chaqa mana chaynu ruratki jwisman qayachishutinqami, chay jwisqa gwardyakunaman qukushutin karsilmanna apashunmanllapa.
26 Chaqa chiqaptami nishayki: Chay karsilpina karqami mana dasqa lluqshimunkichu, tukuy imata rurashaykipaq limpu pagrakunaykikaman nir”.

Jesusmi yaĉhachikuran ama ukwan ukwan pu-nunanllapapaq

27 Jesusqami niranpis:

“Qamkunaqami allita uyapashaykillapa Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Runa kar, manaqa

warmi karmapis masayjunna karqa, amami ukwan ukwan pununkillapachu' nir.
28 Piru nuqa-shuypaqami nishaykillapa: Mayqanpis uk warmita rikar paywan kayta munarqami yarpuyninpiqa uchakushana nir.
29 "Chayraykumi, allilaw nawiki imata rikachir uchakuchishutinqa urqur itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.
30 Chaynulla allilaw makiki uchakuchishutinpis, pitir itakuy karukaq qammantaqa. Chaqa allinmi kanqa kwirpuykipa uk partin kaqta itakunaykipaq tukuyla kwirpuyki tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakananmantaqa.

Jesusmi yaĉhachikuran runa warminta dijanaqkunapaq
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 "Chaynullami Moisesqa niqpis: 'Mayqan warmiyjun kayar, manana warminwan kanarqa karguyjunkunapi uk kartata rurar warminta qurqashi dijayta puytin' nir.
32 Piru kananqami nishaykillapa: Uk runa, warmin mana mayqanwan punusha ima katin yanqallamanta dijarqami, uchakunanta munaq yupayna dijayan. Chaynulla mayqanpis chay yanqallamanta itakukasha warmiwan kasaraqpismi kusala saqrata uchakuyan".

Jesusmi yaĉhachikuran ama jurananllapapaq

33 Chaynullami Jesusqa niranpis:

“Qamkunaqami uyapashaykillapa Moisés unay
rukuykillapakunata kaynu nishanta: ‘Imata
ruranaykipaq Dyusninchikpa shutinpi jurarqa
kumpliyllapa’ nir.
34 Piru kananqami nishaykillapa: Amami
imalapaqpis jurankillapachu nir. Chaynulla
amami syilupaq rimar imaqa jurayllapachu.
Chaqa syiluqami Dyusninchik tar mantakunan.
35 Chaynulla amami pachapaq rimarmapis
jurayllapachu. Chaqa pachaqami Dyusninchikpa
ĉhakin shanan. Amami Jerusalén pwiblupaq
rimarmapis jurayllapachu. Chaqa Jerusalén
pwibluqami mantamaqninchik Dyuspa pwiblun-
ari.
36 Amami jurayllapapischu umaykillapapaq
rimarpis. Chaqa manami puytinkichu uk
aqchaykillapalamatapis yuraqpaq, manaqa
yanapaq tikraytaqa.
37 Ashwanmi juranaykillapamantaqa
imapaqpis ‘Chiqap’ nitkillapaqa, chiqap kanqa.
‘Mana’ nitkillapapis, mana kanqa. Chaqa
mayqanpis jurar imata arnikuqqami dyablu
munashannuna rimar arnikuyan.

Mayqan imata ruramashapis amami chayllata rurashunchu
(Lc 6.29-30)

38 “Qamkunaqami uyapashaykillapapis Moisés
unay kaynu nishantaqa: ‘Nawipaqqa kanqa uk
nawi. Kirupaqpis uk kiru’ nir.
39 Piru nuqaqami nishaykillapa: Mayqan ima
mana allinta rurashutinqa, amami qampis ima
mana allintaqa rurankichu. Ashwanmi mayqan

allilaw qaqllaykipi takashutinqa uklawtapis rikachiy nir.
40 Chaynulla mayqan qayachishur kamsaykita kitashunatinqa, dijay punchuykitapis apanqa.
41 Chaynulla mayqan ‘Apay kargayta kaymanta wakkaman’ nir, amalas apachishunatinqa, ash-wan chay nishushanmantaqa mas larguta apay.
42 Chaymi mayqanpis imalata mañashutinqa, quy. Chaynullami mayqan imalata pristanaykipaq mañashutinpis amami das tikrakar rinkichu.

Ĉhiqnimaqninchiktami llakipashunllapa (Lc 6.27-28, 32-36)

43 “Chaynullami uyapashaykillapapis Moisés unay kaynu nishantaqa: ‘Qamkunawan shumaq kaqkunata llakipar, ĉhiqnishuqkunata-shuypaqa ĉhiqniy’ nir.
44 Piru nuqaqa nishaykillapa: Ĉhiqnishuqkunataqa llakipar shumaqta rikayllapa. Chaynulla Tayta Dyusman mañakuyllapa mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi puriqkunapaq ima nir.
45 Chaynu rurarqami qamkunaqa unaq syilumanta Taytaykillapa Dyuspa chiqap wamrankunana kankillapa. Chaqa pay nitinmi rupaymapis achkirachikamun allin kaqkunapaq, chaynulla mana allin kaqkunapaqmapis. Chaynulla pay nitinmi tamyamapis ishkimun allinta ruraqkunapaq, mana allinta ruraqkunapaqmapis.
46 Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa ¿imatanari Dyusmantaqa aypankillapa?

Chaqa Dyusta mana kasuq, Roma pwiblupaq
impwistuta kubrakuqkunapismi mayqan
paykunata llakipaqtaqa llakipanllapa.
47 Chaynulla chay mayqanpis qamwan
allin kaqlata saludarpis ¿imatataq shumaqtaqa
rurayankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuq
runakunapismi chaynu ruranllapa.
48 Ashwanmi qamkunaqa imapipis allinla kayl-
lapa imanuĉhi unaq syilupi Taytaykillapa Dyus
kusa allinla chaynu”.

6

*Limusnawan yanapakurqa amami parlakunkil-
lapachu*

1 Jesusqami niranpis:
“Tukuy ima allin kaqtaqami imuraspis
rurayllapa. Amami runakuna rikamananpaq
nir paykunapa naypanlapichu rurankillapa.
Chaynu runakunala alabashunanllapapaq
rurayatkillapaqa imanunari unaq syilumanta
Taytaykillapamaqa chay shumaq imata qushu-
nanllapapaq karan chaytaqa qushunqallapa.
2 “Chayraykumi mayqan ministiqkunata
yanaparpis amami imanutaq Dyusta yanqa kasuq
tukuqkuna kusalata alabakar parlakunllapa
chaynuqa puriyllapachu. Chaqa paykunaqami
chay Israel runakuna tantakananllapa
wasikunapi, waqtakunapi ima parlakur
purinllapa, runakuna paykunapaq shumaqta
rimananllapalapaq. Chaymi nishunillapa:
Paykunaqami chay runa masinkuna
alabashanlawanna kidanqallapa nir.

3 Chayraykumi qamkuna mayqanta ima ministishanpi yanaparqa amami chay kusala riqsinaykimatapis parlankichu.
4 Chaynu imata yanapakur mana imatapis rimatkiqami, Taytayki Dyus rikashurqa kusala shumaq imatana qur yanapashunqa.

Jesusmi yaĉhachikuran Dyusman mañakunapaq (Lc 11.2-4)

5 “Qamkuna Dyusman mañakurqa, amami Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa, paykunaqami chay tantakananllapa wasikunapi, chay may iskinakunapi ima sharla Dyusman mañakuyta kusalata munanllapa. Chaynuqami paykunaqa ruranllapa runakuna rikar alabananllapalapaq. Chaymi nishunillapa: Paykunaqami chay runa masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa nir.
6 Piru qam mañakurqami wasikiman yaykur, punkuykita kirpakur Taytayki Dyus chaypi qamlawan kaqman mañakunki. Chaynu ruratki chay qamlawan kaq Dyusniki rikashurqami kusala shumaq imata qur yanapashunqa.
7 “Chaynulla qamkuna Dyusninchikman mañakurqa amami kutir kutir chayllata rimarqa mañakuyllapachu, imanutaq Dyusninchikta mana riqsiq runakunamaqa tukun chaynuqa. Chaqa paykunaqami yarpunllapa chaynu kusalata rimapakutinqashi Dyusqa mas uyapayanqa nir.
8 Chaymi qamkunaqa ama chay runakuna yupayqa kayllapachu. Chaqa Taytaykillapa Dyusqami ima ministiyashaykillapatapis yaĉhayanllana manapis mañakuyatkillapa.

9 Chaymi ashwan qamkunaqa kaynu
mañakunkimanllapa:
Unaq syilupi Taytayllapa,
qammi kusa allinpaq riqsikanki.
10 Shamuy-ari qamla kay pachapiqa
mantamanaykillapapaq.
Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa
imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla.
11 Kananllami chay ministiyashayllapa mikuy-
taqa qumayllapa.
12 Mana allinta rurashayllapamantapis pirduna-
mayllapa,
imanuĉhi nuqakunapis mana allinta rura-
matinllapapis pirdunanillapa chaynulla.
13 Amami uchakunayllapapaqqa dijamankilla-
pachu.
Ashwanmi chay riqchaq mana allinkuna-
mantaqa washamayllapa.
[Chaqa qammi tukuy imata puytinki;
kusala shumaqpaq riqsikanki;
chaynulla tukuy tyimpupaq mantakunki ima
nir.
¡Chaynumi kanqa!]
14 “Chaqa qamkunata ukkuna ima mana allinta
rurashutinllapa pirdunatkillapaqami, unaq
syilupi Taytaykillapa Dyuspis pirdunashunqal-
lapa.
15 Piru qamkuna mana ukkunata pir-
dunatkillapaqa manami Taytaykillapa Dyuspis
uchakushaykillapamantaqa pirdunashunqalla-
pachu.

Jesusmi yaĉhachikuran ayunupaq

16 “Chaynulla qamkuna ayunarqa, amami
kusa kwashalla tikrakarchu purinkillapa
imanutaq Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna,
tukunllapa chaynuqa. Chaqa paykunami
chaynu kwashalla tukunllapa runakuna
rikar, ayunayan ninanllapalapaq. Chaymi
nishunillapa: Paykunaqami chay runa
masinkuna alabashanlawanna kidanqallapa
nir.
17 Chaymi ashwan ayunarqa, alli qaqllitaykilla-
pata paqakur, shumaq ñaqsakur kamakayllapa.
18 Chaynu ruratkillapaqami mana mayqanpis
kwintata qukanqallapachu ayunayankillapa
nirqa. Nataq Taytaykillapa Dyus qamkunalawan
chaypi kaqmi, yaĉhayanqa chay ayunayashaykil-
lapapaqqa. Chaynami ashwan kusala shumaq
imata qur yanapashunqallapa.

Syilumanta imanchikkunapaq yarpushunllapa (Lc 12.32-34; 11.34-36; 16.13)

19 “Amami kay pachapi kaq imaykillapataqa
tantakunkillapachu. Chaqa kay pachapi kaq
imaykillapaqami pumpir, muqusyar ima, limpu
tukukan. Chaynulla suwakuqkunamapis wasiku-
naman yaykur suwakunllapa ima.
20 Ashwanmi kay pachapi kaq imaykillapa-
paq yarpunaykillapamantaqa unaq syilumanta
kaq imaykillapapaq yarpur Dyus munashanla-
tana rurar kawsayllapa. Chaqa syilumanta kaq
imaykillapaqa manami pumpir, muqusyar ima
tukukanlamapischu. Chaynulla manami chay-
manqa suwakuqkunalamapis yaykunchu.

21 Chaymi nishaykillapa: Qamkuna kay
pachamanta kaq imaykikunalata chapar
yarpuyatkillapaqa kay pachamanta kaq
imakunalapi kanqa yarpuynikillapaqa. Nataq
unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq
chapakur yarpuyatkillapa-shuypaqa syilumanta
kaq imaykillapalapi kanqa yarpuynikillapaqa.
22 “Allita yarpuyllapa: Nawikillapa
imanutaq bilamaqa kusala shumaq allinta
achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinqa,
tukuyla kwirpuykillapaqa kusala shumaqta
achkirachikuq yupaylana kanqa.
23 Piru nawikillapa kusala mana allin
kashanrayku kay pachamanta kaq imakunalapaq
yarpuchishutin-shuypaqami kwirpuykillapapis
tutaparaq intirupina kayanqa. Chaynuqami
achkirachikunaykillapamantaqa ashwan
tutaparachikuyankillapana kanqa. Chaymi
ashwan chaynu karqa mana imalatapis
Dyusninchikpaqmaqa intrakayankillapachu
kanqa.
24 “Nishaykillapapis: Manami mayqan
sirbikuqpis ishkay runata chay kutilla
sirbiytaqa puytinchu. Chaqa uknintami
munayanqa, nataq ukninta-shuypaqa ĉhiqniyanqa.
Manaqa uknintaqa allinta rikayanqa, nataq
ukninta-shuypaqa musyayanqa. Chaynulla
manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay
kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakin
imanchikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa.

Dyusmi wamrankunataqa kuytan (Lc 12.22-31)

25 “Chayraykumi nishunillapa: Amami
qamkunaqa yarpupakunkillapachu, imataraq
mikur, upyar kawsashaq nirqa. Chaynulla amami
yarpupakunkillapapischu imataraq mudakushaq
nirmapis. ¿Chaqa manachu yaĉhankillapa chay
kawsanaykillapa, chaynulla kwirpuykillapaqa
masta sirbin mikuymanta, raĉhpamantaqa nir?
26 Rikayllapa pariq kuritukunata. Paykunaqa
manami tarpukur urqukunllapalamapis-
chu. Chaynulla manami mikunanllapata
ĉhurakunllapalamapischu. Piru, imanutaq ashwan
unaq syilupi Taytaykillapa Dyusqa paykunataqa
qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami
chay kurukunamanta ashwan kusa masta
sirbinkillapa!
27 Chayraykumi tapushaykillapa: ¿Chaynu
kusalata yarpupakurqachu, imanu kashaykil-
lapamantaqa midyu mitrullataqa winayta
puytinkimanllapa? ¡Manami! *
28 “Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq qamkunaqa
kusalata yarpupakunkillapa mudanaykillapapaq
imaqa? Allita kwintata qukayllapa, imanutaq
liryukunamaqa muntipi winar, mana traba-
janchu chaynulla mana puchkakunlamapischu.
29 “Piru paykunaqami kusala shumaqta tuk-
tukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Man-
takuq Salomonmapis kusala ĉhaniyjun raĉhpanwan
mudakurmapis manami chay tuktitukuna yu-
payqa lusiranchu.

---

* **6:27** Kaynupismi intrakayta puytinchik: ¿Chaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura ĉhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

30 Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata
winachir kusa shumaqta lusichitinmapis,
allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa.
Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala
mas shumaqta ima mudachishuyanqallapa.
Piru chaynu yaĉharqa, ¿imapaqtaq Dyusninchikpi
manaraq allita kriyinkillapa?
31 Chayrayku ama llakiyllapachu '¿Imatana
mikushun? ¿Imatana upyashun? ¿Imanuna
mudakushun?' nir imaqa.
32 Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi
mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur
kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami unaq
syilupi Taytaykillapa yaĉhayanna, imatami
ministinkillapa nirmapis.
33 Chayraykumi, tukuy imakunapaq yarpur
llakinaykillapamantaqa, ashwan Taytanchikl-
lapa Dyus tukuyta mantakushanrayku, paylata
maskar munashannula allinta rurar kawsayllapa.
Chaynu kawsatkillapaqami Taytaykillapa Dyusqa
tukuy ministishaykillapapi yanapashunqallapa.
34 Nishaykillapapis: Amami allaqmantaqa
imaraq pasamanqa nirqa yarpupakunkillapachu.
Chaqa chay allaqmanta diyapismi ĉhamunqana
chay diyallapi ima kaqpaq yarpunaykillapa-
paqqa. Allita yaĉhashanchikllapanu, diyakunami
shamun imanuraq kashaq nir chay diyallapi
yarpunapaq.

7

Amami uknikita jwis yupay rikar yaĉhankichu
(Lc 6.37-38, 41-42)

1 “Amami uknikikunata rikar
yaĉhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar
yaĉhashunanllapapaq.
2 Chaqa ukkunata rikar yaĉhatkillapaqa,
chaynullami qamkunatapis Dyusqa rikar
yaĉhashunqallapa. Chaynulla imanu ukkunata
rikatkipis, chay rikashaykinullami Dyusqa
qamkunatapis rikar yaĉhashunqallapa.
3 ¿Chaqa imapaqtaq uknikipa nawinpi
usulsitu tayan chayta rikaq ĉhurakanki, qampa
nawikipi atun qiru tayan chayta naypaqta mana
lluqshichirqa?
4 Chaymi qampa nawikipi uk atun qiru tay-
atinqa, ¿imanutaq uknikita ninkiman: ‘Nawikipi
usulsitu tayan chayta lluqshichishaq’ nirqa?
5 ¡Kusa allin tukuq runa! Puntataqa chay
nawikipi atun qiru tayan chaytaraq lluqshichiy.
Chaymantaraqmi chay uknikipa nawinpi tayan
chay usulsitutaqa allita rikar lluqshichimuyta
puytinki.
6 “Chaynulla nishunillapapis: Amami Dyus-
ninchikpa shumaq rimayninta willankillapachu
chay kusala marraju allqu yupay runakunataqa.
Chaqa imanupiqakish piñakurmana llakiypaqta
qischashunmanllapa. Chaynulla chay kuchi yu-
pay runakunataqa amami willankillapapischu.
Chaqa paykunaqami mana kwintachar limpu
saruĉharmana dijanman.

Mañakushun maskakushun punkuta takashun ima
(Lc 11.9-13; 6.31)

7 “Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi
qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata

maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa.
Chaynulla punkumanta mana shaykuq
qayakuyllapa. Chaymi payqa punkunta kiĉhar
yanapashunqallapa.
8 Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun
mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan
maskakuqpismi, tarin maskayashantaqa.
Punkupi mayqan kusalata shachinakur
qayakutinpismi, punkunta kiĉhar yanapanllapa
ima.
9 "¡Ma nimayllapa! ¿Wamrayki tantata
mañashutinllapaqachu rumita qunkimanllapa?
10 ¿Manaqa wamrayki piskaduta
mañashutinllapaqa, largu kurutachu qunkiman-
llapa? ¡Manami!
11 Chaqa qamkuna kusala malu runakuna
karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata
qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi
Taytaykillapamaqa kusala shumaq imakunata
qushunqallapa payman mañakutkillapaqa!
12 "Chaynullami nishaykillapapis: Wakinkuna
qamkunawan shumaq kananta munarqa,
qamkunapis shumaqta ruraylapa payku-
nawanqa. Chaynu rurarqami kusala allintana
rurayanki, Moisés mantakushannulla, chaynulla
Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla
ima.

Kiĉhkila punkitutami yaykushunllapa (Lc 13.24)

13 "Allita yarpurmi, chay kiĉhkila kaq punki-
tuta pasar rinkillapa Dyusninchikman rinarqa.
Chaqa chay tukuy tyimpupaqna rir qischakana-
paq kaq punkuqami kusala atun chaynulla chay

nanpismi, kusala anchu ima. Chaynu katinmi
kusala achka rinqallapa chaylawtaqa.
14 Piru Dyusninchikwanna rir tukuy tyimpupaq
kawsanapaqqami kusa kiĉhkila punkitu,
chaynulla kiĉhkila nansitu ima. Chaynu katinmi
aykala chaylawtaqa yaykur rinllapa.

Qirukunatami puquyninmanta riqsinchik (Lc 6.43-44)

15 “Allitami kuytakankillapa chay llullakur
Dyusninchikpaq parlakuq tukuq runakuna-
mantaqa. Chaqa paykunaqami qamkunamanqa
shamunqa imanutaq uyshitakunamaqa kusala
mansitu chaynu. Piru alli yaĉhaymantaqami kusala
manchaypaq atun surrukuna kanqallapa.
16 Chaymi qamkunaqa tukuy imata
rurayashanlamanta das riqsiyta puytinkillapa
imanu nirmapis. Chaqa ubapa puquynintaqa
manami kashakunamantachu pallanchik.
Chaynulla Iguspa puquynintapis manami
shankakunamantachu pallanchik.
17 Piru tukuy allin qirukunaqami shumaqta
puqun. Nataq chay mana allin qirukuna-
shuypaqami mana allintachu puqun.
18 Chaqa allin qiruqami mana puytinchu mana
allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis
manami shumaqtaqa puquyta puytinchu.
19 Chaymi, tukuy qirukuna mana allinta puquq-
taqa kuchur ninaman itar rupachinchik.
20 Chayraykumi qashan nishaykillapa:
Tukuytami ima rurashankunalamanta allita
rikar riqsinkillapa nir.

Dyus mantakuyashanmankish mana yaykutkillapachu
(Lc 13.25-27)

21 “Manami tukuyla ‘Amituy, Amituy’ nimaqkunaqa, Dyus unaq syilupi mantakuyashanmanqa yaykunqachu. Ashwanmi, unaq syilupi Taytay munashanlata ruraqkuna yaykunqallapa.
22 Chaqa chay diyapiqami nimayanqallapa: ‘Amituy, Amituy, nuqakunami qamlapaq kusata parlakurayllapa. Chaynulla qampa shutikiwanmi runakunamanta dyablupa yarpuyninta itakurayllapa. Shutikiwanmi achka milagrukunata ruraraylapa’ nir ima.
23 Piru nuqaqami paykunataqa nishaq: ‘Manami maydiyapis riqsishushachu kani. ¡Ashuyllapa nuqamanta, mana allinta ruraqkuna!’ nir.

Ishkay wasipa simintun
(Lc 6.46-49; Mr 1.22)

24 “Chayraykumi, chay mayqanpis nuqa nishayta uyakur kasuqtaqa kumparashaq uk runa kusa allinlata yarpuqmaqa wasinta shachinanpaqqa allita yarpur, rumipa ananmanta shachiran chaywan.
25 Chaymi tamya shamutin, riyukuna achkayar, wayramapis wakmanta, kaymanta wasilaman pukakamurmapis mana ratachiranchu. Chaqa alliri shachisha karan rumipa ananmanta.
26 Piru nuqa nishayta uyakur mana kasuqtashuypaqami kumparashaq imanutaq uk yaru runamaqa mana allita yarpur wasinta shachiran ushya aqupa ananlamanta chaywan.

27 Chaymi tamya shamutin, riyukuna
achkayamuran. Chaynulla wayra wakmanta
kaymanta chay wasiman pukakamutinmi chay
wasiqa limpu limpu pampalla rataran”.
28 Chaymi chaynu Jesús rimar tukchitinnaqa,
tukuyla chaypi kaqkunaqa dispantakaranllapa
chay imanu yaĉhachikushanrayku.
29 Chaqa Jesusqami paylla kusata mantakur ima
yaĉhachikuran, manami Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkuna yupaychu.

8

Jesusmi allicharan uk ismuyaq runata (Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús chay sirkamanta ishkimutinqami, kusala
achka runakuna ikinta riranllapa.
2 Chaymantaqami uk runa ismuyaq
kwirpuyjun payman qimikar naypanpi
qunqurikur niran:
—Taytituy, llakipamayarqa allichamay-ari kay
qishayniymantaqa nir.
3 Chaynu nitinqa, Jesusqa makinwan kamar ni-
ran:
—Munanimi alliyanaykita. Kananlla alliyay nir.
Chaymi chay kutilla chay ismuyaq kwirpuyjun
runaqa, alliyaran qishayninmantaqa.
4 Jesusqami niranpis:
—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi
rir qimikay kuraman. Chaymi apanki ufrindi-
taykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy
yaĉhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashayk-
ina nir.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqninpa sirbikuqninta
(Lc 7.1-10; Jn 4.43-54)

5 Chaymanta Capernaúm pwibluman Jesús yaykutin, Romamanta suldadukunapa uk mantaqnin, qimikaran payta rugaq.
6 Chaymi niran:
—Taytituy, sirbikuqniymi wasiypi qishaq. Manami kwirpunqa kuyuylamatapis puytiyanchu. Ashwanmi kusala saqra nanaywan qischakayan nir.
7 Jesusqa niran:
—Rishaqmi allichaq nir.
8 Chaynu nitin, chay suldadukunapa mantaqninqa niran:
—Taytituy, nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi mana allinchu wasiymanraq rir yaykunaykipaqqa. Ashwanmi kayllamanta ‘Alliyanqa’ niy, chay sirbikuqniyqa alliyananpaq.
9 Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqniytapis imata ruranapaq kaĉhatiypis ruran.
10 Chaynu nitin uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla aligriyaran. Chaymi chay wakin ikinta riqkunataqa niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Tukuyla Israel pwiblupiqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.
11 Chaymi nishaykillapapis: Achka jwira runakunami shamunqallapa rupay

iqamunanlawmanta, rupay iqananlawmanta
ima. Chaymi paykunana tayanqa pulla mikuq
Abrahamwan, Isaacwan, Jacobuwan syilumanta
kaq mantakuyashanpiqa.
12 Piru Dyus mantakuyashan luryanpi
kananpaq karan chaykunaqami, itakukayanqa
waqta tutaparaqlla infyirnumanna. Chaymi
chaypina kusala mana agwantaypaqta
qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis
richyachinqallapa.
13 Chaymantami Jesusqa chay suldadukunapa
mantaqnintaqa niran:
—Riyna wasikiman. Qam kriyishaykinullami
wasikipiqa rurakanqa nir.
Chaynu Jesús nitinlami, chay kutilla sirbikuqn-
inqa alliyaranna.

Jesusmi allicharan Pedrupa swigranta (Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

14 Jesusqami riran Pedrupa wasinman. Chayp-
imi Pedrupa swigranta tariran, mantanpi qishaq
usuraqta. Kusala rupawanmi karan.
15 Chaymi Jesusqa, chay warmisitataqa mak-
inmanta kamaran. Chayna chay rupaqa di-
jaranna. Chaymantami ashwan chay warmisi-
taqa sharikur paykunata qaraqna qallariran.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan (Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

16 Tutapatinnaqa Jesusman achka runakuna
dyablupa yarpuyninwan kaqkunata apamuran-
llapa. Piru Jesusqami rimarla chay dyablupa
yarpuynin runakunapi kaqtaqa itakuran.

Chaynullami allicharanpis tukuyla qishaq kaqkunataqa.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Paylla nanayninchikkunata urquran.
Chaynulla paymi qishayninchikkunatapis aparan” nir.

Jesusmi paywan rinaqkunata kaynu nin (Lc 9.57-62)

18 Uk diyapimi Jesusqa achka runakunapa rurinpi rikariran. Chaymi yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran: Pasashunllapa chay quĉhapa chimpanman nir.
19 Chaymantaqa Moisés mantakushankunata yaĉhar yaĉhachikuq runami Jesusman qimikar niran:
—Yaĉhachikuq Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir.
20 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Surrukunami maĉhayniyjun pununanpaqqa. Chaynulla pariq kurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqmapis nir.
21 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunamanta ukqa kaynu niran:
—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.
22 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Kusa allinmi kananlla nuqawan rinaykipaq. Chaqa nuqapi mana kriyiqkunaqami imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi

dijay wanushakunaqa paykunapurana pampanakunqa nir.

Jesusmi wayrawan yaku maqchikayatin qasillachiran
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan yaku karruman iqar riranllapana.
24 Chaynu riyatinllapami chay quĉha yakuqa kusata wakman kayman maqchikaq qallariran. Chaymi chay yaku karrutaqa pampanayaranna. Piru chaykamanqami Jesusqa punuyaran.
25 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa rikĉhachiq rir niranllapa:
—¡Taytituy, washamayllapari! ¡Yaku rurimanmi chinqayanchikllapana! nir.
26 Chaynu rikĉhachitinllapami Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq kusalata manchakunkillapa? ¡Qamkunaqami manaraq allitaqa kriyimankillaparaqchu! nir.
Chaynu nirnaqami, sharir wayrawan yakutaqa willatinla limpu limpu qasillaran.
27 Chaynu rurashanraykumi kusa dispantakashalla paykunapura tapunakuyaqllapa:
—¿Kayqa, imanu runa katintaq wayrawan yakumapis kasunqa? nir.

Gadaramanta dyablupa yarpuyninwan ishkay runakuna
(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Chaymanta Jesusqa chay quĉhapa uklaw manyan Gadara shutiq lugarman ĉharan. Chaymi chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyninwan kaq ishkay runakuna, pantyunmanta lluqshir,

payman qimikaran. Chay runakunaqami kusala saqra manchaypaqta tukuqllapa. Chaymi chay lugartaqa mana mayqanpis pasayta puytiqllapachu.

29 Piru Jesusta rikarqami, kaynu nir qayĉhakuq ĉhurakaranllapa:

—¡Dyuspa Wamran Jesús, amami nuqakunamanqa yakapakamuychu! ¿Chaqa qamqachu manapis jwisyu diya ĉhamuyatinraq kananlla shamushayki qischamaqllapa? nir.

30 Piru chay kayashanllapamanta largukaqpimi achka kuchikuna shitqakuyaranllapa.

31 Chaymi chay dyablupa yarpuyninqa, Jesustaqa kaynu nir rugaranllapa:

—Kay runakunamanta lluqshichir itakumarllapaqa, dijamayllapa chay achka kuchikuna kan chayman yaykunayllapapaq nir.

32 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Riyllapa nir.

Chaynami chay dyablupa yarpuyninqa runakunamanta lluqshir kuchikunamanna yaykuran. Chaymi kuchikunaqa chay kutilla kusalata kallpar, qaqata rishannu quĉhaman ratar ĉhuqar wanuranllapa.

33 Nataq chay kuchikunata michiqkunaqami alsakar riranllapa. Chaymi pwibluman ĉharqa imanu chay dyablupa yarpuyninwan kaq runakuna pasashantaqa tukuyta parlaranllapa.

34 Chaymi chay kutilla pwiblumanta kaq runakunaqa lluqshir riranllapa Jesús kayashanmanqa. Chaynu Jesusta chaypi rikarllapami kusalata rugaranllapa kay lugarniyllapamantaqa wakaq tukuy nir.

9

Jesusmi mana kuyuyta puytiq runata allicharan
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

1 Chaymantaqami Jesusqa uk yaku karruman
iqar, quĉhapa uklaw chimpanman pasar pwiblun-
llaman ĉharan.
2 Chaypina katinqami uk mana kuyuyta puy-
tiq kwirpuyjun runata, uk parapi usurachir win-
tusha payman ĉhachiranllapa. Chaymi Jesusqa
paypi kusalata kriyiqllapata rikar, chay qishaq-
taqa niran:
—Shachinakuy wamrituy. Chaqa tukuy
uchakushaykikunamantami pirdunashushana
kani nir.
3 Chaymi Moisés mantakushankunata yaĉhar
yaĉhachikuq runakunaqa kaynu nir yarpuranl-
lapa: ¿Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan?
Manami allinchu chaynuqa. Chaqa Dyuslami
uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.
4 Piru Jesusqami kwintata qukaran imatami
yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi paykunataqa
kaynu nir tapuran:
—¿Imapaqtaq qamkunaqa kusala mana allin
yarpuyniyjunqa kankillapa?
5 ¿Imataq mas trabajusu ninaypaq,
‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninaypaq,
manaqachu ‘Sharir puriy’ ninaypaq? *
‘Uchaykikunamanta pirdunashuni’ nitiyqa
qamkunaqa mana kriyinkillapachu.

---

* **9:5** Chaqa mayqanpismi “Uchaykimanta pirdunashuni” niyta puytinman yanqallamapis.

6 Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapakunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

—Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

7 Chaymi chaynu nitinqa, chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun kayaq runaqa sharir, riranna wasinman.

8 Tukuy chaykunata rikarmi chaypi kaq runakunaqa kusalata dispantakaranllapa. Chaymi ashwan Dyusta alabaq ĉhurakaranllapa imanumi payqa uk runata pudirninta qusha nir.

Jesusmi Mateuta qayaran (Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

9 Chaymantami Jesusqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu riyarmi rikaran uk runa Mateo shutiqta. Payqami chay Roma pwiblupaq impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesusqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinqa Mateuqa sharir paywanna riran.

10 Chaymantami Jesusqa Mateupa wasinpi mikuyaranna. Chaymi chay kutilla Romapaq impwistuta kubrakuqkuna, kusa uchayjun runakuna ima ĉharanllapa. Chaynami ashwan paykunapis Jesuswan, yaĉhakuqninkunawan ima pulla mikuq ĉhurakaranllapa.

11 Chayta rikarmi chay fariseo runakunaqa Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq yaĉhachikuqnikillapaqa chay impwistuta kubrakuqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa mikun? nir.

12 Chaynu nitinllapa uyaparmi, Jesusqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa.

13 Rir allita intrakayllapa Dyus nitin unaylla iskribishanllapata. Chaqa ninmi:

‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata
wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.
Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima
ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.

Chaynulla nuqaqa manami chay kusa allinla kani niqkunata willaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa (Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

14 Chaymantaqami Shutichikuq Juanpa yaĉhakuqninkuna, Jesusman qimikar kaynu nir tapuranllapa:

—Nuqakuna, chaynulla chay fariseo runakunapismi kusalata ayunanillapa. Piru qampa yaĉhakuqnikikunaqa ¿imapaqtaq mana ayunanllapa? nir.

15 Jesusqa niran:

—¿Uk runa kasaraq, chayllapiraq katinqachu, wakinkunaqa llakishala kanmanllapa? ¡Manami! Chaymi chay kasarasha chaykuna rinanpaq ura ĉhamutin, ritinllapanami ayunanqallapa.

16 “Nishaykillapapis: Manami mayqanpis
uk makwa raĉhpataqa mushuq raĉhpawanqa
rimindanchu. Chaqa chay mushuq raĉhpami
paqakarqa chapukayanqa. Chaynu chapukarmi,
makwa raĉhpataqa llikinman. Chaynuqami
ashwan masna llikikayanqa.
17 Chaynulla, chay ubapa yakun binutaqa man-
ami itanchikchu makwa qara kapachumanqa.
Chaqa chay ubapa yakun binumi byijuyar makwa
qarataqa llikinman. Chaymi ashwan ubapa
yakun binu chaynulla chay qara kapachupis
yanqallana tukukanman. Chayraykumi, ubapa
mushuq yakun binutaqa mushuq qara kapachu-
man itaypaq amana mayqanninpis imananan-
paqqa”. †

Jesusmi allicharan uk warmita, Jairupa wamranta ima
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Chaynu Jesús rimayatinllami, Israel runaku-
napa uk mantaqnin ĉhamur Jesuspa naypanlapi
qunqurikur kaynu niran:
—Chayraqmi warmi wamray wanusha. Piru
qam rir makisituykita ananpi ĉhuratkiqa, payqa
qashan kawsamuyanqa nir.
19 Chaynu nitinmi Jesusqa sharir,
yaĉhakuqninkunawan ima riranllapa.
20 Piru chaynu riyatinmi chay lugarlawpi karan
uk qishaq warmi. Chay warmipa yawarninmi

† **9:17** Jesús ruraran kay kimsa kumparasyunta unay runakunapa yaĉhachikushanqa, paypa mushuq yaĉhachikushanwanqa mana chayllachu nir. Chaynuqami intrachimanchik piĉhunachinapaqqa mana allinchu nir.

dusi añupaqna kusalata shamuq. Chaymi Jesuspa
ikinlawta qimikar raĉhpanpa manyanta kamaran.
21 Chaqa chay warmiqami yarpuq, raĉhpanta
kamarlami alliyashaq nir.
22 Piru chaynu ruratin Jesusqa ikiman chapakur
warmita rikarqa niran:
—Shachinakunkimi mamitay. Chaqa
kriyishaykiraykumi alliyashaykina.
Chaymi ashwan chaymanta-pacha allinna ki-
daran chay warmisitaqa.
23 Chaymanta Jesusqa chay Israel runakunapa
mantaqninpa wasinman ĉharqa, rikaran
dulsaynata waqachiq runakunata. Chaynullami
rikaranpis chaypi kaqkuna kusalata waqar
laqyaqllapata ima.
24 Chaymi Jesusqa niran:
—Lluqshiyllapa kaymanta. Chay warmi
wamraqami mana wanushachu. Punuyanlami
nir.
Chaynu nitin, chaypi kaqkunaqa kusalata asi-
paranllapa Jesustaqa.
25 Piru payqami ruripi kaqkunata limpu
lluqshichimuran. Chaymantami chay wasiman
yaykur, chay warmi wamrataqa makinmanta
aypatin, sharimuran.
26 Chaymi tukuy chay lugarkunapiqa
yaĉharanllapana imanu warmi wamraqa
kawsamusha nirmapis.

Jesusmi allicharan ishkay syigukunata

27 Chaymanta lluqshir ritinnaqami Jesuspa ik-
intaqa ishkay syigu runakuna riran kaynu nir
qayakur:

—¡Davidpa ayllun ‡ llakipamastuyllapari! nir.
28 Chaymanta Jesús wasi ruriman yaykutinqa,
chay syigu runakunaqa qimikatin, Jesusqa kaynu
nir tapuran:
—¿Qamkunaqachu kriyinkillapa alliy-
achishuyashaqllapa nirqa?
Chaynu nitin, paykunaqa niranllapa:
—Arí taytituy nir.
29 Chaymantami Jesusqa, nawinkunata kamar
niran:
—Qamkuna imanutaq kriyishaykillapanullami
rurakanqa nir.
30 Chaymi chay kutilla rikakuranllapana. Piru
Jesusqami kaynu nir kusalata willaran:
—Amami mayqanpis yaĉhanqachu kaytaqa nir.
31 Piru ashwan chay runakunaqa wasimanta
lluqshishanmanta-pacha imanu Jesús paykunata
alliyachishanpaq ima tukuylata parlaranllapa.

Jesusmi allicharan uk muduta

32 Chaymanta chay syigukuna alliyashana
lluqshimuyatinqa, wakin runakunapis Jesusman
aparanllapa uk mudu dyablupa yarpuyninwan
qishaq runata.
33 Chaymi Jesús chay dyablupa yarpuyninta
chay mudu runamanta itakutinqa, rimaqna
qallariran chay runaqa. Chaymi chaypi
kaqkunaqa kusa dispantakashalla niyaqllapa:
“¡Kay Israel pwiblupiqami maydiyapis
mana rikashanchikchu waknu mayqanpis
allichakuqtaqa!” nir.

‡ **9:27** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

34 Piru chaypi kaq chay fariseo runakuna-
shuypaqami niyaranllapa: “Waktaqami
dyablukunapa mantaqnin pudirninta qusha,
chaynu dyablupa yarpuyninta itakunanpaqqa”
nir.

Kusichakunapaq kaqqami kusala achka

35 Piru Jesusqami tukuy pwiblukunapi, taksha
pwiblitukunapi ima yaĉhachikur puriyaran.
Tukuy tantakananllapa wasikunapimi
Dyuspa shumaq rimayninta yaĉhachikur
puriran, washakarna paypa mantakuyninpi
kawsananllapapaq. Chaynullami allichakuqpis
tukuy qishaykunamanta, nanaykunamanta ima.
36 Chaymi runakunata rikar, kusalata llaki-
ran paykunapaq. Chaqa chay runakunaqami
kusata shaykur kwashayasha, chinqasha mana
washakananpaq yupayna karanllapa, imanutaq
uyshakuna mana michikuqniyjunmaqa chaynu.
37 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa niran:
“Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru
aykalami trabajaqkunaqa.
38 Chayraykumi chay kusichapa amunta
mañayllapa, pay kaĉhananpaq trabajaqkunata,
paykunana tantananllapapaq” nir. §

10

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata akraran
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

---

§ **9:38** Kusichananpaq chaykunaqami, tukuy manaraq Dyuspi kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaqa, Dyuspaq yaĉhachikuqkuna.

1 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunata
qayamur, pudirninta quran, dyablupa
yarpuyninkunata runakunamanta itakunanl-
lapapaq. Chaynulla tukuy qishaykunamanta,
nanayninllapakunamanta imamapis allichaku-
nanllapapaq ima.
2 Kaykunami chay dusi yaĉhakuqninkunaqa
karan:
Puntataqa, Simón (kay Simonmi shutiqpis Pe-
dro),
Simonpa uknin Andrés;
Zebedeupa ishkay wamrankuna, Santiago,
Juan ima.
3 Chaynulla Felipe,
Bartolomé,
Tomás,
Mateo. Kay Mateumi Roma pwiblupaq impwis-
tuta kubrakuq karan.
Chaynullami karanpis Alfeupa wamran Santi-
ago,
Tadeo ima.
4 Ukqami karan Simón. Payqami Cananeo par-
tidumanta karan.
Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Je-
sustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchi-
nanllapapaqqa.

Jesusmi dusi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanllapapaq
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Jesusqami chay dusi yaĉhakuqninkunataqa
kaynu nir kaĉharan:

“Amami rinkillapachu chay mana Israel
runakunamanqa. Chaynulla amami yaykunkilla-
papischu chay Samaria pwiblumanqa nir.
6 Ashwanmi chay Israel pwiblumanta kaq
runakuna imanutaq uysha chinqasha purin
chaynu puriqkunaman riyllapa.
7 Chaynami paykunata willayllapa, syilumanta
kaq mantakuq shamunanpaqqami shipchana nir.
8 Chaynullami tukuy qishaqkunata allichankil-
lapa, wanushakunata kawsachimunkillapa,
ismuyaq kwirpuyjun kaqkunata allichankillapa,
itakunkillapapismi dyablupa yarpuyninta
runakunamanta ima. Chaqa tukuy chaykunata
ruranaykillapapaqqami mana imawan pagrakur
imachu dibaldila chay pudirtaqa ayparaykillapa.
Chaymi imata rurar yanapakurpis ama
kubrakunkillapachu.

9 “Piru amami apankillapachu urumanta, plata-
manta, kubrimanta kaq qillay imamatapis.
10 Chaynulla amami apankillapachu alburjata,
mudakunaykipaq raĉhpaykillapata, llanqita, bas-
tunta imamapis. Chaqa uk trabajaqtaqami traba-
jashanrayku qarayta puytinllapa.

11 “Chaymi qamkuna uk pwibluman manaqa uk
taksha pwiblituman ĉharqa, uk kusa allin runata
maskar, chaypa wasinpi kidankillapa chay ima
diyaĉhi rinaykillapakaman.
12 Piru chay wasiman yaykurqa chaypi kaqku-
nata kusa shumaqta saludankillapa.
13 Chaymi chay wasipi kaqkuna shumaqta
samachishutinllapaqa Dyusmi shumaqta
yanapanqa paykunataqa. Piru mana chaynu

samachishutinllapa-shuypaqa manami imapis kanqachu.
14 Chaymi uk wasipi manaqa uk pwiblupi yaĉhachikutkillapa mana uyakunar mana munashutinllapaqa, chaymantaqa ĉhakikillapapi kaq pulbumatapis ĉhaspir rinkillapa.
15 Chiqaptami nishaykillapa: Chaynami maydiya jwisyu diya ĉhamutinqa, chay pwibluqa kusala mas manchaypaqta kastigakasha kanqa chay pwiblu Sodomawan Gomorra kastigakashanmanmatapis nir”.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata qischakankillapa niran

16 Jesusqami yaĉhakuqninkunataqa niranpis:
“¡Kwintata qukayllapa! Nuqami qamkunata kaĉhashurllapaqa uyshakunata surrukunapa rurinta kaĉhaq yupay kaĉhashuyanillapa. Chaymi qamkunaqa ima katinpis imanutaq largu kurumaqa dasla tantyan chaynu kankillapa. Piru chaynu tantyarmapismi imanutaq uk palumitamaqa mana ima mana allintapis ruranchu chaynu kankillapa.
17 Allita kuytakankillapa. Chaqa qamkunataqami karguyjunkunaman qukushunqallapa. Chaynulla chay tantakananllapa wasikunapimi wipyashunqallapa ima.
18 Chaynulla nuqaraykuqami chay karguyjunkunaman, gubyirnukunaman ima apashunqallapa. Piru qamkunaqa paykunapa naypanpi chaynulla chay mana Israel runakunapa naypanpimapis nuqallapaq rimankillapa.

19 Chaynu paykunapa naypanpi karnaqa,
amami yarpupakunkillapachu, imatami
rimashaq, manaqa imanumi rimashaq
nirmapis. Chaqa rimanaykillapapaqna
katkillapaqami Dyus yanapashunqallapa imata
ninaykillapapaqmapis.
20 Chaynuqami mana qamkunallachu
rimayankillapa kanqa. Ashwanmi Taytaykillapa
Dyuspa Ispiritunmi rimachishunqallapa.
21 “Chaymi nishaykillapapis: Mayqanpismi
ukninta qukuyanqa wanuchinanllapapaq.
Nataq taytanllapa-shuypaqa wamrankunata
qukuyanqa wanuchinanllapapaq. Chaynulla
wamrakuna-shuypaqa taytanpa kuntran tikrakar
wanuchinqallapa.
22 Chaymi tukuyla kay pachapiqa nuqapi kriy-
ishaykillaparayku ĉhiqnishunqallapa. Piru chaynu
qischakar imamapis maydiya shamunaykaman
shachinakuq kaqkunalami washakanqallapa.
23 Chayraykumi uk pwiblupi katkillapa
mana allinta rurashunanllapapaq ikikillapapi
puritinqa, uklaw pwiblukunaman alsakayllapa.
Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Manaraq
chay Israel pwiblukunapi yaĉhachikur
tukchiyatkillapami Dyusmanta Shamuq Runaqa
shamunqana nir.
24 “Manami mayqan yaĉhakuqpis maschu
chay yaĉhachiqninmantaqa. Chaynulla mayqan
sirbikuqpis manami maschu patrunninmantaqa.
25 Chaymi chay mayqan yaĉhakuqpis
chay yaĉhachiqninnula kayta puytin mana
maschu. Chaynulla chay sirbikuqpis imanutaq
patrunninmaqa chaynula kayta puytin. Chaqa

nuqatami nimanllapa dyablupa mantaqnin Beelzebú nir. Chaymi qamkuna nuqapa yaĉhakuqniy kashaykillaparaykumaqa ashwan ima nishuyanqallapa.

Amami runakunataqa manchashunchu (Lc 12.2-7)

26 “Piru chaynu katinmapis amami chay runakunataqa manchankillapachu. Chaqa tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaĉhakanqa.
27 Chayraykumi nuqa qamkunata uyarala willashushayllapataqa, tukuylata parlayllapa. Chaynulla chay pakaqnula willashushayllapatapis intrachikunkillapa, tukuypa naypanpi.
28 Chaymi chay mayqan wanuchishunatinllapapis ama manchankillapachu. Chaqa wanuchishurllapamapismi kwirpuykillapalata wanuchinqallapa. Ashwanmi manchankillapa chay kwirpuykillapawan almaykillapata tukuy tyimpupaq ninapi qischakananpaq kaĉhaq chayta.
29 “Piru qamkunataqami Taytanchik Dyusqa kusalata munar kuytashunllapa. Ma willamayllapa: ¿Manachu ishkay pariq kuritukunata uk qillaysitulapaqmapis rantikunllapa? Chaynu paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi, Taytaykillapa Dyus pachaman ratar wanunqa nitin, ratar wanuymatapis puytin, manaqa mana.
30-31 Chaynu kuritukuna yanqa mana sirbiq katinmapis kusa allita kuytarqa, qamkuna chay kuritukunamanta mas

sirbiq kashaykillaparaykuqa ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyan. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

Runakunapa naypanpimapis Jesuspaq rimankillapa
(Lc 12.8-9)

32 "Chayraykumi mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqapis paykunapaqqa allinta rimashaq, unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.
33 Piru mayqanpis tukuypa naypanpi, nuqata mana kwintachamatin-shuypaqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu unaq syilupi Taytaypa naypanpiqa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kuytakananpaq willaran
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 "Amami yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi mana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi mana shumaqnachu kawsankillapa. Ashwanmi nuqarayku kusala ĉhiqninakuy, maqanakuy imana kanqa.
35 Chaymi uk ullqu wamramaqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmi wamrapis mamanpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa.
36 Chaynumi nuqaraykuqa mayqanpapis ayllunkunalla kuntranqa tikrakanqa.

37 Piru mayqanpis nuqamanta masta taytanta,
manaqa mamanta munaqqa, manami nuqapa
kananpaqqa allinchu. Chaynulla mayqanpis uk
ullqu wamranta, manaqa uk warmi wamranta
masta nuqamanta munaqqa, manami nuqapa
kananpaqqa allinchu.
38 Chayraykumi mayqantapis nuqapi kriy-
ishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa
manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami
manana nuqapa kananpaqqa allinchu.
39 Chaymi mayqanpis bidanpaq llakir washayta
kamaqkunaqa limpu chinqanqallapa. Piru
chay mayqanpis nuqapi kriyishanrayku wanuq
chayqami washakashana rikarinqa.

Dyusmanta kaq imanchikkuna (Mr 9.41)

40 “Chayraykumi mayqanpis qamkunata
shumaqta samachishurllapaqa, nuqata
samachimayan. Nataq mayqanpis nuqata
samachimaq-shuypaqa, chay mayqanĉhi
kaĉhamasha chayta samachiyan.
41 Chaymi mayqanpis ukta Dyuspa rimaqnin
kashanrayku samachiqqa, Dyus paypa
rimaqninta imataĉhi quyanqa chayllatami
aypanqa. Chaynulla uk allin runata allin
kashanrayku samachiq-shuypaqa, chay allin
runata imakunata Tayta Dyus quyan allin
kashanrayku, chayllatami aypanqa paypis.
42 Chaymi mayqanpis chay sirbimaqniy kashan-
rayku mana kwintachaypaqla kaqkunata uk jarru
qasaq yakituta upyachiq chayqami, kusa shumaq
allin imakunata aypanqa Dyusmantaqa”.

11

Shutichikuq Juanmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan Jesusman
(Lc 7.18-35)

1 Jesús chaynu dusi yaĉhakuqninkunata yaĉhachir tukchirnaqa, chay kayashanmanta lluqshir riran, chay pwiblupa uklaw lugarninkunaman Dyus nishankunata parlakur yaĉhachikuq.

2 Piru Shutichikuq Juan, karsilpi karqami, yaĉharan imatami Cristo rurar puriyan nir. Chaymi chaynu yaĉharqa, wakin yaĉhakuqninkunata kaĉharan
3 Jesusta tapunanpaq:

—¿Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa? nir.

4 Chaymi Jesusqa niran:

—Rir Juantaqa willayllapa, kay rikayashaykillapata, uyapayashaykillapata ima.
5 Willankillapapismi: ‘Syigukunatapis rikakuchin, kujukunatapis alliyachitin purinllapa, ismuyaq aychayjunkunatapis alliyachin nir. Chaynulla upakunatapis uyakuchin, wanushakunatapis kawsachimun, chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanu washakananllapapaq’ nir ima.
6 Chaynulla willankillapapis: ‘¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin!’ nir.

7 Chaymanta Juanpa yaĉhakuqninkuna ritinnaqa,
Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran
Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

"¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa
chay chunllaq lugarmanqa? Imanutaq uk runa
mana uklapi yarpuqmaqa uk yura shukchata
wayra wakman kayman kuyuchiq yupay ¿chayta
rikakuqchu riraykillapa?
8 ¿Manaqachu, uk runa kusala ĉhaniyjun
mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa?
Qamkunaqami yaĉhankillapa chaynu mudakuqku-
naqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi
tanllapa nir.
9 Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspa
rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa
Dyuspa rimaqninkunamantaqa nuqapaq kusa
mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.
10 Chaqa Shutichikuq Juanpaqmi, Dyus nitin
iskribikashakunapiqa kaynu niq:

'Nuqami qampa naypaykita ukta kaĉhashaq,
imanutaq nanta kiĉhar kamkachinllapa
chaynu qampaq yaĉhachikunanpaq' nir.
11 Chiqaptami nishaykillapapis: Kay pachapi
runakunaqami Shutichikuq Juanmanta masqa
mana kashachu uklamapis. Piru chaynu katin-
mapis syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunaqa
mana kwintachaypaqla karmapis Juanmantaqa

kusala masna kanqallapa. *
12 “Chaynumi Shutichikuq Juan yaĉhachikuq qallarishanmanta kanankamanmi syilumanta kaq mantakuqpi kriyiqkunapa ikinpi kusala achka marraju runakuna purinllapa limpu imanachiyta yarpur.
13 Chaynullami nishaykillapapis: Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna imaqami syilumanta kaq shamur mantakunanpaqqa Shutichikuq Juan shamunankalaman intrachimaranchikllapa.
14 Chaymi qamkuna Shutichikuq Juanpaq, Dyuspa rimaqnin Elías † shamunanpaq karan nir kriyinarqa kriyiyllapari.
15 Chayraykumi tukuy rinriyjun kaqkuna, allita intrakanarqa uyakur intrakayllapa.
16 “¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi kaq runakunataqa? Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay:
17 ‘Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu’ ninakun chaykuna yupay.

---

* **11:11** Dyuspa tukuy rimaqninkunamantaqa Shutichikuq Juanqa, Amitunchik Jesucristupaqqa masta intrakaran nirqami intrachimanchik Juanqa Amitunchikta rikar paypaq parlakushanrayku nir. Piru Jesucristupi tukuy kriyiqkuna-shuypaqa Juanmantaqa masta Jesucristupaq intrakan nir-shuypaqa intrachimanchik paykunaqami imanu milagrukunata rurashanta, wanur kawsamushanta ima rikashanllaparayku nir. † **11:14** Syilumanta mantakuqpa naypanta shamuyan Elías nir mas intrakanarqa rikashun Malaquías 4.5-6.

18 Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay,
Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin,
chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa:
‘Juanqami dyablupa yarpuyninwan’ nir.
19 Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa
kar, mikutiy upyatiy-shuypaqa qamkunaqa
ninkillapa: ‘Kusala amryintu, upyalun’ ima
nir. Chaynulla ninkillapapis: ‘Payqa chay
Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa amigun
chaynulla uchasapa runakunapa amigun’
nir ima. Piru nuqapi kriyishanllaparayku
Dyus munashanta rurar kawsaqkunami
intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta
shamusha kani nirqa”.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Lc 10.13-15)

20 Jesús chay pwiblukunapi achka milagruta
rurasha katinmapis manami kriyinaranllapachu.
Chaymi chay runakunataqa anyaqnulla kaynu nir
willayaq:
21 “¡Ay Corazín pwiblu! ¡Ay Betsaida pwiblu!
Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq
rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq
pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha katiymaqa,
paykunaqa aykapina uchankunata dijar, saqalla
raĉhpanllapata yakakur, uĉhpata umanllapaman
itar ima kriyishana kanmanllapa Dyuspiqa.
22 “Piru chay jwisyu diya ĉhamutinqa, chay Tiro
pwiblumanta, chaynulla chay Sidón pwiblumantaqa kusala mas manchaypaq kastigu kanqa
qamkunapaqqa nir.

23 Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna,
¿yarpunkillapachu washakar syiluman riyankillapa
kanqa nir? Ashwanmi qamkunaqa chay
tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna
itakukankillapa. Chaqa chay Sodoma pwiblupi
imanutaq kay Capernaúm pwiblupi yupay
rurar rikachisha katiyqami, chay pwibluqa
kanankaman kayanmanraq.
24 Piru nishaykillapa: Chay jwisyu diya
ĉhamutinqa, qamkunapaqqa kusala mas
manchaypaq kastigu kanqa chay Sodoma
pwiblupi kayaq chaymantaqa nir”.

Jesuslami qayamanchik samachimanapaq (Lc 10.21-22)

25 Chaymanta Jesusqa niran:
“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa
amun kanki. Chayraykumi alabashuni. Chaqa
qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla
kaq runakunata intrachishayki unay chay kusa
yaĉhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana
intrachishaykitaqa.
26 Chaynumiri Taytituy. Chaqa qam
munashaykinumi kananpaq kasha”.
27 Chaynullami wakinninkunatapis niran:
“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq.
Chaqa manami mayqanpis allita nuqataqa
riqsimanchu. Ashwan Taytaylami riqsiman.
Chaynulla, manami mayqanpis allitaqa
Taytaytapis riqsinllapachu. Nataq nuqa
Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran
kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa
riqsichiyta puytini.

28 Piru tukuy qamkuna uchaykillaparaykuqa
imanutaq trabajarmaqa shaykunkillapa,
chaynulla imanutaq shipuykillapata
aprikurmaqa shaykunkillapa chaynu
kaqkuna, shamuyllapa nuqaman. Nuqami
samachishaykillapa.
29 Chaqa nuqamanta yaĉhakuqkunaqami
nuqawan yuntakasha yupayna. Chaymi nuqa
yupaylla kayta yaĉhakuyllapa. Chaqa nuqaqami
ima katinpis mana das piñakur imachu, ashwan
kusa shumaqlata ima intrachikuni. Chaynu
nuqawan karqami kusala shumaqta tukuy
tyimpupaq almaykillapapi samankillapa.
30 Piru chay tukuy imata ruranaykillapapaq
nishuyanillapa chayqa manami kusala llashaq
imachu. Ashwanmi imanutaq uk yugumaqa kusa
ankishla chaynu”.

12

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa (Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Chaymi chay tyimpukunapiqa, uk samana
diyapi Jesusqa trigu tarpukashapa rurinta ri-
yaran yaĉhakuqninkunawan. Chaymantami chay,
yaĉhakuqninkunaqa mallaqnar, trigupa ispiganta
pitir murinta * mikuranllapa.
2 Chaynu mikuyatinllapa chay fariseo
runakuna rikarqa, Jesusta niranllapa:
—Rikay, yaĉhakuqnikikunaqami chay samana
diyapi mana ruraypaq kaqkunata rurayanllapa
nir.

---

* **12:1** Murin nirqami intrakaytapis puytinchik: Puquynin nir.

3 Chaynu nitinllapaqa, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa?
4 Chaqa Dyusta aduranan llapa tuldu wasiman yaykurmi Dyuspa kaq turtillankunata mikuranllapa. Allita yaĉhashanchikllapanu, chay turtillakunaqami, mana allinchu karan pay David chaynulla wakinninkunamapis mikunanpaqqa. Chaqa chay turtillakunataqami chay kurakunala mikunanllapapaq kaq.
5 Chaynulla, ¿manachu Moisés mantakushanta liyirqa intrakashaykillapa, Dyusta aduranan llapa wasipi kurakuna samana diyapi, mana samarmapis mana uchakuranllapachu nirqa?
6 Piru nuqaqami Dyusta aduranan llapa wasi-mantaqa kusala mas allin kani.
7 Chaynuqami qamkunaqa Dyus nitin iskribikashankunataqa mana intrakashaykil-lapachu. Chaqa ninmi:

‘Nuqaqa manami munanichu animalkunata wanuchir ufrindita nir
nuqaman apamunanllapataqa.

Ashwanmi munani wakinkunata llakipar ima ministishanpipis yanapananllapapaq’ nir.
Chaqa chayta allita intrakasha karllapaqa manami yanqallaqa chay wakin runakunataqa uchachanaykillapatanachu.
8 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runami chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

Jesusmi uk runata samana diyapi allicharan (Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

9 Jesusqami chaymanta rirqa, chay tantakanan-
llapa wasiman yaykuran.
10 Chaypimi uk runa wiqru makiyjun karan.
Chaymi chay fariseo runakunaqa imanullapis
uchachayta yarpur kaynu nir Jesustaqa tapuran-
llapa:
—¿Allinchu kanqa uk qishaqta samana diyapi
allichanapaqqa? nir.
11 Chaynu taputinllapami Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapapa kanman
uk uysha. Chaymanta chay uyshaqa
samana diyapi uk uĉhku ruriman ratanman.
¿Samana diya kashanraykuchu mana rinman
lluqshichimuqqa?
12 Chaqa, ¡uyshamantaqami uk runaqa kusala
masta sirbin! Chayraykumi samana diyapimapis
shumaq kaqta ruranapaq kusala allin.
13 Chaynu nirnaqami, chay wiqru makiyjun
runataqa Jesusqa niran:
—Chutarachiy makikita nir.
Chaynu nitin, chutarachitinqa makinqa uklaw
makin yupay kusa allilanna kidaran.
14 Piru, chaynu ruratinmapis, chay fariseo
runakunaqa waqtaman lluqshimurqa parlaranl-
lapa Jesustaqa imanullapis wanuchinanllapapaq.

Isaías nishanmi kumplikaran

15 Chaynu wanuchinayanllapa nir yaĉharmi Je-
susqa chay kayashanmantaqa riranna. Chaynu
ritinmi kusala achka runakuna ikinta riranllapa.

Chaqa Jesusqami paykunapa tukuy qishaqninllapata allichaq.
16 Chaynu allicharqami, chay runakunataqa willaran, ama mayqantapis parlananllapapaq mayqanmi allichamasha nirmapis.
17 Tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu nishan kumplikananpaq. Chaqa niqmi:
18 “Kaypimi sirbimaqniyqa.
Paytami kusata munar akrasha kani.
Paywanmi kusata aligriyani.
Chaymi paytaqa Ispirituyta qushaq,
tukuy pwiblukunapi intrachikunanpaq nuqa munashaykunata rurar kawsananllapapaq.
19 Chaqa manami imapaq mayqanwanpis willanakunqachu.
Chaynulla manami rimapakunqapischu nublirukuna yupayqa.
Manami mayqanpis uyapanqachu waqtakunapi alabakaqtaqa.
20 Chaynulla kaña qiwikasha yupay kaq runakunataqami shumaqlata kuytanqa.
Chaynulla chay wanuqnula lamparita ratakuq yupay runakunatapis shumaqlata kuytanqa,
Dyus tukuy munashankuna kumplikanankaman.
21 Chaymi tukuyla pwiblukuna, paylapi kusata kunfyakar yarakunqallapa”.

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10; 6.43-45)

22 Chaymantaqami ukkunapis Jesusman
aparanllapa uk syigu mudu runata. Chaqa
chay runaqami dyablupa yarpuyninwan karan.
Piru Jesusqami chay runataqa rikakuchiran,
chaynulla rimachiran ima.
23 Chaymi chay rurashanta rikarllapaqa
tukuy chaypi kaqkunaqa dispantakashalla
kaynu nir tapunakuyaqllapa: “¿Kaychu unay
gubyirnu Davidpa ayllunmanta shamur
washamanallapapaq karan chay kanqa?” nir.
24 Chaynu niqta uyaparllapami chay fariseo
runakunaqa niranllapa: “Chay dyablupa
mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa
pudirninta qusha runakunamanta dyablupa
yarpuyninkunata itakunanpaqqa” nir.
25 Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan
nir yaĉhashanrayku kaynu niran:
“Mayqan pwiblupis paykunapura ĉhiqninakurqa
wakman kayman limpu chiqanchakar tukukan-
llapa. Chaynulla uk taksha pwiblitu, manaqa
uk ayllupis paykunapura ĉhiqninakurqa mana shu-
maqta kawsaytaqa puytinllapachu.
26 Chaynullami dyablupis, uk dyablu masinta
itakurqa, ukninta itakushanrayku manami
allinchu. Chaynu rurarqa, ¿imanuna kusata
mantakuytaqa puytinmanllapa?
27 “Qamkunaqami ninkillapa nuqapaq,
‘Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa
yarpuyninta runakunamanta itakun’ nir. Chaynu
katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa
mayqanpa pudirninwantaq dyablupa
yarpuynintaqa itakun? Chaqa paykunallami

intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir.
28 “Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuynintaqa runakunamanta itakuni Dyuspa Ispiritunpa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyninqami qamkunamanqa ĉhamushana nir.
29 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk kusala pulsuyjun runapa wasinman mayqanpis suwakuq yaykunarqami, chay wasipa amunta puntataqa wataytaraq ministiyan. Chaynu wataraqmi suwaytaqa puytiyan, manaqa mana. †
30 “Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqpismi ashwan shikwakun.
31 “Chayraykumi nishaykillapa: Tukuy runa uchakushanta chaynulla Dyuspaq mana allinta rimashantaqa Dyusmi pirdunanqa. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimashanllapata-shuypaqami ‡ mana pirdunanqachu.
32 Chaynullami Dyusqa pirdunanqa paymanta Shamuq Runapaq mana allinta rimatinllapamapis. Piru Santu Ispiritupaq mana allinta rimaqta-shuypaqami mana pirdunanqachu kanan tyimpukuna chaynulla maydiyapis.

---

† **12:29** Chaynu nirqami intrachimanchik, Jesusqa dyablupa yarpuyninta runakunamanta itakunanpaqqa Santu Ispirituwan wataq yupay rurar itakun nir. ‡ **12:31** Jesusqami chaynuqa niran, chay fariseo runakuna pay Santu Ispiriturayku imata ruratinpis mana kwintachar, dyablupa pudirninwan rurayan nishanllaparayku.

33 “Chaqa uk qiru allin kaqqami shumaqta puqun. Nataq chay mana allin qiru kaq-shuypaqami mana allintachu puqun. Chaynumi mayqan qirutapis puquyninmanta riqsinchik allin qiru, manaqa mana allin qiruchu nirmapis.
34 ¡Largu kurukunapa ayllun! ¿Imanunari allin kaqtaqa rimayta puytinkillapa? Chaqa qamku-nallami kusala mana allin runakuna kankillapa. Chaymi ashwan shunquykillapapi kusala mana allin kaqllata shimikillapapis riman.
35 “Chayraykumi uk allin runaqa allinlata ri-man, allin kaqkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqku-nalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku.
36 Chaqa nuqaqami nishaykillapa: Chay jwisyu diya ĉhamutinqami tukuy mana allinta rimashaykillapanulla allita rikar yaĉhakashana kankillapa nir.
37 Chaymi chay diyaqa, allinta rimashayki-raykuqa allinpaqna riqsikanki. Nataq mana allinta rimashaykirayku-shuypaqa kastigakaqna rinkillapa”.

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ru-rananpaq
(Mr 8.11-12; Lc 11.29-32; 11.24-26)

38 Chaynu nitin wakin fariseo runakuna, chaynulla Moisés mantakushankunapaq yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa, Jesusta niranllapa:
—Yaĉhachikuq Tayta, Dyusmanta shamushayki nir allita yaĉhanayllapapaqqa ima milagrullatapis rurar rikachimanaykillapata munanillapa nir.

39 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
“Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq,
chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami
uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru
Dyus, unay rimaqnin Jonaswan milagruta
rurashannu nuqawan ruratinmi, munarqa
intrakanqallapa.
40 Chaqa Jonasmaqami kimsa unaqta, kimsa
tutata kusala atun piskadupa rurinpi katin,
Dyusqa milagruta rurar lluqshichimuran,
chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis kimsa
unaqta, kimsa tutata kay pachapa rurinpi
kanqa. Chaymantami Dyusqa milagruta rurar
lluqshichimunqa.
41 “Piru maydiya chay jwisyu diya ĉhamutinqami
chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa
sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna
Dyuspi mana kriyishaykillaparayku rimanqa
kastigakanaykillapapaq. Chaqa chay Nínive
pwiblumanta runakunaqami, Jonás Dyuspaq
parlakutinqa, uchanllapata dijar kriyiranllapana.
Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami
Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata
willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.
42 “Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis
chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna kanan
tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa,
kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa
chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran,
Salomón kusala yaĉhayninwan yaĉhachikuqta
uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa
mas Salomonmanta kar yaĉhachishutinllapamapis,
mana kasunkillapachu.

43 “Chaynullami nishaykillapapis: Uk
runamanta dyablupa yarpuynin lluqshirqami,
chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis
samananpaq maskakur. Piru mana maypipis
samananpaq tarirqami, kaynuta yarpun:
44 Tikrakashaq chay maymantaĉhi
lluqshimushay wasiyman nir. Chaynu
tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi
kusalata pichakar kamakashata yupay tarin.
45 Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq
syiti paymanta kusala mana allin ispiritu
masinkunata. Chaymantami tukuynin pulla chay
runapa kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu
katinmi chay runaqa kusala llallinna tikran,
punta kashanmantaqa. Chaynullami kanan,
kusala mana allin yarpuyniyjun runakunatapis
pasanqa”.

Jesuspa mamanwan ukninkuna
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Chaynu nir ima Jesús runakunata willayatin-
raqmi, paypa mamanwan, ukninkuna ĉharan pay-
wan parlanar. Piru waqtalapimi kidaranllapa.
47 Chaymi mayqanĉhi Jesusta willaran, kaynu
nir:
—Mamaykiwan, uknikikunami chay waqtapi.
Qamwanmi parlanayanllapa nir.
48 Piru Jesusqami chay willaq chaytaqa niran:
—¿Mayqantaq mamayqa? ¿Mayqankunataq
ukniykunaqa? nir.
49 Chaymantami chay yaĉhakuqninkunaman
rikachikur kaynu niran:
—Kaykunami mamaywan, ukniykunaqa.

50 Chaqa mayqanpis unaq syilupi Taytay
Dyus munashanlata ruraq kaqkunami, ullqu
kaq, warmi kaq ukniykunaqa, chaynulla
mamaymapis nir.

13

Jesusmi kumparasyunta ruran tarpukuqwan
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

1 Chaymantami chay diyaqa Jesusqa chay wasi-
manta lluqshir rir kusala atun quĉhapa manyanpi
taran.
2 Chaynu kusa achka runakuna tantakayat-
inmi, Jesusqa uk yaku karruman iqar taran.
Nataq runakunaqami chay quĉhapa manyanlapi
kidaranllapa.
3 Chaymantami Jesusqa kusa achka imaku-
nata kumparasyunkunawan yaĉhachikuq qallarir,
kaynu niran paykunataqa:
“Uk runami tarpukuq riran ĉhakranman.
4 Chaymantami shikwakutinqa wakin simil-
laqa nanman rataran. Chaymi pariq kurukuna
shamur mikuran chay simillataqa.
5 “Nataq wakin similla-shuypaqa rumipa
ananpi yaqqa mana allpa kaqman rataran. Piru
chay simillaqami daskaqla winaq qallariran,
mana ruri maypi pampakashanrayku.
6 Chaymantami rupay iqamutinqa mana allita
ĉhupakushanrayku, daskaqla ñutukur chakiran.
7 “Nataq wakin simillakunaqami kasha ruriku-
naman rataran. Chaymantami kashakuna winar
ĉhamitachiran.
8 “Piru wakin similla-shuypaqami rataran kusa
shumaq pachaman. Chaymi kusa shumaqta

winatin, kusala shumaqta kusichakuranllapa. Chaqa, wakin ispigaqami syin murisituyjun karan. Nataq wakin ispigaqa sisinta murisituyjun. Wakin-shuypaqa, trinta murisituyjun ima karan.

9 Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa nir”.

Imapaqmi kumparasyunkunawan yaĉhachikuran (Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

10 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa qimikar tapuran:

—¿Imapaqtaq kumparasyunkunalawan runakunataqa yaĉhachinki? nir.

11 Chaymi Jesusqa niran:

“Qamkunatami Dyusqa imanumi mantakun nirqa paylla intrachishuyanllapa, michka unay mana intrakasha katinllapamapis. Piru wakin runakunata-shuypaqa mana.

12 Chayraykumi nini: Dyuspi intrakaqkunataqa masta intrachinqa, kusa intrakaq kananllapapaq. Piru mana intrakanaqkunata-shuypaqa, chay ashlilata intrakashanmatapis tantar qunqachinqa.

13 Chayraykumi kay kumparasyunkunalawan yaĉhachikuni. Chaqa, paykunaqami chapakurpis mana rikakunchu. Chaynulla uyakurpis mana intrakanllapachu.

14 Chaymi paykuna chaynu katin ima, Dyuspa rimaqnin Isaías nishanqa kumplikan. Chaqa niqmi:

‘Michka kusata uyakurmapis, mana intrakanqallapachu.

Chaynulla michka chapakurmapis, mana rikakunqallapachu nir.

15 Chaqa kay pwiblumanta runakunapa yarpuyninqami mana intrakaqpaq tikrakasha.
Chaymi rinrinllapamapis limpu kirpakasha amana uyakunanllapapaq.
Chaynulla nawinllapamapis limpu kirpakasha amana rikakunanllapapaqnachu.
Chaynuqami tukushallapa ama nuqapi kriyinanllapapaq.
Mana nuqapaq intrakar kriyitinllapaqami, mana allichashaqmapischu'.

16 "Nataq qamkuna-shuypaqa kusala shumaqmi kankillapa. Chaqa nawikillapamapis allita rikakun. Chaynulla rinrikillapamapis allita uyakun ima.
17 Nishaykillapapismi: Chiqaptami Dyuspa rimaqninkuna, wakin kusa allin runakunapis, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaran chaynulla uyaparanllapalamapischu.

Tarpukuqpaq yaĉhachikushanta intrachikuran (Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 "Allita intrakayllapa, chay kumparasyun tarpukuqpaq rimarqa imatami intrachimanchikllapa nir:
19 Chaymi Dyusmanta shamur mantakuqpaq uyapar mana intrakaqqa, chay similla nanman ishkiran chay yupay. Chaymantami dyablu

shamurqa, chay uyakur shunqunpi tarpusha
yupay purichiyashantaqa ashuchin.
20 “Nataq chay similla rumikunapa ananman
rataran chaykunaqami, intrachimanchik
runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila
uyakuqpaq.
21 Piru mana allita ĉhupakusha karmi, mana
shachinakuytaqa puytinchu. Chayraykumi
Dyuspi kriyishanrayku imallapiqa qischakar,
manaqa imanachinanllapapaq ikinllapapi
puritinqa chay uyakushanta dijarna
qunqanllapa.
22 “Nataq chay simillakuna kashapa rurinman
ishkishakuna-shuypaqa, intrachimanchik
Dyuspa rimayninta uyapaqkunapaq. Piru
kay pachapi imanupis kusa imayjun kanar,
imakunapi yarpupakur imaqa, Dyusmanta
ashunllapa. Chayraykumi, chay munashankuna,
yarpupakushankuna ima, paykunata ĉhamitachiq
yupay qunqachin Dyuspa rimaynintaqa. Mana
dijanchu puquq yupay kusa allin kananpaqqa.
23 “Piru chay similla kusa shumaq
pachaman ishkisha-shuypaqa intrachimanchik,
Dyuspa rimayninta intrakar kasuqkunapaq.
Chaykunaqami, kusa achkata puqur kusichakaq
yupay ima shumaqta kawsanllapa. Imanutaq
wakin ispigakunamaqa, syin murisituyjun
karan, wakin-shuypaqa sisinta murisituyjun,
wakinqami trinta murisituyjun karan kada
ispigitaqa”.

Trigupa rurinpi balliku kaqpaq kumparasyunta rurarán

24 Jesusqami kaynu nir kay kumparasyunta parlakuranpis:

“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, uk tarpukuq runa shumaq simillanta tarpuran chay yupay.
25 Piru tukuy punuyatinllapa, payta ĉhiqniq runa shamur shikwakuran balliku simillata chay trigupa rurinpiqa. Chaynu shikwakurqami upallala riranna.

26 “Chaymanta trigu winar ispigakutin imanaqa, chay ballikukunapis rikariranna.
27 Chaymi chay trabajaqkunaqa riran amunta willaq, kaynu nir: ‘Taytituy, qam tarpushayki simillaqami kusa allin karan. ¿Maymantataq chay ballikuqa winamushaqa?’ nir.

28 “Chay ĉhakrapa amunqa niran: ‘Mayqan ĉhiqnimaqmi chaytaqa rurasha kanqa’ nir. Chaynu nitinqa chay trabajaqkunaqa kaynu nir tapuranllapa. ‘¿Allinchu kanqa rir chay ballikuta pilar itakunayllapapaqqa?’ nir.

29 “Piru chay amunqa niran: ‘Ama chaytaqa rurayllapachu. Chaqa chay ballikukunata pilashaq nirqami, chay trigukunatapis pilayankillapa kanqa.
30 Ashwanmi dijayllapa pulla winanqa chay kusichakuna tyimpu ĉhamunankaman. Chaymi chay diyaqa kaĉhakushaq chay ballikukunataqa akrananllapapaq. Chaynu akrarqami manuju manujula watar dijanqallapa rupachikananpaq. Nataq chay trigu kaqta-shuypaqami ĉhuranqallapa chay ĉhurakunaypina’ ”.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Jesusqami kay kumparasyuntapis parlakuran:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami uk mustasa qirupa simillanta, runakuna tarpun chaynu.
32 Chaqa, mustasa qirupa simillanqami kusala llampitu tukuy qirupa simillanmantaqa. Piru winarqami, kusala atunpaqna tikrakan, wakin mallkikuna ĉhakrapi kaqkunamantaqa. Chaymi ashwan pariq kuritukunamapis, chaymanna rir qushakun”.

Libadurawan kumparasyunta ruraran
(Lc 13.20-21)

33 Chaynullami kay kumparasyuntapis parlakuran, kaynu nir:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa, achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Imapaqmi yaĉhachikuran kumparasyunkunalawan
(Mr 4.33-34)

34 Tukuy kaykunatami, Jesusqa runakunataqa willaran kumparasyunkunalawan. Manami imatapis mana kumparasyunkunawanqa willaranchu.
35 Piru tukuy kaykunaqami chaynuqa pasaran Dyuspa rimaqnin unaylla nishankuna kumplikananpaq. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Tukuytami kumparasyunkunawan willashaq.

Chaynullami willashaqpis kumparasyunwan,
Dyus kay pachata rurashanmantapacha imakuna pakaplla katin mana intrakayashanllapapaq ima”. ✡

Ballikupaq yaĉhachikushanpaq intrachikuran

36 Chaymantaqami Jesusqa chay runakunata chaypi dijar rir yaykuran uk wasiman. Chaypimi yaĉhakuqninkunaqa qimikar mañaranllapa intrachinanpaq chay balliku ĉhakrapi winasha kayaq chaypaq.
37 Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
“Chay kusala shumaq simillata tarpukuq chayqami Dyusmanta Shamuq Runa.
38 Nataq ĉhakra tarpukasha chay-shuypaqami kay pacha. Chaymi chay shumaq simillaqa intrachimanchik Dyus munashanta rurar mantakuyninpi kaq chaykunapaq. Nataq ballikushuypaqami intrachimanchik dyablu munashanlata ruraqkunapaq.
39 Piru chay ĉhiqnikuq kar, ballikuta tarpusha chay-shuypaqami dyablullapaq intrachimanchik. Nataq chay kusicha tyimpushuypaqa intrachimanchik chay jwisyu diyapaq. Chay kusichakuqkuna nir-shuypaqami intrachimanchik Dyuspa angelninkunapaq.
40 “Chaymi nishaykillapa: Imanutaq chay ballikukunata chiqanchanchik rupachinapaq, chaynumi chay jwisyu diyapipis wakinqa chiqanchakanqa.
41 Chayraykumi Dyusmanta Shamuq Runaqa kaĉhamunqa angelninkunata, chay

✡ **13:35** Sal 78.2

mantakuyashanmanta chay ukkunata uchakuchiqkunata, chaynulla chay mana allinta ruraqkunata chiqanchananllapapaq.
42 Chaynu chiqancharmi apar kusala miraq ninaman itakunqallapa. Chaymi chaypiraq kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqallapa.
43 Piru mayqanpis Dyus munashannu ruraqkuna-shuypaqa, rupay yupay kusa shumaqta llipyaranqallapa Taytanllapa mantakuyashanpina. Chaymi nishaykillapa: Rinriyjun kaqkunaqami, uyakur intrakayllapa nir.

Kusala ĉhaniyjun pakaplla kaqpaq kumparasyunta ruraran

44 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk lugarpi kusala ĉhaniyjun ima pakaplla katin mana rikanchikchu chaynu. Chaqa nishaykillapa: Mayqan runapis uk pachapi kusala ĉhaniyjun imata tarirqa mana dijayta munanchu. Ashwanmi chayllapi pampar dijar kusala aligrilla rin tukuy iman kaqkunata rantikur tikrakamur, chay pacha kusa imayjun kaqta rantin chaynu.

Kusa ĉhaniyjun pirlapaq kumparasyunta ruraran

45 “Chaynulla syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk nigusyantimaqa kusa ĉhaniyjun pirla shutiq rumisituta maskar purin rantinanpaq, chay yupay.

46 Chaynu maskar puriyar uk kusa ĉhaniyjunta
tarirqami, rir iman kaqkunatapis limpu rantikur,
imanupis chay pirla shutiq rumisitutaqa rantin-
ari.

Piskadukunapaq shikrawan kumparasyunta ruraran

47 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami
imanutaq piskadukuqkunamaqa chay shikranta
mar yakuman itakurqa kusala achka ukman
ukman piskadukunata aypamun chay yupay.
48 Chayna chay piskadukuna shikranpi
untatinqa chay piskadukuqkunaqa waqtaman
urqumunllapa. Chaymantaqa tar akraq
qallarinllapa. Chaynami chay kusala shumaq
chaykunataqa kanastanman ĉhuranllapa.
Nataq chay mana shumaq kaqta-shuypaqami
itakunllapa.
49 Chaynullami pasanqapis chay jwisyu diya
ĉhamutinqa. Chaymi chay angelkunaqa rir chay
mana allin kaqkunataqa chiqanchanqa allin
kaqkunamantaqa.
50 Chaynu chiqancharmi chay mana allin
kaqkunataqa kusalata nina ratakuqmanna
itakunqa. Chaymi chaypiraq kusala mana
agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku
kirunmatapis richyachinqallapa”.

Unay chaynulla kanan yaĉhachikuykunapismi kusala shumaq

51 Chaynu nirqa, Jesusqa tapukuran:
—¿Qamkunaqachu intrakankillapa, tukuy kay
nishushayllapataqa?
—Intrakanillapami Taytituy— niran paykunaqa.

52 Chaymantaqami Jesusqa niran:
—Moisés mantakushanta uk yaĉhar
yaĉhachikuqqami syilumanta kaqpa mantakuynin-
manta yaĉhakurqa, uk wasipa amun yupay tukun.
Chaymi chay kusa ĉhaniyjun ĉhurakushantaqa
urqumun mushuq kaqkunata, unay kaqkunata
ima.

Jesusmi Nazaret pwiblupi
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Chaynu nir ima kay kumparasyunkunata par-
lakurnaqami riranna chay kayashanmantaqa.
54 Chaynu rirmi chay pwiblunllaman ĉharan.
Chaymi chay tantakananllapa wasipi yaĉhachikuq
qallariran. Chaynu yaĉhachikutinmi runakunaqa
limpu dispantakasha kaynu ninakuqllapa:
"¿Kayqa maypitaq yaĉhakuranqa kay kusa
yaĉhayashantaqa? ¿Imanutaq chay milagrukunata
rurayta puytin?
55 ¿Manachu kayqa, chay iĉhkakuqpa wamran?
¿Chaynulla manachu wakpa mamanqa María?
¿Manachu Santiagupa, * Josipa, Simonpa, Judaspa
uknin ima?
56 ¿Manachu paypa warmi ukninkunamapis
kaypi nuqanchikkunawan tanllapa? ¿Piru chaynu
katinqa, imanu kartaq tukuy wakkunata rurayta
puytinqa?" nir.
57 Chaynu nir ima piñakur mana kasunatinlla-
pami, Jesusqa paykunataqa niran:
"Tukuy uklaw pachapimi kusa shumaqta
rikanllapa uk runa Dyuspaq rimaqtaqa. Piru

* **13:55** Santiagutami niqllapapis "Jacobo" nir. Payqami Jerusalenpi kriyiqkunapa punta rikaqnin karan. Rikashun Hechos 12.17; Gálatas 1.19.

chay pwiblunllapi chaynulla wasinllapi imaqami mana kasunllapachu” nir.

58 Piru chay pwiblunllapiqami Jesusqa mana achka milagrukunataqa ruraranchu. Chaqa chaymanta kaq runakunaqami mana paypiqa kriyiqllapachu.

14

Shutichikuq Juantami wanuchiranllapana (Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Chaymantaqami chay tyimpukunapiqa Galilea pwiblupa mantaqnin, Herodesqa uyaparan Jesuspaq kusata rimaqllapata.

2 Chaymi chay sirbiqninkunataqa niran: “Chay Jesusqami, Shutichikuq Juanlla kanqa. Chaqa wanushanmanta kawsamushanraykumi milagrukunamatapis rurayta puytiyanqa” nir.

3-4 Chaqa Shutichikuq Juanmi naypaqllata Herodestaqa kaynu nisha kayaq: “Chay ukniki Felipipa warmin Herodiasta warmikita yupay purichiyashaykiqami mana allinchu”. Chaynu nishanraykushi Herodesqa kusalata piñakur kaĉhakuran aypar kadinakunawan watar karsilman itananllapapaq.

5 Herodesqashi, Shutichikuq Juantaqa kusalata wanuchiyta munaq. Piru runakunata mancharshi mana wanuchiytaqa puytiqchu. Chaqa tukuylashi kriyiqllapa Juanqa Dyuspa rimaqnin nir.

6 Piru uk diyapishi Herodespa kumpliyañun
karan. Chayshi fyistata ruratinllapa, chay Hero-
diaspa warmi wamranqa tukuyla chaypi kaqku-
napa naypanpi lluqshir bayliran. Chaynu baylis-
hanshi Herodestaqa kusalata gustaran.
7 Chayshi ashwan Herodesqa chay intinadan-
taqa jurar arniran imata mañamatkipis qushayki
nir.
8 Chaymantaqashi maman chay warmi
wamranta animachitin Herodestaqa kaynu
niran: “Shutichikuq Juanpa umanta uk platupi
qumay” nir.
9 Chaynu nirqashi gubyirnu Herodestaqa
kusalata llakichiran. Piru chaynu llaki-
yarmapisshi, chaypi kaqkunapa naypanpi
jurar arnishanrayku kaĉhakuran chaynu
ruranan llapapaq.
10 Chayshi kaĉhakuran Shutichikuq Juanpa
umanta chay karsilpi pitinanllapapaq.
11 Chaymantaqashi uk platupi apar, chay
warmi wamrataqa quranllapana. Nataq chay
wamraqashi mamantana ashwan quran.
12 Chaymantanashi, Shutichikuq Juanpa
yaĉhakuqninkunaqa ĉhar, Juanpa kwirpunlatana
aparanllapa pampaq. Chaymanta-shuypaqa
riranllapa Jesusta willaq chay pasashanpaqqa.

Jesusmi sinku mil runakunata qararan (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Chayta yaĉharmi Jesusqa uk yaku karru-
man iqar uk chunllaq lugarman riran. Piru
achka runakunami yaĉharanllapa Jesusqa risha

nir. Chaymi chay pwiblukunamanta lluqshir ĉhakpala riranllapa Jesuspa ikintaqa.
14 Chaymanta Jesusqa chaynu riyar yaku manyanman ĉharqa, yaku karrumanta ishkiran. Chaynu ishkirmi kusala achka runakunata rikaran. Chaymi paykunata llakipar tukuy qishaqninkunata apashanllapataqa limpu allicharan.
15 Piru limpu tardiyayatinnaqami chay yaĉhakuqninkunaqa qimikar kaynu niranllapa:
—Kay lugarpiqami mana imapis kanchu. Chaynulla kusa tardinami. Chayraykumi runakunataqa willay chay pwiblukunaman rir mikunanllapata rantinanllapapaq nir.
16 Chaynu nitinllapami Jesusqa niran:
—Manami allinchu rinanllapapaqqa. Ashwan qamkuna paykunataqa qarayllapa nir.
17 Chaynu nitinqa, paykunaqa niranllapa:
—Kaypiqami kay sinku tantitawan, ishkay piskaditumantaqa mana masqa imapis kanchu, nir.
18 Jesusqa niran:
—Apamuyllapa kayman.
19 Chaymantami chay achka runakunataqa chay qiwakunalapi tananllapapaq niran. Chaynu nisha karnaqami, chay sinku tantitawan, ishkay piskadituta aypar unaq syiluman chapakur payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chay tantakunata pidasu pidasu pakir yaĉhakuqninkunata quran tukuyla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq.
20 Chaynumi tukuyla mikuranllapa tiqllanan-llapakaman. Chaymantami yaĉhakuqninkunaqa

chay mikuypa subrankunataqa ashwan dusi
kanasta untata tantaranllapa.
21 Piru chay mikusha chaykunata yupatinlla-
paqami ullqukunala sinku mil (5,000) karanllapa.
Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana
yuparanllapanachu.

Jesusmi yakupa ananta puriran
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Chaymanta, Jesusqa yaĉhakuqninkunata yaku
karruman iqachiran rir ĉhaskinanllapapaq quĉhapa
uklaw manyanman paymantaqa naypaqta.
Nataq payqa chaylapi kidaran tukuyla dispidikur
rinanllapakaman.
23 Chaynu dispidikur ritinllapanaqa, Jesusqa
uk sirkaman payla iqaran, Taytanman mañakuq.
Chaymi limpu amsayatinnamapis payla chaypiqa
karan.
24 Nataq chay yaku karru-shuypaqa kusa
largutana risha karan yaku anantaqa. Piru
naypanllapalawmanta kusala jwirti wayra
shamuyashanraykumi yaku karrutaqa, yaku
kusalata maqchiyaran.
25 Limpu achkiyaqpinaqa, Jesusqa yaku ananl-
lata riran yaĉhakuqninkunalawman.
26 Chaynu yakupa ananta riqta rikarmi
yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur "¡Wakqami
aya!" nir kusata qayĉhakuranllapa.
27 Piru Jesusqami paykunataqa kaynu niran:
—¡Shachinakur ama manchakuyllapachu!
¡Nuqami kani! nir.
28 Chaymantami, Pedruqa kaynu niran:

—Taytituy, qam karqa mantakuy nuqa yakupa ananllata qamman shamunaypaq nir.
29 Chaymi Jesusqa niran:
—Shamuy-ari nir.
Chaynu nitinmi Pedruqa yaku karrumanta ishkir yakupa ananllata riq ĉhurakaran Jesús kayashanlawman.
30 Piru kusala jwirti wayra shamur yakuta maqchiyashanraykumi kusalata manchakuran. Chaymi ashwan chay kutilla limpu chinqaq qallarir, kaynu nir qayĉhakuran:
—¡Yanapamay Taytituy! nir.
31 Chaymi chay kutilla Jesusqa makinmanta aypamur niran:
—¡Manami qamqa allitaqa kriyinkiraqchu! ¿Imapaqtaq mana allita kriyirayki? nir.
32 Chaynu nir chay yaku karruman ishkantin iqatinllapaqa, wayraqa qasillaranna.
33 Chaymi, chay yaku karrupi kaqkunaqa, Jesuspa naypalanpi qunqurikur kaynu niranllapa:
—¡Chiqaptami qamqa Dyuspa Wamran kanki! nir.

Jesusmi Genesaret lugarpi, qishaqkunata allicharan
(Mr 6.53-56)

34 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan pulla chay quĉhallata rir pasar, ĉharanllapa Genesaret lugarmanna.
35 Chaynu ĉhatinllapami chay lugarmanta kaqkunaqa tukuyla Jesustaqa riqsiranllapa. Chaymi, tukuy chay lugarpi parlakutinllapa, yaĉharanllapana Jesuspaqqa. Chaynu yaĉharllapami tukuy qishaqninllapata aparanllapa.

36 Chaymi kusalata Jesustaqa rugaranllapa raĉhpanpa manyanlamatapis kamananllapapaq. Chaynumi chay raĉhpanpa manyanta tukuy kamaqkunaqa allinna kidaqllapa.

15

Mana allin yarpuyninchikmi uchakuchi-manchik
(Mr 7.1-23)

1 Chaymantami Jesusman qimikaranllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, fariseo runakuna ima. Paykunaqami Jerusalenmanta ĉhamusha karanllapa. Chaymi kaynu nir tapuranllapa:

2 —¿Imapaqtaq yaĉhakuqnikikunaqa unay rukunchikkunapa kustumrinta mana kasunllapa? ¿Imapaqtaq mikunanllapapaq karqa, naypaqtaqa mana makinllapataqa paqan? nir.

3 Jesuspismi tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunapis chay kustumrikillapalata rurar Dyus munashantaqa mana ruranki-llapa?

4 Chaqa Dyusqami niran: ‘Taytaykita mamaykita kusa rispituwan kasuyllapa. Chay mayqanpis taytanta mamanta ĉhiqniqkunaqami wanuchikasha kanqallapa’ nir.

5 Piru qamkunaqami ninkillapa, uk runaqa niyta puytin taytanta mamanta: ‘Manami yanapashuyta puytinichu. Chaqa tukuy imay kaqkunatami arnisha kani Dyusta’ nir.

6 Mayqanpis chaynu niqqa, manami taytanta mamantaqa rispitayanllapanachu. Chaymi nishaykillapa: Qamkunaqami Dyus

nishanta mana kasunkillapanachu, qamkunapa
kustumrikillapalata rurar kawsanaykillapapaq.
7 ¡Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakuna!
Waknupaqĉhi Dyuspa unay rimaqnin Isaiasqa,
qamkunapaq rimaran. Chaqa niqmi:
8 ‘Kay pwiblumanta runakunaqami shiminlla-
palawan kasumanllapa.
Piru yarpuyninllapapiqami mana
chiqaptaqa kasumanllapachu.
9 Chayraykumi yanqalla aduramaqllapa yupay
tukunllapamapis.
Chaqa chay yaĉhachikuyashan chaykunapis
yanqa runakunapa yaĉhachikuyninla imami’
nir.
10 Chaymantami Jesusqa runakunata qayamur
kaynu niran:
—Allita uyakur intrakayllapa.
11 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis ima
mikuyta mikushanraykuqa manami uchayjun
kaytaqa puytinchu. Ashwanmi mayqanpis
yarpuyninllapapi mana allinta yarpur rimar
uchakuytaqa puytin.
12 Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa
qimikar kaynu nir willaranllapa:
—¡Taytituy! Chay fariseo runakunaqami qam
chaynu nitki uyaparqa kusata piñakuranllapa nir.
13 Piru Jesusqami paykunataqa niran:
—Ima qirutapis, syilumanta Taytay, mana tar-
pusha katinqami, ĉhupanmanta pilar itakukanqa.
14 Chaynu piñakutinllapamapis ama kwintachayl-
lapachu. Chaqa paykunaqami imanutaq uk
syigumaqa, mana rikakuq masinta kaylata
kaylata rishun nin mana rikakurmapis, chaynu

paykunapis. Allita yaĉhashanchikllapanu, uk syigu mana rikakuq masinta kaylawta ima rishun niyarmapis, ashwan ishkantinllapa uk uĉhkumanna ratanllapa.

15 Chaynu nitinmi, Pedruqa Jesusta niran:

—Intrachimayllapari chay mayqanpis mikushanraykuqa mana uchakuyta puytinchu nishaykitaqa nir.

16 Chaymi Jesusqa niran:

—¿Qamkunamapischu manaraq intrakankillapa?

17 Allita kwintata qukayllapa. Tukuy imata mikushallapaqami tukuyla rin paĉhanchikman. Chaymantami qashan kwirpunchikqa itakamun.

18 Piru chay kusala mana allin rimaykunata rimanllapa chay-shuypaqami yarpuyninllapamanta lluqshimun. Chaynu karmi mana allinkunata rimar ima uchakushana rikarinllapa.

19 Chaqa, uk runapa yarpuyninmantaqami mana allin yarpuykuna lluqshimun. Chaymi wanuchikuyta yarpun. Ukwan ukwan kayta yarpun. Musu kar, manaqa shipash karpis pakaplla tayta yarpun. Chaynulla suwakunanpaq, llullakunanpaq, musyakunanpaq ima yarpunllapa.

20 Tukuy chaykunata yarpur rurarmi uchakunllapa. Piru mayqanpis chay maki paqana kustumrita mana rurar mikurqa ¿imanunari uchakunqallapa?

Mana Israelmanta warmimi Jesuspi kusalata kriyiran
(Mr 7.24-30)

21 Chaymantami Jesusqa riran chay Tiro
chaynulla Sidón pwiblupa lugarninkunaman.
22 Chay lugarkunapimi uk cananea warmisita
taq. Paymi Jesusman kaynu nir kusalata
qayĉhakur qimikaran:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, * llakipamastuy-ari!
¡Chaqa warmi wamraymi dyablupa yarpuynin-
wan kar kusalata qischakayan! nir.
23 Chaynu nitinmi, Jesusqa mana imatapis ni-
ranchu. Ashwanmi yaĉhakuqninkuna payman
qimikar kaynu nir rugaranllapa:
—Willay wak warmitaqa rinanpaq. Chaqa
nuqanchikkunapa ikinchiktami qayĉhakur
shamuyan nir.
24 Chaynu nitinllapami, Jesusqa kaynu niran:
—Taytay Dyusqami kaĉhamasha Israel
pwiblumanta kaqkuna uysha chinqasha yupay
runakunalaman.
25 Chaynu nitinmapismi chay warmisitaqa rir
Jesuspa naypanpi qunqurikur kaynu niran:
—¡Taytituy, ama chaynu nirchu yanapamay-ari!
nir.
26 Jesusqa niran:
—Manami allinchu wamranchikpa mikunanta
kitar allqitukunata qaranapaqqa.
27 Chaymi chay warmisitaqa niran:
—Chiqaptami chaynu Taytituy. Piru allqi-
tukunamapismi, amun misapi mikuyatin, chay
mikuysitu ishkishanlamatapis mikun nir.
28 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

---

* **15:22** Davidpa ayllun nirqami Dyuspa Akrashan Cristun nir intrachimanchik.

—¡Mamitay, kusalatari qamqa nuqapi kriyinki! Chaymi imanutaq kriyishaykinulla wamraykip-iqa rurakanqa nir.

Chaynu nitinmi chay kutilla, chay warmipa warmi wamranqa alliyaranna.

Jesusmi achka qishaqkunata allicharan

29 Jesusqami chay kayashanmanta lluqshir rirqa, ĉharan Galilea shutiq quĉhapa manyanman. Chaymantami unaq sirkaman iqar taran.

30 Chaykamanqami kusa achka runakuna tantakaranllapa pay kayashanmanqa. Kujukunata, syigukunata, mana allin rikrayjunkunata, mudukunata chaynulla ukman qishaywan kaqkunata imami apar Jesuspa ĉhakinlapi ĉhurananllapa. Piru Jesusqami tukuyninta allicharan.

31 Chaynu chay mudukuna rimatin, mana allin rikrayjunkuna alliyatin, kujukuna puritin, syigukuna chapakur rikakutin ima rikarmi chay runakunaqa limpu dispantakasha kidaranllapa. Chaymi ashwan Israel runakunapa Dyusnintana tukuyla alabaranllapa.

Jesusmi kwatru mil runakunata qararan (Mr 8.1-10)

32 Chaymantami, Jesusqa yaĉhakuqninkunata qayamur kaynu niran:

—Kusatami llakini kay runakunapaqqa. Chaqa kimsa diyanari nuqawan kaypi. Mananami imata mikunanllapapaqpis kannachu. Chaymi mana qarasha karqa, mana kaĉhanayanichu wasinllapa-manqa. Chaqa imanupiqami mallaqpaq riyar nanpi imananmanllapa nir.

33 Chaymi, yaĉhakuqninkunaqa niranllapa:

—Piru, ¿imanunari waknu kusala achka runakunapaqqa kay chunllaq mana mayqanpis tayashanllapa lugarpiqa mikuytaqa tarishunllapa? nir.

34 Chaymi Jesusqa tapuran paykunataqa:

—¿Aykataq kan tantitaykillapaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—Syiti tantitawan aykala piskadukunalami kan nir.

35 Chaymantami payqa willaran runakunata, pachalapimapis tananllapapaq.
36 Chaymi, chay syiti tantitawan, chay piskadutaqa, aypar payji nir ima Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami, tantakunata pakir quran chay yaĉhakuqninkunata. Chaymi paykunana runakunataqa aypachiran.
37 Chaynumi tukuynin tiqllanankaman mikuranllapa. Ashwanmi subrankunata tantarqa, syiti kanastatana untachiranllapa.
38 Piru chay mikusha chaykunaqami kwatru milqa (4,000) ullqukunala karanllapa. Nataq warmikunawan wamrakunataqami mana yuparanllapanachu.
39 Chaymantaqami Jesusqa runakunataqa, “Rishaqna” nir, yaku karruman iqar riran uk lugar Magdala † shutiqmanna.

---

† **15:39** Magdalaqami chaylla Magadanwanqa. Chay lugarllamantami karan María Magdalenaqa.

16

Jesustami mañaranllapa qashan uk milagruta ruranapaq
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

1 Chaymantaqami wakin fariseukuna, chaynulla saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi paykunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa:

—Chiqapta syilumanta shamushayki nir yaĉhanayllapapaqqa uk milagruta ruray nir.

2 Piru Jesusqami niran:

—Qamkunaqami tardikuna unaq syiluman chapakur, syiluta chupikallata rikarqa ninkillapa: ‘Kusa shumaq tyimpumi kanqa’ nir.

3 Piru allaqmantakuna unaq syiluman chapakur syiluta chupikalla tultyawta rikarqa ninkillapa: ‘Kananqami mana allin tyimpuchu kanqa’ nir. Chaynu qamkuna syiluta chapar ima tyimpukunapaq yaĉharqa, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa nuqa Dyusmanta shamusha kar yaĉhachishutiyqa?

4 Kay kusala mana allin yarpuyniyjun kaq, chaynulla mana allita kriyimaq runakunaqami uk milagruta ruranaypaq mañamanllapa. Piru kay mana kriyimaq runakunaqami Taytay Dyus imanutaq Jonaswan ruraran chaynulla nuqawan ruratinla, munarqa intrakanqallapa.

Chaynu nirqa chay kutilla, riranna chay runakunamantaqa.

Fariseukunapa, saduceupa mana allin yaĉhachikuyninkuna
(Mr 8.14-21)

5 Jesuspa yaĉhakuqninkuna quĉhapa uklaw
manyanman pasasha karqa yarpuranllapa,
tantakunata qunqar rishallapa nir.
6 Chaymantami Jesusqa niran:
—Allita kwintata qukar, kuytakankillapa chay
fariseo, chaynulla saduceo runakunapa libadu-
ranllapamanta nir.
7 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa paykunapura
ninakuranllapa: “¡Mana tantata apamusha kashal-
lapami, chaynu nimashanchikllapa kanqa!” nir.
8 Chaynu yarpuyanllapa nir yaĉhayashanraykumi,
Jesusqa kaynu niran:
—¿Imapaqtaq ninkillapa, tanta mana kanchu
nirqa? ¡Ima manaraqchu allita nuqapi kriyinkil-
lapa!
9 ¿Manaraqchu intrakankillapa, chaynulla
mananachu yarpunkillapapis, chay sinku
tantitamanta sinku mil runakunata qarashay-
taqa? Chaqa achka kanastataraqmi subratinpis
tantaraykillapa.
10 Chaynulla manachu yarpunkillapa chay syiti
tantitamanta kwatru mil runakunata qaratiypis,
achka kanastata subranta tantashaykillapataqa.
11 ¿Ima manachu kwintata qukaraykillapa,
nuqaqa manami tantapaqchu rimayaray nirqa?
Ashwanmi nishuyarayllapa kuytakanaykilla-
papaq chay fariseo, chaynulla chay saduceo
runakunapa libaduranmanta.
12 Chaymantami paykunaqa intrakaran-
llapana mana tantapa libaduranpaqchu
willamayashanchikllapa nir. Ashwanmi
intrakaranllapa chay fariseo, chaynulla

saduceo runakuna yaĉhachikuyashanmanta kuytakananllapapaq nir.

Pedrumi Jesustaqa Dyuspa Akrashan Cristun kanki niran
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

13 Jesusqa uk lugar Cesarea Filipuman ĉharqa, tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa:

—Nuqa Dyusmanta Shamuq Runapaqqa ¿mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

14 Chaynu nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuypaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Jeremías, manaqapis Dyuspa uk rimaqnin kanqa nir.

15 —Qamkunapaq-shuypaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran chay yaĉhakuqninkunataqa.

16 Chaymi Simón Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun, tukuy tyimpupaq kawsaq Dyuspa Wamran kanki, nir.

17 Chaymi Jesusqa niran:

—Kusa shumaqmi kanki Jonaspa wamran Simón. Chaqa nuqapaq yaĉhanaykipaqqa unaq syilumanta Taytaymi intrachishusha, manami mayqan runa imachu.

18 Chaymi kananqa kusalata kriyir, jwirti rumi yupay kashaykirayku Pedro shutichishayki. Chaynuqami wakin kriyiqkunapaqqa atun rumi yupayna kayanqa kriyishaykiqa. Chaymi chay rumipa ananman ĉhurar llutakur uk wasita shachiq yupayna kashaq chay wakin nuqapi kriyiqkunawanqa. Chaynuqami chay mana

allinta rurachikuq dyabluqa mana binsiyta puytinqanachu.

19 Piru kananqami Pedro, Taytay Dyus syilupi mantakuyashanman yaykuqkunata rikanaykipaqna numrashayki. Chaymi kay pachapi mayqanpis mana kriyishanrayku, Dyus mantakuyashanman mana yaykunqachu nitkiqa, unaq syilupi Taytaypis mana yaykuchinqachu. Chaynulla kay pachapi mayqanpis kriyishanrayku Taytay Dyus mantakuyashanman yaykunqa nitki-shuypaqa, Taytaypis yaykuchinqa mantakuyashanmanqa.

20 Chaynu Pedruta nishana karqami Jesusqa yaĉhakuqninkunataqa willaran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, payqa Dyuspa Akrashan Cristun nirqa.

Mananami maychu wanunaypaq niran Jesusqa (Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Chaymanta-pachami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu nir intrachiq qallariran:

“Nuqaqami Jerusalén pwiblumanna riyashaq. Chaymi chay pwibluman ĉhatiyqa, chaypi ruku kaq mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima aypar kusalata qischamanqallapa. Chaynu qischamarmi wanuchimanqallapa. Piru chaynu wanuchi-matinllapamapismi kimsa diyamantaqa kawsamushaq” nir.

22 Chaynu nitinmi, Pedruqa uklawman Jesusta paylata apar anyaqnulla kaynu nir willaran:

—¡Dyusqami mana munanqachu chaynu qischakanaykipaqqa Taytituy! ¡Chaqa manami allinchu chaynu pasashunanpaqqa! nir.
23 Chaynu nitinmi Jesusqa Pedrulawman tikrakamur niran:
—¡Ashuy naypaymantaqa dyablu! * Chaqa qamqami Dyus munashanta mana intrakar, yanqa runakuna yarpushannula yarpur, Dyus munashanta mana ruranayta munar disanimachimayanki nir.
24 Chaymanta-shuypaqami Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
“Mayqanpis nuqapa yaĉhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinllapamapis ama manchakurchu nuqalapi yarpur shachinakunqallapa.
25 Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa.
26 Chaqa nishaykillapa: Mayqanpis kay pachapi kaq ima munashanta tantakur mana washakatinqa, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? ¿Manaqa uk runachu achka imata pagrakur washakayta puytinman? ¡Manami!
27 Chaqa nuqa Dyusmanta Shamuq Runaqami shamushaq Taytay Dyuspa llipyalla pudirninwan, angelniykunawan ima. Chaynu shamurmi

* **16:23** Chaynuqami Jesusqa niran, Pedro dyablu munashanta rimashanrayku.

tukuyta allita rikar yaĉhar imanu rurashanllapan-
ulla imanu kananpaqmapis nishaq.
28 Chiqaptami nishaykillapapis: Kaypi kaq-
manta wakinllaqami mana wanunkillaparaqchu
Dyusmanta Shamuq Runata mantakuqta
rikanaykillapakaman nir”.

17

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

1 Chaymanta saysi diya pasatinnaqami Jesusqa,
Pedruta Santiaguta apar riran. Chaynullami
aparanpis Santiagupa uknin Juanta ima. Chayn-
umi paykunala rir iqaranllapa kusa unaq sirka-
man.
2 Chaypi katinllapanami, Jesusqa
yaĉhakuqninkunapa naypanpi kusala ukman
shumaqpaq tikrakaran. Chaqa qaqllanqami
rupay yupay kusata llipyarayaran. Nataq
raĉhpan-shuypaqami kusa yuraq intiruta
achkirayaran.
3 Chaynu Jesusta rikakuyarllapami, chay kutilla
rikaranllapapis Dyuspa unay rimaqninkuna Moi-
seswan, Elías ima Jesuswan parlaqta.
4 Chaymi Pedruqa Jesusta niran:
—Taytituy ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa!
Qam munatkiqa, rurashaq kimsa chukllitaku-
nata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta-
shuypaqa Eliaspaq nir.
5 Chaynu Pedro niyatinqami, kusa llipya intiru
puktay limpu paykunata pampar pasayaran. Piru
chay puktay rurimantami Dyus kaynu niyaran:
“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.

Paylawanmi kusa shumaqta yarpuni.
¡Paylatami uyakur kasunkillapa!” nir.
6 Chaynu niqta uyaparmi chay kimsa
yaĉhakuqninkunaqa kusalata manchakur piratap
rataran pachaman.
7 Chaymantami Jesusqa paykunaman qimikar,
kamar kaynu niran:
—Ama manchakurchu shariyllapa nir.
8 Chaymi sharir chapakurqa mana mayqan-
tapis rikaranllapanachu. Ashwanmi Jesusqa pay-
lana kasha karan.
9 Chaymanta chay unaq sirkamanta ishkimuy-
atinllapanaqa Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu
niran:
—Amami mayqantapis parlankillapachu chay
rikashaykillapataqa, Dyusmanta Shamuq Runa
wanur kawsamunankaman nir.
10 Chaymi yaĉhakuqninkunaqa Jesusta kaynu nir
tapuranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa,
Eliasraqshi Dyuspa Akrashan Cristunmanta
naypaqta shamuyanqa ninllapa? nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Chiqaptami Elías naypaqtaqa shamuyanqa.
Chaynu shamurmi tukuy imata Dyus munashan-
ulla shumaqchayanqa.
12 Piru nuqaqa nishaykillapa: Eliasqami nuqa-
manta naypaqta shamushana karan. Chaynu
shamutinmapismi, Dyuspa rimaqninpaq mana
kwintacharchu paykuna munashanta ruraranl-
lapa. Chaynullami kananpis Dyusmanta Shamuq
Runatapis qischanqallapa paykunaqa.

13 Chaymi chay yaĉhakuqninkunaqa kwintata
qukaranllapa, Jesusqami Shutichikuq Juanpaq
rimayan nir.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyninwan kaq wamrata
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Chaymanta, unaq sirkamanta tikrakamurqa
achka runakuna kayashanman ĉhamuranllapa.
Chaymi chay kutilla, Jesusman uk runa qimikar
naypalanpi qunqurikur, kaynu niran:
15 —Wamraymi atakiwan kusalata qischakan.
Chaynu atakiwan qischakarmi kusalata ninaku-
naman, yakukunaman ima ratan. ¡Imaraq Tayti-
tuy, wamrayta llakipar alliyachiy-ari!
16 Chaqa nuqaqami kay yaĉhakuqnikikunamanmapis
apamuray allichananpaq. Piru paykunaqami
mana puytishallapachu nir.
17 Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:
—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita
kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna!
¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq
qamkunawan kashaq? ¿Ima maydiyakamantaq
qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman
apamuyllapa nir.
18 Chaynu chay wamrata apamutinllapami Je-
susqa chay dyablupa yarpuyninta chay wamra-
mantaqa anyar itakuranna. Chaymi wamraqa
chay kutilla, allinna kidaran.
19 Chaynu chay wamra alliyatinnaqa,
yaĉhakuqninkunaqa wakaqlaman rir Jesuswan
parlar, kaynu nir tapuranllapa:
—¿Imaraykutaq chay dyablupa yarpuynintaqa
mana itakuyta puytisha kashaqllapaqa? nir.

20 Jesusqami niran paykunataqa:
—Qamkunaqa manami allita Dyuspiqa kriyinkillapachu. Chaqa chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kay qaqata ‘Ashur kaymanta, riy uklawman’ nitkillapaqa, chay qaqaqa ashunman. Chaqa allita Dyuspi kriyirllapaqami tukuy imatapis rurayta puytiyankillapana kanqa nir.
21 [Waknu riqchaq dyablupa yarpuyninqa mana chaynulaqa runamantaqa lluqshinchu. Ashwan chaynu dyablupa yarpuyninta itakunarqa ayunar kusalata Dyusman mañakurla itakuyta puytinchik.]

Ishkay kutipaqnami Jesusqa wanushaqna niran (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

22 Chaymanta chay Galilea lugarpi yaĉhakuqninkunawan pulla puriyarmi, Jesusqa kaynu niran:
“Dyusmanta Shamuq Runatami kuntrankunaman qukuyanqallapa.
23 Chaynu qukutinllapami wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami, qashan kawsamunqa”.
Chaynu nir willatinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata llakiranllapa.

Dyusta adurananllapa wasipaqqami impwistuta pagrakuqllapa

24 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan rir ĉharan Capernaúm pwibluman.

Chaynu ĉhatinllapami, Dyusta aduranannllapa wasipaq impwistuta kubrakuqkuna Pedruman qimikar, kaynu nir tapuran:

—¿Yaĉhachikuqnikiqachu impwistutaqa pagrakun Dyusta aduranannllapa wasipaqqa? nir.

25 Pedruqa niran:

—Pagrakunmi taytituy.

Chaymanta Pedro wasiman yaykur mana imatapis niyatinraqmi, Jesusqa kaynu niran Pedrutaqa:

—Ima ninkitaq Simón Pedro, ¿mayqankunatataq kubranllapa impwistutaqa kay pachapi mantakuqkunaqa? ¿Chay pwiblunllapamanta kaqkunata, manaqachu jwira kaq runakunata? nir.

26 Pedruqami niran:

—Jwiramanta kaq runakunalatami kubranllapa nir.

Chaymantami Jesusqa niran:

—Chiqaptami, chay mantakuqkunaqa pwiblunllamanta kaqkunataqa mana impwistutaqa kubranllapachu.

27 Piru chay impwistuta kubrakuq kaqkunata mana pagrar ama piñachinallapapaqqa, rir chay atun quĉhaman answiluykita itakuy. Chaymanta chay punta kaq piskaduta aypamurqa, aqrunta kiĉhar uk qillayta tarinki chaypiqa. Chaymi chay qillayqa aypanqa, rir nuqapaq kaq impwistuyta chaynulla qampa kaqta pagrakutkimapis nir.

18

¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas allin kanqa?
(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

1 Chaymanta chay kutilla Jesuspa
yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar kaynu nir
tapuranllapa:
—Syilumanta kaq mantakuyashanpiqa
¿mayqanniyllapatataq Dyusqa kusa mas allinpaq
rikamayanqallapaqa? nir.
2 Chaynu nitinllapami Jesusqa uk wamrituta
qayamur paykunapa ĉhaypinpi shachir,
3 kaynu niran:
—Chiqaptami nishaykillapa: Imanutaq
kanan kawsayankillapa, chaynulla kawsar
mana kay wamritu mana kwintachaypaqla
chay yupay kawsarqami, syilumanta kaq
mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu.
4 Chaqa kay wamritu yupay mana kusa kani
nirchu ashwan mana kwintachaypaqla kaqku-
nalami, syilumanta kaq mantakuyashanpiqa
kusa mas allinpaqqa riqsikasha kanqa.
5 Chaymi mayqanpis nuqapi kriyishanrayku
kay wamritu yupay kaqta, shumaqta
samachiqqami, ashwan nuqallatana
samachimayan nir.

Kuytawkish uchakutkillapa
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

6 “Piru nuqapi kriyishanrayku mana
kwintachaypaqla kay taksha wamritukuna yupay
kaqkunata uchakuchiqkunataqami, kusala allin
kanman kunkanpi uk marayta watar, mar yakupa
mas ruri kaqninman itakunanllapapaq.
7 Piru kay pachapiqami kusala saqra mana
allinkunala untarayan. Chaymi mana imanupis
shumaqta kawsayllapataqa puytinllapachu.

Piru, chay mayqanpis uknin mana allinta
rurar uchakunanpaq animachiq-shuypaqa
imananqaraq.
8 “Chayraykumi uk makikillapa manaqa uk
ĉhakikillapa mana allinta rurar uchakushana
rikarichishutinqa, pitir itakuy wakaq
qammantaqa. Chaqa mas allinmi kanqa
chulla makila, manaqa chulla ĉhakila tukuy
tyimpupaqna kawsanaykipaq. Manami
allinchu kanqa chay makiki, chaynulla ĉhakiki
uchakuchishushanrayku tukuy tyimpupaqna
mana wanuq ninapi qischakanaykipaqqa.
9 Chaynulla nawiki ima mana allinta
rikachir uchakuchishutinqa, urqur itakuy
karu mayman qammantaqa. Chaqa kusa
allinmi kanqa uk nawiyjunla tukuy tyimpupaq
kawsanaykipaqqa. Manami allinchu kanqa
nawiki uchakuchishushanrayku, tukuy
tyimpupaqna infyirnupi kastigakasha
kanaykipaqqa nir. *

*Jesusmi kumparasyunta ruraran uysha chin-
qashawan*
(Lc 15.3-7)
10 “Chaymi nishaykillapa: Amami nuqapi kriy-
iqkuna yanqa taksha wamritukuna yupay kaqku-
nataqa ukmanta rikankillapachu. Chaqa payku-
nata kuytaq angelmaqami waran waran may-
diyapis Tayta Dyuspa naypalanpi kayan.

---

* **18:9** Ĉhakinchik, makinchik, manaqa nawinchik uchakuchi-
maqninchikqa kaynu intrachimanchik yarpuyninchikla, munayn-
inchikla uchakuchimanashaqa ama kwintachashunchu nir.

11 [Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami
shamusha tukuy chay chinqasha kaqkunata
washananlapaq.]
12 “¡Ma nimayllapa! Uk runa syin uyshayjun
kanman. Chaymanta chay syin uyshankuna-
mantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chay uk-
situ chinqashanraykuchu ¿chay wakin nubintay-
nwibita (99) chaylapi dijar, mana rinman chay
chinqasha chayta maskaq? nir.
13 Chaynu rir maskakur, tarirqami
chay nubintay-nwibi kaqkunamantaqa
masta aligriyanqa chay chinqasha chayta
tarishanraykuqa.
14 Chaynullami unaq syilupi Taytaykillapapis
mana munanchu uklamapis paypi kriyishan-
rayku mana kwintachaypaqla wamritu yupay
kaqkunapis chinqanantaqa.

Ima katinmapismi pirdunanakushunllapa

15 “Imanupi uknikillapa ima mana allinta
rurashutinllapaqa, rir, ‘Kaynumi mana
allinta ruramashayki’ nir shumaqla paylawan
parlayllapa. Chaynu paylawan parlar
shumaqchanakurqami, kusa shumaqtana
kawsankillapa.
16 Piru imanupi mana kasushutin-shuypaqa,
qayamuy ukta manaqa ishkay kriyiqkunata.
Chayna chay paykunapis rikananpaq ima mana
allinta rurashantaqa, imanutaq Dyus nitin unay
iskribishankunapimaqa, ima katinpis ishkay
manaqa kimsa tistigukuna rikar yaĉhanqa niq
chaynulla. †

† **18:16** Rikashun Deuteronomio 19.15.

17 Chaynu ruratkillapa paykunatapis mana
kasutinqa, wakin kriyiqkunatapis willayllapa.
Piru chay wakin kriyiqkunata mana kasutinllapa-
shuypaqa, uk mana kriyiqta, manaqa Roma
pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna
riqsinkillapa. ‡
18 “Chaymi nishaykillapapis: Kay pachapi
kaqkunata mana allinta tukushanrayku
chiqanchatkillapaqa, ¿imanunari syilupi Taytay
kayashanmanmaqa yaykunqallapa? Nataq
mayqanpis kriyishanrayku kusala allinpaq
ima riqsitkillapaqami, ashwan syilupi Taytay
kayashanmanpis yaykunqallapa.
19 “Chaynullami nishaykillapapis: Kay pachapi
qamkunamanta ishkay runa chayllata yarpur
imata mañakutkillapaqami, unaq syilupi Taytayqa
qushuyanqallapa chay mañakushaykillapataqa.
20 Chaqa ishkayla, manaqa kimsalamapis
nuqapi kriyishanrayku tantakatinllapaqami,
nuqaqa pullanllapa kashaq”.
21 Chaynu nitinmi Pedruqa riran Jesusta kaynu
nir tapuq:
—Taytituy ¿ukniykuna ima mana allinta ruramat-
inqa ayka kutitaq pirdunayta puytiyashaq? ¿Syiti
kutichu pirdunanaypaq allin kanqa?
22 Chaymi Jesusqa niran:
—Nuqaqa manami syiti kutila pirdunanki
nishaykichu. Ashwanmi sitinta kuti syiti
katinmapis michkatapis pirdunanki nir.

‡ **18:17** Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuq runata yupayna riqsiyllapa nirqami intrachimanchikllapa amana paykunawan pulla kanallapapaq nir.

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk mana pirdunakuqwan

23 “Chayraykumi syilumanta kaqpa
mantakuyninqa, imanutaq uk mantakuqmaqa
trabajaqninkunata iman kaqkunatapis
rikananpaq dijasha karan chay yupay.
24 Chaymanta imankunata rikaq qallaritinllapanaqa payman ĉhachiran uktaqa dyis mil talintu
qillayta § dibikuqta.
25 Chaymi chay trabajaqqa chay dibikuyashanpaq mana imanupis pagrakuyta puytiranchu.
Chaynami chay mantakuqqa kaĉhakuran
rantikunanllapapaq uk sirbikuqta yupay
uklawman. Piru rantikunanpaqmi niran
warmintinta, wamrantinta, chaynulla tukuy
iman kaqnintinta ima chay dibikuyashanta
pagrakunanpaqqa.
26 Chaynu chay mantakuq niyatinmapismi,
chay trabajaqqa paypa naypalanpi qunqurikur
rugaran kaynu nir: ‘Taytituy llakipar yaramaskiyari. Nuqaqami imanupis chay dibishuyashaytaqa
tukuyninta pagrashayki’ nir.
27 Chaymi chay mantakuqqa chaynu rugatinqa
llakiparan paytaqa. Chaynulla ashwan chay
dibiyashanmatapis manana kubrananpaqnachu
niran. Chaymi ashwan dijatinna riran.
28 “Piru chay mantakuq chaynu llakipatin
rirqami, chay trabajaqqa tariran uk trabajaq
masin pitilata dibiyaq chayta. Chaymi
ashwan mana llakiparchu kunkanmanta aypar

§ **18:24** Dyis mil talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

urkaq qallarir, kaynu niran: ‘¡Pagramay chay dibimayashaykita!’ nir.

29 Chaymi chay trabajaq masinqa naypanpi qunqurikur rugaran kaynu nir: ‘Llakipar yaramaskiy-ari taytituy. Chaymantami tukuyninta pagrashayki’ nir.

30 Piru chay ukninqami, mana llakipar yaraytaqa munaranchu. Chaymi ashwan karsilachikuran tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman.

31 Chaynu rurashanraykumi chay wakin trabajaq masinkunaqa kusalata llakiran. Chaymi rir chay mantakuqtaqa tukuy ima pasashantaqa parlaranllapa.

32 Chayta chay mantakuq yaĉharmi, kaĉhakuran qayamunanllapapaq. Chaymi ĉhamutinqa niran: ‘¡Kusala mana allin yarpuyniyjun runa!, nuqamaqami rugamashaykirayku chay tukuy dibimayashaykitaqa llakipashuray.

33 Chaymi imanutaq nuqa qamta llakipashuray chaynullami qampis chay uknikitaqa llakipanaykita’ nir.

34 Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur kaĉhakuran karsilman itar qischananllapapaq, tukuy dibiyashanta limpu pagranankaman”.

35 Chaynu nirnaqami, Jesusqa niranpis: “Qamkuna uknikillapata mana tukuy shunquykillapawan pirdunatkillapaqami, syilumanta Taytaypis chaynulla qamkunawanpis ruranqa” nir.

19

Jesusmi yaĉhachikuran warmiwan dijanakuqpaq (Mr 10.1-12; Lc 16.18)

1 Jesusqa yaĉhachikur tukchirnaqa riranna
Galilea pwiblumantaqa. Chaynu rirmi riyu
Jordanpa chimpan Judea lugarman ĉharan.
2 Piru paypa ikintaqa kusala achka runakuna ri-
ranllapa. Chaymi ashwan tukuyla qishaq kaqku-
nataqa allicharan.
3 Chaymantaqami wakin fariseo runakuna Je-
susman qimikaranllapa. Chaymi mabir imani-
mashunllapashi nir, kaynu tapuranllapa:
—¿Allinchu kanqa uk runa kasarashan warminta
imallapaqqa dijananpaq? nir.
4 Chaymi Jesusqa niran:
—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa Dyus
nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqami
nin: ‘Dyusqashi puntamanta-pacha runata,
warmita ruraran’.
5 Chaqa chaypaqmi Dyusqa niqpis: ‘Uk
runaqami warminwan kasararqa, taytanta ma-
manta dijanqa. Chaymi ashwan warminwanqa
uk kwirpu yupaylana kawsanqallapa’ nir.
6 Chaynu katinmi runaqa warminwanqa man-
ana ishkaynachu. Ashwanmi uk kwirpulana
kayanqallapa. Chaymi nishaykillapa: Uk runa
warminwan uk kwirpulana kananpaq Dyus nis-
hanraykumi mana mayqanpis, paykunaqa di-
janakunqa niyta puytinchu nir.
7 Chaymanta chay fariseo runakunaqa qashan
kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa, ¿imapaqta Moisés
mantakushanpiqa kaynu nin? Uk runa warminta

dijanarqashi, karguyjunkunapi kartata rurar
warminta qurqashi chiqanchakayta puytin nir.
8 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—Qamkuna kusala kuchi mana intrakaq
kashaykillaparaykumi Moisesqa chaynu
dijanakunqa nirmapis mantakuran. Piru
Tayta Dyusqami unaymanta-pacha runata
warminwan pullacharqa mana imalapaqpis
dijanakunanpaqqa munaranchu.
9 Piru nuqaqami nishaykillapa: Uk runa,
warmin mana mayqanwan punusha ima katin
yanqallamanta dijar, ukwan kasararqami kusala
saqrata uchakuyan nir. *
10 Chaynu nitinmi, chay yaĉhakuqninkunaqa
kaynu niran:
—Chaynu katinqa, manami allinchu mayqanpis
warmiyjun kanapaqqa nir.
11 Jesusqa paykunata niran:
—Tukuylaqa manami mana warmiyjun kaytaqa
puytinllapachu. Ashwanmi chay mayqantaĉhi
Tayta Dyus mana warmiyjun kananpaq nisha,
chaykunalami chaynu kaytaqa puytinllapa.
12 Chaqa chiqaptami wakin runakunaqa mana
warmiyjunchu maydiyapis kananpaq nasinllapa.
Nataq wakin runakunataqami ama warmiku-
nanpaq runa masinkuna kaparanllapa. Nataq
wakinkuna-shuypaqa mana warmikunllapachu
kusala mas shumaqta Tayta Dyusta sirbiyta mu-
nar ima. Chaymi kay nishayta mayqannikillapa-
pis intrakanarqa imanupis intrakayllapa.

---

* **19:9** Wakin iskribikashakunapi kaynu nin: “Uk warmi, runan dijasha katin, qashan uk runa paywan kasararqa, uchakuyan” nir.

Jesusmi wamrakunata bindisiran
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

13 Chaymantami Jesusmanqa wamrakunata
apamuranllapa, pay makinta ananman ĉhurar
bindisinanpaq. Piru yaĉhakuqninkunaqami chay
wamrakunata apamuqkunataqa anyaran.
14 Chaymi Jesusqa kaynu niran paykunataqa:
"¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa
wamritukunaqa! Chaqa syilumanta kaq
mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay
kaqkunalapaq".
15 Chaynu nir, makinkunata chay wamraku-
napa ananman ĉhurar bindisirmi, chay lugarman-
taqa riranna.

Kusala imayjun musu runami Jesuswan parlaran
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Chaymantami uk musulla runa shamur Je-
susta kaynu nir tapuran:
—[Kusa allinla] yaĉhachikuq Taytituy, ¿ima
allin kaqlatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna
kawsanaypaqqa? nir.
17 Chaynu nitinmi Jesusqa niran:
—¿Imapaqtaq tapumanki allin kaqpaqqa? †
Allinla kaqqami kan ukla. Payqami Taytay Dyus.
Piru tukuy tyimpupaqna kawsayta munarqami,
Dyus mantakushankunata kasur kawsay nir.
18 Chaynu Jesús nitinmi, chay musuqa qashan
tapuran:
—¿Mayqan mantakuykunatana? nir.
Chaymi Jesusqa kaynu niran:

---

† **19:17** Wakin iskribikashakunapimi kaynu nin: "¿Imaraykutaq allinla kanki nimanki?" nir.

—Ama wanuchikuychu; ama uk uk warmiwan kaychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu;
19 taytaykita, mamaykita kasuy. Chaynulla ukkunata llakipay, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla, nir.
20 Chaynu nitinmi, chay musuqa niran:
—Tukuy chaykunataqami [takshaymantapacha] rurashana kani. ¿Imataq mas kanqa ruranaypaqqa? nir.
21 Jesusqa niran:
—Kusa mas allin kayta munarqa, rir tukuy imayki kaqta rantikur, qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.
22 Chayta uyarmi, chay musuqa kusalata llakir riran. Chaqa kusala imayjun-ari karan.
23 Chaymi Jesusqa yaĉhakuqninkunata kaynu niran:
—Allipla trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, syilumanta kaq mantakuyashanman yaykunanpaqqa.
24 Chaymi qashan nishaykillapa: Mayqanpis kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaqami, ashwan uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta, nir.
25 Chaynu nitin uyaparmi yaĉhakuqninkunaqa kusata yarpupakur kaynu niranllapa:
—Chaynu katinqa ¿pitaq washakayta puytiyanqa? nir.

26 Chaynu nitinmi Jesusqa paykunata chapar
kaynu niran:
—Runakunapaqqami kayqa mana ruray-
paqchu. Piru Dyuspaq-shuypaqami tukuy imapis
ruraypaq nir.
27 Chaynu nitinqa, Pedruqa niran:
—Nuqakunamaqami tukuy imayllapakunata
dijashana, qamwanna purinillapa. Chaynu
kashayllaparaykuqa, ¿imatataq aypayashaqlla-
paqa? nir.
28 Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Maydiya nuqa,
Dyusmanta Shamuq Runa kusala shumaq
mantakuyniypi mantakuq qallaritiyqami,
qamkunapis dusikillapa mantakunaykillapapi
tar pullay mantakunkillapa. Chaynami qamku-
nana Israelpa chay dusi kaq ayllunkunamatapis
allinta mana allinta rurasha katinmapis allita
rikar yaĉhankillapa.
29 Chayraykumi chay tyimpuqa nuqarayku
wasinta, ullqu ukninkunata, warmi
ukninkunata, taytanta, mamanta, manaqa
[warminta,] wamrankunata, ĉhakrankunata
dijar nuqa munashayta ruraqkunaqa, chay
dijashanmantaqa syin kuti mas imanllapakunata
aypanqallapa. Chaynulla tukuy tyimpupaqnami
kawsanqallapa.
30 Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna
kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana
imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla kanan
tyimpukuna achka mana kwintachaypaq
kaqkunaqami, ashwan chay tyimpuqa kusa
nishapaqna riqsikanqallapa.

20

Jesusmi kumparasyunta ruraran trabajaqkunawan

1 Jesusqami niranpis:
“Syilumanta kaqpa mantakuyninqami imanutaq uk ĉhakrapa amunmaqa timpranula lluqshiran rikaq trabajadurkunata, ĉhakranman rir trabajananpaq chay yupay.
2 Chaymi, chay ĉhakrapa amunqa trabajaqkunawan uk tratuta rurar kaĉharan ĉhakranpi trabajatinllapa uk diya intirupaq pagrananpaq.
3 “Chaymanta qashan unakaqna lluqshirqa rikaran plasapi ayka mana imatapis rurar taqkunata.
4 Chaynu rikarmi paykunataqa niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa’ nir. Chaymi paykunapis riranllapana.
5 “Chaymanta qashalan chay ĉhakrapa amunqa lluqshiran a las dusi yupay, chaynulla tardikaqpis. Chaymi wakin runakunata tarirpis chaynullata niran paykunatapis.
6 “Qashan tardikaqna chay plasallaman lluqshirqa, qashan runakunata tariran. Chaymi chay tarishankunatapis niran: ‘¿Imapaqtaq qamkunaqa kaypiqa tukuy unaq mana trabajarqa tashaykillapa?’ nir.
7 Paykunaqa niranllapa: ‘Manamiri mayqanpis rugamashallapachu trabajanayllapapaqqa’ nir. Chaymi chay ĉhakrapa amunqa paykunatapis niran: ‘Riyllapa qamkunapis ĉhakrayman trabajaq. [Nuqami imanu trabajashaykillapanulla pagrashaykillapa]’ nir.

8 “Chaymanta amsatinna-shuypaqa, ĉhakrapa
amunqa kaynu niran chay trabajachikuqnintaqa:
‘Qayamur trabajaqninchikkunataqa pagrayna.
Piru chay ikita trabajaq qallarishakunata pagraq
qallarir, tukchinki chay naypaqta trabajaq
qallarishakunawan’ nir.

9 “Chaymi, chay tardilana trabajaq
qallarishakunaqa ĉharanllapa naypaqta
pagrakaqqa. Piru tukuy unaq trabajasha
yupaymi pagrakaranllapa.
10 Chaymantami chay naypaqta trabajaq
qallarisha chaykunata pagrananpaq qayatinqa,
paykunaqa yarpuranllapa: Nuqanchikku-
nataqami masta pagramayashunllapa nir. Piru
paykunatapismi chay uk diyata trabajashannulla
pagraranllapa.
11 Chaynu pagrakashana karqami kusalata
piñakur, chay ĉhakrapa amuntaqa juraparanllapa,
12 kaynu nir: ‘Kay ikita ĉhamuqkunaqami uk ratu-
latana trabajashallapa. Nataq nuqakunamaqami
tukuy unaq kusala rupaypi ima shachinakur
trabajasha kanillapa. Piru qamqami nuqaku-
nawanqa chayllata pagrashayki. Chaynuqami
mana allinchu’ nir.

13 “Chaynu nitinllapaqa, ashwan chay ĉhakrapa
amunqa kaynu niran chay rimapakuqkunapa
uknintaqa: ‘¿Amiguy, ima mana allintataq
qamwanqa rurasha kani? ¿Manachu tukuy unaq
trabajatkillapa chaynuta pagrashunayllapapaq
parlaranchikllapa?
14 Kaypimi trabajashaykipaq qillaynikiqa.
Ashwanmi rikuyna. Ma willamay, ¿ima mana

allintataq rurashusha kani, chay ikita trabajaq
ĉhamushakunata qamwan chayllata pagrarqa?
15 Chaqa nuqapa qillayniywanqami
munashayta rurayta puytini. ¿Manaqachu kusala
bwinu kashayrayku, chay wakinkunata qamwan
chayllata pagrashayrayku inbidyakayanki?' nir".

16 Jesusqami kaynu niranpis: "Kanan ikilapi
kaqkunaqami naypaqpina kanqallapa. Nataq
chay kanan naypaqllapi kaqkuna-shuypaqa may-
diyaqa ikipina rikarinqallapa. [Chaynulla kusala
achkami qayakasha kanqallapa. Piru aykalami
akrakasha kanqa]" nir.

Qashanmi Jesusqa wanushaqna niran (Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Jesusqami Jerusalén pwibluman riyarqa
yaĉhakuqninkunata, uklawman qayar kaynu niran
paykunataqa:

18 "Qamkuna rikayashaykillapanumi
kananqa riyanchikllapana Jerusalén
pwiblumanqa. Chaypimi Dyusmanta
Shamuq Runataqa qukunqallapa, kurakunapa
mantakuqninkunaman, Moisés mantakushanta
yaĉhar yaĉhachikuqkunaman ima. Chaymi
ashwan paykunaqa wanuchinanllapapaq nir
mantakunqallapa.
19 Chaynullami mana Israel runakunaman
qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata
burlakar wipyar ima kruspi klabar wanuch-
inqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan
kawsamunqa" nir.

Santiaguwan Juanpa maman, Jesusta mañakuran
(Mr 10.35-45)

20 Chaymantaqami Zebedeupa warmin,
wamran Santiaguwan chaynulla Juanwan rir,
Jesusman qimikar naypalanpi qunqurikur,
wamranta llakipananpaq mañakuran.
21 Chaymi Jesusqa kaynu nir tapuran chay war-
mitaqa:
—¿Imatataq munayanki? nir.
Payqami niran:
—Chay kusala shumaq mantakuynikipi
mantakurqami, qam nitki, uk wamrayqa allilaw
qichqaykipi tanqa. Nataq uknin-shuypaqa
ichuqlaw qichqaykipi tanqa nir.
22 Chaynu nitinmi, Jesusqa kaynu niran:
—Manami qamkunaqa imata mañakuyankillapa
nirmapis yaĉhankillapachu. Tapushaykillapa:
¿Kusala saqra ayaq yakuta upyaq yupaymi
qischakar wanuyashaq, * chaynu qischakaytachu
puytiyankillapa kanqa? nir.
Chaymi paykunaqa niran:
—Arí Taytituy nir.
23 Chaymi Jesusqa qashan niran:
—Chiqaptami qamkunapis kusalata
qischakankillapa, nuqa qischakashaynulla.
Piru mantakunaypi tar allilawpi manaqa chay
ichuqlaw qichqaypi tachishunayllapapaqqami,
mana nuqaqa yaĉhanichu. Ashwanmi Taytay Dyus

* **20:22** Castellanupi “Ser bautizado con el bautismo con que yo soy bautizado” nirqami intrachimanchik qischakaytachu puytinki nuqa qischakayashaq chay yupay nir.

mayqantapis pay munashannulla tachinarqa tachiyanqa nir.

24 Piru chay wakin dyis kaq yaĉhakuqninkunaqami chaynu nir mañakuqta uyaparqa, chay ishkaykunawanqa piñakuranllapa.

25 Chaymi Jesusqa paykunata qayamur niran:

"Qamkuna yaĉhashaykillapanu, kay pachapi mantakuqkunaqami, chay pwiblumanta kaq runakunataqa paykuna munashanlata rurachin. Chaynu katinmi ashwan chay pwiblupi kusa runa nisha kaqmaqa, wakinkunata mantarla ima kawsanllapa.

26 Piru qamkunapiqami ama chaynuqa pasanmanchu. Ashwanmi chay qamkunamanta mayqannikillapa kusa runa nisha kaqqa, uk sirbikuq yupay kar wakinnikillapata yanapankimanllapa.

27 Chaynulla qamkunamanta uknikillapa kusa mas kayta munarqa, ukkunapa sirbiqninna kayllapa.

28 Imanuĉhi Dyusmanta Shamuq Runamaqami mana payta sirbinanllapapaqchu shamusha. Ashwanmi pay sirbikuq shamushamapis. Chaynami ashwan payqa kusala achka runakuna tukuy tyimpupaqna wanunanllapapaqna kaqkunata washar tukuy tyimpupaq kawsachinanpaq shamusha".

Jesusmi ishkay syigukunata allicharan (Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

29 Chaymantami Jesús, Jericó pwiblumanta yaĉhakuqninkunawan lluqshir ritinmi, kusala achka runakuna ikinta riranllapa.

30 Chaynu riyatinllapami nan qichqalanpi
ishkay syigu runakuna tayasha karan.
Chaymi Jesús pasaqta uyaparqa, kaynu nir
qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, † llakipamastuyllapari! nir.
31 Chaynu nitinllapami, runakunaqa anyaranllapa upallananllapapaq. Piru paykunaqami
llallin kaynu nir qayĉhakuranllapa:
—¡Taytituy, Davidpa ayllun, llakipamastuyllapari! nir.
32 Chaymi Jesusqa chaypi yarar, chay syigukunataqa qayar, kaynu nir tapuran:
—¿Imatataq qamkunapaq ruranayta
munayankillapa? nir.
33 Paykunaqami niranllapa:
—Taytituy, nawiyllapa rikakunantami munanillapa nir.
34 Chaymi Jesusqa paykunapaq kusalata llakir,
nawinllapataqa kamar chay kutilla allicharan.
Chaymi ashwan chay runakunaqa allinna, Jesuspa pullan riranllapa.

21

Jesusmi Jerusalén pwibluman yaykuranna (Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

1 Jesusqami yaĉhakuqninkunawan Jerusalén
pwibluman riyar, yaqqa ĉhayarnaqa, Betfagé
pwibluman ĉharanllapa. Kay Betfagé pwibluqami
chay Olivos sirkapaqa shipchanlapi karan.

† **20:30** Davidpa ayllun nirqami, intrachimanchik Dyuspa Akrashan Cristun nir.

Chaymi chaypi karnaqa Jesusqa ishkay
yaĉhakuqninkunata qayar,
2 kaynu nir kaĉharan:
“Riyllapa wak naypanchikpi pwiblitu chay-
man. Chayman ĉharqami uk burra wawayjun
wataraqta tarinkillapa. Chaymi kaĉhar apa-
munkillapa ishkantinta.
3 Piru mayqan imallata willashutinllapaqa
ninkillapa: ‘Taytitunchikmi ministiyan,
daskaqlami kaĉhamunqa’ nir”.
4 Chaynuqami Dyuspa unay rimaqnin nisha
kayaq chaynulla kumplikanqa. Chaqa kaynumi
nisha kayaq:
5 “Jerusalén pwiblumanta runakunata niyllapa:
‘Chapayllapa, chaytami shamuyan
mantakuqnikillapa.
Payqami shamuyan mana kwintachaypaqla yu-
pay,
uk burrupa wawitunpa anan tasha’ nir”.
6 Chaynu nitinqami, chay ishkay
yaĉhakuqninkunaqa rir Jesús nishannulla
ruraranllapa.
7 Chaymi burrataqa wawantinta aparanllapa.
Chaymi raĉhpakunata ananman ĉhuratinllapa Je-
susqa taranna.
8 Piru chaypiqami karan kusala achka
runakuna. Chaymi Jesús riyashanlawmanqa
wakinqa raĉhpanllapata ĉhukiranllapa. Nataq
wakin-shuypaqami qirupa raprankunata
kuchumur ĉhukiranllapa, chaypa ananlata Jesusqa
pasananpaq.
9 Chaymi ashwan naypaqta ikita riqkunamapis
kusa aligrila kaynu nir laqyayaqllapa:

"¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa Davidpa
ayllunmanta gubyirnunchik,
Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqqa!
Chaymi ashwan unaq syilupipis kusa al-
abakashana kanqa" nir.

10 Chaymanta Jesús, Jerusalén pwibluman
yaykutinqa, tukuyla chay pwiblumanta kaq
runakuna kusalata laqyaranllapa. Chaymi achka
runakuna kaynu nir tapunakuyaqllapa:
—¿Mayqantaq kayqa? nir.
11 Wakinkunaqami niyaqllapa:
—Nazaret pwiblu Galileapa lugarninmanta
Dyuspaq rimaqnin Jesusmi nir.

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasimanta rantikuqkunata itakuran
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

12 Chaymantami Jesusqa, Dyusta aduranan-
llapa wasiman yaykur tariran rantikuqkunata,
rantiqkunata ima. Chaymi limpu waqtaman
itakuran. Chaynumi chay uklawmanta kaq
qillayta kambyaqkunapa misanta, chaynulla
palumata rantikuqkunapa misanmatapis limpu
tikrar itakuran.
13 Chaymi chay runakunataqa kaynu niran:
"Dyus nitin iskribikashakunapiqami nin:
'Wasiyqami nuqaman mañakunanllapalapaq wasi
shutinqa' nir. Piru qamkunaqami suwakuqku-
napa maĉhayninpaqna tikrashaykillapa" nir.
14 Chaymantami Dyusta aduranannllapa wasil-
lapi Jesusmanqa qimikaranllapa syigukuna, ku-
jukuna ima. Piru Jesusqami paykunataqa allicha-
ran.

15 Piru kurapa mantakuqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima
Jesús rurashanta rikaranllapa. Chaynullami
uyaparanllapapis wamritukuna Dyusta
adurananllapa wasipi kaynu nir laqyaqllapata
“¡Biba biba Davidpa ayllun!” niqta. * Chaymi
kusalata piñakur,
16 Jesustaqa kaynu niranllapa:
—¿Uyapankichu chay wamrakuna rimayashan-
taqa? nir.
Jesusqami niran:
—Arí, uyapayanimi. Piru ¿manachu liyishaykil-
lapa qamkunaqa Dyus nitin iskribikashakunapi
kaykunapaq nishantaqa? Chaqa kaynumi nin:
‘Taksha wamritukuna,
chaynulla ñuñuq wamritukunamapis
kusa shumaqta alabamayanqallapa’ nir.
17 Chaynu nirnaqami paykunata chaypi dijar,
Jesusqa riranna Betania pwibluman. Chaymi
chay tutaqa chaypi yurqaran.

Jesusmi igus qiruta chakinanpaqna niran (Mr 11.12-14, 20-26)

18 Allaqmanta allaq allaqla Jerusalén
pwibluman qashan riyarmi Jesusqa mallaq-
naran.
19 Piru chay nan qichqalanpimi rikaran uk igus
qiruta. Chaymi puquyninta maskaq rirqa yuran-
lata tariran. Chayraykumi, chay igus qirutaqa
kaynu niran: “¡Mananami kaymantaqa puqunki-
nachu!” nir.

---

* **21:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Salmo 8.2.

Chaynu nitinmi chay kutilla, igus qiruqa chakiranna.
20 Chaynu chay igus qiru chakishata rikarmi, Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa kusa dispantakashalla kaynu nir tapuranllapa:

—¿Ima nitkitaq chay igus qiruqa das chay kutillaqa chakiran? nir.

21-22 Jesusqami kaynu niran paykunataqa:

—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkuna imata ruranaykillapapaq kar Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar ama ukmanta yarpurchu mañakutkillapaqami, tukuy imapis rurakanqa. Chaymi ashwan chay igus qiruta imanu rurashaymanmatapis masta rurayta puytinkillapa. Chaynulla ashwan Tayta Dyuspi kusalata kunfyakar, kay qaqata 'Ashur, rir mar yakuman yaykuy' nitkillapapis kasushunmanllapa nir.

Jesustami tapuranllapa pipa pudirninwanshi nir
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Chaymantami Jesusqa Dyusta adurananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaynu yaĉhachikuyatinmi, kurakunapa mantaqninkuna, Israel pwiblupa ruku mantakuqninkuna ima qimikar, Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Mayqan mantashutintaq tukuy chaykunata rurankiqa? nir.

24-25 Chaymi, Jesusqa paykunata niran:

—Nuqapis tapushaykillapa: ¿Mayqantaq Shutichikuq Juantaqa kaĉhamuran shutichikunanpaqqa? ¿Dyuschu kaĉhamuran manaqachu runakunala? Qamkuna chay tapushushayta

willamatkillapami, nuqapis willashaykillapa mayqan mantamatinmi kayta rurani nirmapis.

Chaynu nitinmi, paynin paynin willanakur kaynu ninakuyaqllapa: “ ‘Dyusmi kaĉhamuran’ niytaqa manami puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

26 Chaynulla, manami puytinchikllapachu ‘Runakunalami kaĉhamuran’ niytapis, runakunata manchashanchikllaparayku. Chaqa tukuylami kriyinllapa ‘Juanqashi Dyuspa rimaqnin karan’ nir”.

27 Chaynu ninakuyarmi, Jesustaqa niranllapa:

—Manami yaĉhanillapachu nir.

Chaymi, Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashaykillapachu, mayqan mantamatinmi tukuy kaykunata rurani nirmapis.

Jesusmi kumparasyunta ruraran ishkay wamrakunawan

28 Chaynullami Jesusqa chay mantakuq runakunataqa tapuranpis:

—¿Imatataq yarpunkillapa qamkunaqa kaypaqqa? Karanmi uk runa ishkay wamrayjun. Chaymi uk wamrantaqa niran: ‘Wamray, riy kananqa ubata tarpushanchik ĉhakranchikman trabajaq’ nir.

29 Piru wamranqami kaynu niran: ‘¡Manami kananqa trabajanayanichu!’ nir. Chaymanta, chay wamraqa manami allintachu tukuyani taytayta mana kasurqa nir kwintata qukar, ashwan riran trabajaqqa.

30 Chaymanta qashan taytanqa riran uknin
wamranta willaq rinanpaq trabajaq. Chay
wamraqami niran: ‘Arí, taytituy rishaq’ nir. Piru
chaynu nirmapismi mana riranchu.
31 Mabir willamayllapa: ¿Kay ishkantinmantaqa
mayqannintaq taytan munayashantaqa rurasha
kanqa?
Paykunaqa niranllapa:
—Punta chaymi nir.
Chaymi Jesusqa niran paykunataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Chay Roma
pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna, chay
warmikuna uk uk runawan tasha kaqkunaqami,
syilumanta kaq mantakuyashanmanqa
qamkunamantaqa naypaqta yaykunqallapa nir.
32 Chaqa Shutichikuq Juan shamur allin kaqlata
rurar kawsananllapapaq yaĉhachikutinqami,
qamkunaqa mana kasuraykillapachu. Piru chay
Roma pwiblupaq impwistuta kubrakuqkuna,
chaynulla chay warmikuna uk uk runawan tasha
kaqkunaqami, intrakar kriyiranllapa. Nataq
qamkuna-shuypaqami tukuy chayta rikarmapis
karanlla kar, mana imanupis kriyiraykillapachu.

Jesusmi kumparasyunta ruraran mana allin trabajaqkunawan
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 “¡Allita uyakuyllapa! Kay kumparasyuntapis
parlashaykillapa: Uk runami ĉhakranpi ubata
tarpur, ridurninta limpu patyuta ruraran.
Chaynullami ruraranpis uk quĉhata chaypi binuta
lluqshichinanpaq. Chaynulla uk shuytulla kusala
atun wasita yupay ruraran, chaypa ananman iqar

chay ĉhakranta chapananpaq. Chaymantaqa ayka runakunata chay ĉhakranta arrintar riran largu mayta.

34 “Chaymanta kusicha tyimpu ĉhamutinqa, chay ĉhakrapa amunqa kaĉhamuran sirbikuqninkunata, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partintaqa qunanllapapaq.

35 Piru ashwan chay ĉhakrapi kaqkunaqami, chay sirbikuqninkunataqa aypar wakinkunataqa maqaranllapa. Nataq uktaqa wanuchiranllapa. Chaynulla uktaqa rumillawan sitaranllapa ima.

36 Chaymantami chay ĉhakrapa amunqa chay punta kaĉhashanmantaqa mastana sirbikuqninkunataqa kaĉhamuran. Piru chay ĉhakrapi kaqkunaqami imanutaq chay punta kaqkunata ruraran chaynulla ruraran.

37 “Chaymanta tukukananta-shuypaqami wamrantana kaĉhamuran, kaynuta yarpur: ‘Wamrayta-shuypaqami kusalata rispitar kasunqallapa’ nir.

38 Chayna wamranta kaĉhatin, chay ĉhakrapi kaqkuna rikarqa, ninakuranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay pachanwanqa kidanallapapaq!’ nir.

39 Chaynu nirmi aypar chay ĉhakramanta urqumur wanuchiranllapa”.

40 Chaynu nirqa kaynu tapuran paykunataqa:

—¿Chay ĉhakrapa amun shamurqa, chay ĉhakrapi kaqkunawanqa imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa?

41 Paykunaqa niranllapa:

—Chay kusala mana allin runakunataqami mana llakiparchu limpu wanuchir tukchiyanqa. Chaynami ashwan ukkunatana arrintar dijayanqa, chay paykunaqa kusicha tyimpu ĉhamutinqa amunpaq kaqtaqa karantana qunanllapapaq nir.

42 Chaymantami Jesusqa niran paykunataqa:

—¿Manachu qamkunaqa liyishaykillapa, Dyus nitin iskribikashakunataqa? Chaqa chaypiqa kaynu nin:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha.
Piru tukuy chaynu kananpaqqa Dyusmi chaynuqa ruraran.
Chaymi ashwan paylata alabashunllapa’ nir.

43 Chayraykumi nishaykillapa: Qamkunaqami chay rumi mana sirbiqta yupay nuqata disprisyamashaykillaparayku Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunkillapachu. Ashwanmi chay mayqanĉhi Dyus munashannulla uk puquq yupay rurayan chaykunami tukuy tyimpupaq kawsaqqa rinqallapa nir.

44 Chaymi nini, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, runapa ananman rumi ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.

45 Chaynu nir Jesús kumparasyunta parlakutin, chay kurakunapa mantakuqninkuna, fariseo runakuna ima uyaparqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir.

46 Chaymi Jesusta aypar wanuchiyta yarpurllapamapis, manchakuranllapa. Chaqa tukuy

runakunami kriyiranllapa Jesusqa, Dyuspa uk rimaqnin nir.

22

Jesusmi kumparasyunta ruraran uk kidamyintuwan
(Lc 14.15-24)

1 Jesusqami qashan kumparasyunkunawan willaq qallariran. Chaymi kaynu niran:
2 “Syilumanta kaqpa mantakuyninqami, imanutaq uk mantakuqmaqa fyistata ruraran wamranta kidachinanpaq chaynu.
3 Chaymi chay fyistaman shamunanllapapaq sirbikuqninkunata kaĉhakuran qayamunanllapapaq chay kunachikasha kaqkunataqa. Piru chay kunachikasha kaqkunaqami mana rinaranllapachu.
4 Chaymanta qashan kaĉharan uk sirbikuqninkunatana chay kunachikashakunataqa kaynu ninanllapapaq: ‘Mikuykunatami kamakachishana kani. Kaĉhakutiymi kusala gurdulla animalkunata wanuchir kusala shumaqta kamkachishallapana. Chaynumi tukuy listuna kidamyintuman shamunaykillapapaqqa’ nir.
5 “Piru chaynu nitinllapamapismi chay kunachikasha kaqkunaqa mana shamunaranllapachu. Chaymi ashwan paykunamanta ukninqa ĉhakrankunata rikaq riranllapa. Nataq ukkunashuypaqa riran nigusyunkunaman.
6 Piru ukkuna-shuypaqami chay mantakuqpa sirbikuqninkunata aypar qischaranllapa wanuchinanllapakaman.

7 “Chaymi chay mantakuqqa kusalata piñakur
suldadunkunata kaĉhatin wanuchiranllapa chay
kunachikasha kaq wanuchikushakunataqa.
Chaynulla pwiblunllapata rupachinanpaq ima
kaĉhakuran chay mantakuqqa.
8 Chaymantami chay mantakuqqa
sirbikuqninkunata kaynu niran: ‘Tukuymi
listuna kidamyintupaqqa. Piru chay kunachisha
karay chaykunaqami manana allinnachu
shamunanpaqqa.
9 Chaymi kananlla qamkunaqa riyllapa chay
waqta kallikunaman. Chaynami chaypi tukuy tar-
ishaykillapata kunachiyllapa shamunanllapapaq
kay kidamyintumanqa’ nir.

10 “Chaymi chay sirbiqninkunaqa lluqshiranl-
lapa kallikunaman. Chaypimi tukuy allin, mana
allin yarpuyniyjun kaqkunata tarishantaqa ku-
nachiran. Chaynumi chay mantakuqpa wasin-
manqa kusala achka runakunata untachiranl-
lapa.

11 “Chaymanta chay mantakuqqa kunachis-
hankunata rikaq wasinman yaykurqa, uk runata
rikaran chay fyistapaq mana shumaq mudakur
kamakashatachu.
12 Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy, waknu
mana shumaq kamakasha karqa ¿imanutaq
yaykamushayki kay fyistapi kanaykipaqqa?’ nir.

“Piru chaynu nitinmapismi chay runaqa mana
imatapis niranchu.
13 Chaymantami mantakuqqa chay misapi sir-
bikuqkunataqa kaynu niran: ‘Wak runataqa mak-
inta, ĉhakinta watar, waqta tutaparaqllamanna

itakuyllapa. Chaymi chaypina kusala mana ag-
wantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirun-
matapis richyachinqa' nir.

14 "Chaynu nirqami intrachimanchikllapa,
Tayta Dyusqami kusala achkata qayamun. Piru
payqami aykalata akran nir".

Jesusta tapuranllapa impwistupaq (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

15 Chaymantami, chay fariseo runakunaqa
rir paykunapura kusalata parlaranllapa, rir
Jesusta tapur mana allinta rimachir chaylapaqna
uchachananllapapaq.

16 Chaymi chay fariseo runakunaqa
wakinninta, chaynulla chay gubyirnu Herodespa
wakinninwan pullata kaĉharanllapa Jesusta kaynu
ninanllapapaq:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhanillapami
qamqa Dyus munashannulla chiqapta rimar
yaĉhachikunkimapis. Chaynullami runakuna
ima nitinpis qamqa mana kwintacharchu
yaĉhachikunki. Chaqa qamqami mana
runakunawan allinpi kanaykipaqchu
yaĉhachikunkimapis.

17 Chaymi qam yarpushaykinulla willamayl-
lapa: ¿Allinchu kanqa impwistuta chay Roma
pwiblupi mantakuq Cesarta, pagranayllapapaq,
manaqachu mana? nir.

18 Chaynu nitinllapami Jesusqa kwintata
qukaran, mana allinta paypaq yarpurllapami
chaynuqa tapuyanllapa nir. Chaymi kaynu niran
paykunataqa:

—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna ¿imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?
19 Rikachimayllapa chay impwistuta pagrakunaykillapa qillayta nir.
Chaynu nitinmi apamuranllapa uk qillay dinaryu shutiqta.
20 Chayna Jesusqa paykunata tapuran:
—¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq kay qillaypiqa iskribikasha? nir.
21 Paykunaqa niranllapa:
—Mantakuq Cesarpa nir.
Chaymi Jesusqa niran:
—Chaynu katinqa, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintashuypaqa Dyusta quyllapa nir.
22 Chaynu nitin, uyaparllapami kusa dispantakashalla kidaranllapa. Chaymi ashwan Jesusta chaypi dijar riranllapana.

Jesusta tapuranllapa wanuqkunapaq (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Chay diyallami, wakin saduceo runakuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaqa chay saduceo runakunaqami niqllapa: “Manashi wanuqkunaqa qashanqa kawsamunllapachu” nir. Chayraykumi Jesustaqa, mabir ima ninqashi nir kaynu tapuranllapa:
24 —Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir mantakuran: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa ukninnashi kasarayanqa chay

byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha
ukninpaqqa wamrayjun kananpaq' nir.
25 "Chaynu katinmi tapushaykillapa: Uk kutimi
syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapami,
warmikur manaraq wamrayjun kayar wanuran.
Chaynu mana wamrayjun kashanraykumi chay
ishkay kaq ukninna kasararan.
26 Chaynullami chay ishkay kaqta, kimsa kaqta
pasaran, chay syiti kaq ukninllapa kasarar wa-
nunankaman.
27 Chaymantami chay warmipis wanuranna.
28 "Chayna chiqapta wanushakuna
kawsamuyatinqa, ¿mayqanninpa warmintaq
kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuynin-ari
kasarasha karan chay warmillawan".
29 Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:
—Qamkunaqami limpu pantasha puriyankil-
lapa, Dyus nitin iskribikashanpaq, chaynulla
paypa pudirninpaq mana intrakashaykilla-
parayku.
30 Chaqa maydiya chay wanushakuna
kawsamurqami, manana kasaranqallapanachu,
chaynulla manana kasarachikunqallapalamapis-
chu. Chaymi ashwan imanutaq Dyuspa
angelninkunamaqa mana kasaranllapachu
chaynuna kawsanqallapa.
31 Nataq chay wanushakuna kawsamuqpaq-
shuypaqa, ¿manachu qamkunaqa liyishaykillapa
Dyus paylla kaynu nitin iskribikashantaqa?
Chaqa kaynumi niq:
32 'Nuqaqami Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa
Dyusnin kani' nir. Chayraykumi Tayta Dyusqa
mana wanushakunapa Dyusninchu, ashwanmi

tukuy kawsaqkunapa Dyusninla. Chaynu nirqami intrachimanchik, paypaqqami tukuy wanusha kaqkunamapis kawsayanllapa nir.

33 Chaynu nir Jesús yaĉhachitinmi, chay runakuna uyakurqa kusa dispantakashalla kidaranllapa.

Dyuspa mas allin mantakushan (Mr 12.28-34)

34 Chaymantami chay fariseo runakunaqa, Jesusqashi chay saduceo runakunata willar uyarachisha nir yaĉharmi, tantakaranllapa.

35 Piru paykunamanta ukqami Moisés mantakushanta kusata yaĉhar yaĉhachikuq karan. Chaymi Jesusqa ima ninqashi nir, kaynu tapuran:

36 —Yaĉhachikuq Taytituy, ¿Dyus nitin Moisés mantakushanmantaqa mayqannintaq kusa mas allinqa? nir.

37 Jesusqa niran:

—‘Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, yarpuynikiwan’ nir.

38 Kaymi chay puntapi kaq kusa mas allin mantakuyqa.

39 Piru kanmi ukpis chay punta chay yupay kusala mas allin mantakuyqa. Chayqami kaynu nin: ‘Llakiy runa masikikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla’ nir.

40 Chaymi nishaykipis: Kay ishkay mantakuykunata karanta rurarqami, Dyus tukuy mantakushantaqa kumpliyanchikna nir.

Dyus Akrashan Cristuqa ¿maymantataq shamun? (Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Piru chay fariseo runakuna chaypi tanta-
kasha katinllaparaqmi,
42 Jesusqa kaynu tapuran:

—¿Imatataq yarpunkillapa Dyuspa Akrashan Cristunpaqqa? ¿Mayqanpa ayllunmantataq kanqa? nir.

Chaymi niranllapa:

—Davidpa ayllunmantami nir.

43 Chaymantami Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa, 'Amituy' niran Cristupaqqa, Dyuspa Ispiritun yanapatinqa? Chaqa Davidqari kaynu niran:

44 'Tayta Dyusmi, Amituytaqa kaynu niran:
Tay allilaw qichqaypi,
maydiya chay ĉhiqnishuqkunata
ĉhakikipa ĉhakinman ĉhuranaykaman nir'.
45 Mabir willamayllapa: Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinqa, ¿imapaqtaq Davidqa 'Amituy' niran?

46 Chaynu nitinmi mana mayqanninpis imata willaytapis puytiranllapachu. Chaymi chaymanta-pachaqa, manana imata tapunanllapapaqpis yarpuranllapanachu.

23

Jesusmi fariseukunata ima anyaqnulla willaran (Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

1 Chaymanta Jesusqa chaypi kaq runakunata, yaĉhakuqninkunata ima kaynu niran:

2 “Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runaku-
naqami kaynu yarpunllapa: ‘Nuqanchikku-
naqami Moisés mantakushanta kusa allita
intrakashanchikllaparayku, yaĉhachikur
mantakunchikllapa kumplinanllapapaq’ nir.
3 Chayraykumi, paykuna imata nitinpis ka-
sur ruraylapa. Piru amami chay paykuna ru-
rayashantaqa rurankillapachu. Chaqa payku-
naqami chaynu yaĉhachikuyarmapis, ashwan uk-
tana rurasha rikarinllapa.
4 Chaynumiri ashwan paykunaqa uk
kusala llashaq kargata aprichiq yupay runa
masinkunata imata ruranapaq nir mantanllapa.
Piru chay niyashanllapataqa mana pitilamatapis
kumplinanpaqqa yarpunllapalamapischu.
5 “Chaymi paykunaqa imata rurarllapapis
runakuna rikananllapalapaq ruranllapa.
Chaynullami allita Dyuspi kriyin ninan-
llapapaqpis Dyus nishankunata taksha
papilsitukunapi iskribir urkunkunapi,
rikrankunapi ima ĉhurar purinllapa. Chaynullami
Dyus mantakushankunapi kusata yarpur
kawsanllapa ninanllapapaqpismi mudananllapa
manyanpipis kusala atun shulyakunata
ĉhurakunllapapis.
6 Chaymi, chay tantakananllapa wasikunapi,
manaqa mikunanpaq apatinllapamapis,
kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq
samanakunapi samachinanllapata munanllapa.
7 Chaynullami plasakunapimapis kusala shu-
maqta saludar, ‘Yaĉhaq yaĉhachikuq’ ninanllapata
munanllapa.

8 “Piru qamkuna-shuypaqa manami
wakinkuna ‘Yaĉhaq yaĉhachikuq’ nishunan-
llapataraqqa ministinkillapachu. Chaqa
qamkunaqami uk ayllulamanta kaq yupay
tukuynikillapa chaylla kankillapa. Nataq uklami
kan yaĉhaq yaĉhachishuqnikillapaqa.
9 Chaynullami kay pachapiqa ama
mayqantapis, ‘Taytay’ ninkillapachu. Chaqa unaq
syilumanta kaq uklami Taytaykillapaqa.
10 Amami ‘Kusa intrachikuq tayta’
nishunanllapataqa munankillapachu. Chaqa
uklami kan intrachishuqnikillapaqa. Payqami
Dyuspa Akrashan Cristun.
11 Chayraykumi qamkunamanta wakinkuna
kusa masta yaĉhaq kaqqa, ashwan wakinku-
natana sirbinqa.
12 Chaqa mayqanpis pay yarpuyninllamanta
‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa
mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis
kusa karmapis mana kwintachaypaqla
tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa
riqsinqa”.
13 Jesusqami kaynu niranpis:
“¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq
kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi
wakinkuna syilumanta kaqpaq allita intrakar
washakananllapataqa mana munankillapachu.
Chaynulla qamkunapismi mana munashaykil-
laparayku mana washakankillapachu. Chaymi
ashwan wakinkuna intrakar ima washakananl-
lapapaqmapis mana dijankillapachu.

[
14 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi
runakunala kankillapa! Chaymi chay wakcha
warmikunata kitankillapa wasinkunata ima.
Piru allin runa nishunanllapapaqqami kusala
unayta Dyusman mañakuq yupay tukunkillapa.
Chayraykumi kusala manchaypaqtana
kastigakankillapa.]
15 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq
kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi
qamkunaqa tukuy pachata ima rinkillapa uk
runallataqa qamkuna yupay kananllapapaq
yaĉhachinaykillapapaq. Piru mayqan runatapis
qamkuna yupay kananpaq kriyichirqami,
qamkunamanta ishkay kuti mas uchayjunpaqna
tikrayankillapa. Chaymi ashwan kusala
manchaypaqta tukuy tyimpupaq kastigakashana
kanqa.
16 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu
mana allita intrakaq karmapis intrachikuyta
munaqkunaqa! Chaqa qamkunaqami, kaynu nir
yaĉhachikunkillapa: ‘Mayqan imata ruranapaq nir
Dyusta aduranapllapa wasipaq rimar jurar, mana
rurarmapisshi mana uchayjunchu kanqa. Nataq
Dyusta aduranapllapa wasipi uru kaqpaq rimar
imata ruranapaq jurar mana rurar-shuypaqashi
uchakuyan’ nir.
17 ¡Akaw yaru syigukuna! Tapushaykillapa:
¿Mayqannintaq mas allinqa, Dyusta aduranapllapa

wasi, manaqachu chaypi kaq uru? Chaqa chay
uruqami Dyusta adurananllapa wasipi kashan-
rayku Dyuspaqqa kusala allin.
18 “Qamkunaqami ninkillapapis: ‘Mayqanpis
imata rurananpaq altarpaq rimar jurarpisshi
mana chiqapta arnikuq yupaychu. Nataq chay
ufrindita altarpi tayan chaypaq rimar jurarshi,
chiqapta imata rurananpaqpis arnikuyan’ nir.
19 ¡Akaw syigu kaqkuna! ¿Imataq mas allinqa:
Chay altarpi ufrindita, manaqachu altar? ¿Man-
achu chay ufrinditaqa ashwan altarpi kashan-
rayku kusala mas allinpaq tikrakan?
20 Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis, altarpaq
jurarqa, manami altarlapaqchu jurayan. Ash-
wanmi tukuy imankuna chaypi kaqkunapaq ima
jurayan.
21 Chaynulla mayqanpis Dyusta adurananllapa
wasipaq rimar jurarqa, manami chay wasila-
paqchu jurayan. Ashwanmi Dyusllapaq rimar
jurayan. Chaqa payqami chaypi kawsan-ari.
22 Chaymi syilupaq rimar juraq-shuypaqa, Dyus
tar mantakuyashanpaq jurayan. Chaynullami ju-
rayanpis Dyusllapaq rimar. Chaqa payqa chaypiri
tan.
23 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar
yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna,
qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq
kuchi runakunala kankillapa! Chaynu
karmi qamkunaqa mintamanta, anismanta,
kuminumanta ima dyis parti kaqmanta
uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus
mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan
imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq,

paylapi kriyinapaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

24 “¡Akaw imanankillaparaq qamkuna syigu kusala mana allinta yaĉhachikuqkunaqa! Chaqa qamkunaqami Moisés mantakushanta allita kasur yaĉhachikushaq nirqa, imanutaq yakuta mayqanpis upyananpaq katin, chay yakupi uk chuspisitu katinmaqa shuyshur upyan, chaynu yupay tukunkillapa. Piru manami kwintata qukankillapachu, chaynu tukurqami ashwan uk kamilluta iqachiq yupayna kusala mana allita tukuyankillapa. *

25-26 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa ashwan kusalata munapakur suwankillapa. ¡Ima kabal yaruĉhiri kankillapa! Chiqaptari wakinkunawan bwinu kankimanllapa. Chaqa mana chaynu karqami, imanutaq uk kupa, manaqa uk platumataqa waqtanlawlata pichashaqa, rurinqa tiqtilla kidan, chaynu kankillapa qamkunapis. Piru uk kupata manaqa uk platuta rurintinta pichashaqami, intirulana

* **23:24** Kay intrachimanchik imanumi kusala ruraypaq kaqkunata mana ruranllapachu nir. Nataq chay mana yaqqa ruraypaq kaqkunata-shuypaqa ruranllapa nir.

kusa chiqap shumaq kidan.

27-28 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa kusala bwinu, karanlata imatapis ruraq yupay tukunkillapa. Piru chiqaptaqami mana chaynuchu kankillapa. Ashwanmi yanqa illaqta chaynu tukuqkuna, kusala mana allinkuna ima kankillapa. Chayraykumi qamkunaqa imanutaq uk bubidamataqa waqtanlawta yuraqta pintatinllapamaqa kusala shumaq. Piru rurinpiqami tullukuna, kusala saqra asyaq ima kan, chay yupaymi qamkunapis kankillapa.

29 “¡Akaw Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseo runakuna, qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa! Chaqa chaynu karmi qamkunaqa Dyuspa unay rimaqninkuna pampakashankunata kusa shumaq wasikunata yupay kamakachinkillapa, kusala allin kashanrayku.

30 Chaynullami ninkillapapis: ‘Nuqanchikkuna unay rukunchikkunapa pullan kawsasha karqa, Dyuspa rimaqninkunata wanuchinanllapapaqqa manami dijanallapatachu’ nir.

31 Piru chaynu unay rukunchikkuna nirqami, qamkunalla niyankillapa: ‘Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiqkunapa ayllun kanchikllapa’ nir.

32 ¡Chaynu karqa, unay rukuykillapakuna imata ruraq qallarishanllapataqa rurar tukchiyllapari!

33-34 “Chay rukuykikuna qallarishanta
rurar tukchinaykillapapaqqami nuqaqa
kaĉhamushaq Dyuspa rimaqninkunata, kusa
yaĉhaq intrakaqkunata, yaĉhachikuqkunata
ima. Chaymi qamkunaqa wakintaqa
wanuchinkillapa, kruspi klabankillapa ima.
Nataq wakinkunata-shuypaqa wipyankillapa
ima tantakananllapa wasikunapi. Wakinta-
shuypaqa pwiblun pwiblun ikinpi purinkillapa
qischanaykillaparayku. Chaynu karmi ¡largu
kurukuna, largu kurupa ayllunkuna kankillapa!
¿Imanuna washakankillapa chay tukuy tyimpu
kastigakanaykillapamantaqa?
35 Chayraykumi qamkunapaqqa tukuyla mana
allinkunata rurashaykillaparaykuqa kusala
manchaypaq kastigu shamunqa. Chay kusa allin
runa Abel shutiqta wanuchishaykillapamanta-
pacha Berequiaspa wamran Zacariaskaman.
Chaqa pay Zacariastaqami qamkunapa
rukuykillapakuna wanuchiran Dyusta
aduranananllapa wasipa, altarninpa naypanpi.
36 Chaymi nishaykillapa: Chaynu chay kusala
allin runakuna wanushanraykuqami, kanan ty-
impu kawsaq runakunapaqna kastiguqa kanqa
nir.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran (Lc 13.34-35)

37 “¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta
runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami
wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kaĉhamushan
yaĉhachishuqkunatapis rumillawan sitar
wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata

munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu.
38 Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa.
39 Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu ĉhamunankaman:
‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

24

Jesusmi Dyusta aduranannllapa wasita ratachinqallapa niran
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

1 Chaynu rimar tukchirna, Jesusqa Dyusta aduranannllapa wasimanta lluqshir riranna. Chaynu riyatinmi, yaĉhakuqninkuna payman qimikar, Dyusta aduranannllapa wasita kusala shumaqta ima rurashanllapapaq parlayaranllapa.
2 Piru Jesusqami niran:
“Kanan kayta rikayankillapa chaytaqami, limpu ratachinqallapa. Chiqaptami nishaykillapa: Mananami uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu nir”.

Jwisyu diya shipchamuyatinqami kaynu pasanqa
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

3 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan Olivos sirkaman riranllapa. Chaymi chaypi Jesús

tatin, chay yaĉhakuqninkunaqa kaynu nir paylata tapuranllapa:

—Willamayllapa: ¿Maydiyataq chaynuqa pasayanqa? Chaynulla ¿ima siñalta rikartaq yaĉhayashaqllapa qam tikrakamuyankina nir, chaynulla kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunqa nirqa?

4 Chaymi, Jesusqa niran:

—Allitami kuytakankillapa, ama mayqanpis ingañar pantachishunanllapapaq.

5 Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi, ‘Dyuspa Akrashan Cristunmi kani’ nir, kusa achka runakunata ingañanqallapa.

6 Qamkunaqami chay tyimpukunaqa uyapankillapa wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir. Piru chaynu katinmapis amami manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa.

7 Chaqa uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan. Kusala qishay, mallaq tyimpu ima kanqa. Chaynulla pachamapis kusalata kuyunqa achka lugarkunapi.

8 Piru chaynu pasatinqami yarpunkillapa, chayraqmi qischakay tyimpuqa qallariyan nir.

9 “Chaymi ashwan chay tyimpuqa qamkunataqa qukushuyanqallapa kusalata qischar ima wanuchishunanllapapaq. Chaynumi

tukuyla kay pachapi ĉhiqnishunqallapa nuqapi
kriyishaykillaparayku.
10 Nataq kusala achka wakinnikikunaqami
chay tyimpukunapiqa manana kriyinanqal-
lapanachu. Chaymi ashwan ĉhiqninakur ima
paykunapura ukninpaqmapis mana allinta
rimapanakunqallapa.
11 Chaynulla Dyuspaq kusala achka rimaq
tukuqkuna rikarimunqallapa. Chaynumi ashwan
kusala achka runakunata ingañanqallapa.
12 Chaymi chay tyimpukunaqa kusala mana
allin ruraykunalana kanqa. Chaynu katinmi,
tukuyla mayqanpis manana ukninkunapaqqa
llakinqallapa imanachu.
13 Piru chaynu qischakar imamapis
maydiya shamunaykaman kriyishannulla
shachinakuqkunalami washakanqallapa.
14 Nataq tukuy intirupi Dyuspa shumaq rimayn-
inta washakananllapapaq yaĉhachikur tukchis-
hana katinllapami, kay pacha tukukananpaq ty-
impuqa ĉhamunqa.
15 “Chayraykumi Dyuspa rimaqnin Danielmaqa
kaynu nir iskribiran: ‘Uk kusala mana
allinta rurachikuqmi rir yaykunqa, Dyusta
adurananllapa wasipa Kusala Santu Lugarman’
nir. Chaymi qamkuna chaynu pasaqta
rikarqa, Daniel iskribishanmi kumplikayan nir
yarpunkillapa. *
16 Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa
sirkakunaman alsakanqallapa.

---

* **24:15** Kaypaq masta intrakanarqa rikashun Daniel 9.27; 11.31; 12.11.

17 Nataq mayqanpis wasinpa ananpi karpis,
amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinan-
paq nirqa.
18 Chaynulla, mayqan ĉhakranpi karqa amami
wasinman rinqachu raĉhpanta apananpaq nirqa.
19 ¡Akakaw chay diyakunapi warmikuna
ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa
imananqallaparaq!
20 Chaymi ashwan qamkunaqa Taytay Dyus-
man alliplata mañakuyllapa, chay alsakanaykipaq
tyimpuqa ama qasay tyimpu, manaqa samana
diyapichu kananpaq nir.
21 Chaqa, chay diyaqami kusala saqra manchay-
paq qischakay kanqa. Chaynu qischakayqami
pacha rurakashanmanta-pacha mana kashachu.
Chaynulla mananami kanqanapischu chaynu qis-
chakayqa maydiyapis.
22 Piru Taytay Dyus chay qischakaykuna achka
tyimputa kanqa nitinqami, mana mayqanlapis
washakanmanchu. Ashwanmi Taytay
Dyusqa chay akrashan kaq wamrankunapaq
llakir washananrayku, mana kusala achka
tyimputachu kanqa niyanqa.
23 “Piru imanupi mayqan kaynu nishunman-
llapa: ‘Rikayllapa kaypimi Dyuspa Akrashan
Cristunqa’, manaqa ‘Rikayllapa chaypi’ nishutin-
llapaqa, amami kriyinkillapachu.
24 Chaqa Dyuspa Akrashan Cristun
yupay tukuqkuna, chaynulla Dyuspa
unay rimaqninkuna yupay tukuqkunami
rikarimunqallapa. Chaymi paykunaqa mana
ruraypaq imakunata, milagrukunata ima
kusalata ruranqallapa. Chaynumi ashwan kusala

achka runakunata ingañanqallapa. Chaynullami chay kriyiqkunamatapis imanullapis ingañayta kamanqallapa.
25 Piru qamkuna ama ingañakanaykillapapaqqami willashunillapana.
26 Chayraykumi mayqan ‘Rikayllapa wak chunllaq lugarpi washakuqqa’ nishutinllapaqa, ama rinkillapachu rikaqqa. Manaqa ‘Rikayllapa kaypimi pakakusha washakuqqa’ nishutinllapapis, amami pitilamatapis kriyinkillapachu.
27 Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla shamunqa, imanuĉhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun chaynu.
28 Allitami nishaykillapa: Maypiĉhi kusala achka shinkukuna tantakaqta rikarqami ninkillapa, ima wanusha kanqa nir tukuyla yaĉhankillapa. Chaynumi nuqa Dyusmanta Shamuq Runa shamutiypis tukuyla yaĉhankillapana.

Dyusmanta Shamuq Runaqami tikrakamunqa (Mr 13.24-37; Lc 21.25-36; 17.26-36; 12.40)

29 “Chaynu limpu qischakay tyimpukuna pasatinnaqami, rupayqa limpu tutaparaq intiru kidanqa. Killapismi mana achkirachikunqanachu. Chaynulla qullarkunapismi limpu syilumantaqa ratamutin ima tukuy syilupi kaqkunamapis kusalata kuyunqallapa.
30 Chaymantami unaq syilupiqa rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runapaq uk siñalta. Chayta

rikarmi tukuyla pachapi kaqkunaqa kusala ukmanta manchakur waqanqallapa. Chaqa chayllapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa, puktay rurita kusa pudirninwan, llipya intiru syilumanta shamuqtana.

31 Chaynu shamurmi payqa angelninkunata kaĉhanqa trumpitanta kusala jwirtita waqachir tukuyla pachata rir, † paypa akrashan kaqkunata tantamunanllapapaq.

32 “Allita uyakur intrakayllapa kay igus qirupaq willar intrachishutiyllapa. Chaqa qamkunaqa igus qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa kwintata qukankillapa, tamya tyimpuqa shipchana nir.

33 Chaynullami chay nishushayllapanulla pasaqta rikarqa yarpunkillapana Dyusmanta Shamuq Runaqami shamunanlapina nir.

34 Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuyla kay nishushayllapaqa pasanqa nir.

35 Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu.

36 Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamunanpaq diyapaq, urapaq-shuypaqami, mana mayqanlapis yaĉhanchu. Chaynulla syilumanta angelkuna, Dyusmanta Shamuq Runamapis manami yaĉhanchu. Nataq Taytaylami yaĉhan.

37 “Nishaykillapapis: Imanuĉhi Noepa tyimpunpi pasaran chaynullami pasanqa Dyusmanta

† **24:31** Tukuyla pachata rir nirqami intrachimanchik Nortilawta, Surlawta, Estilawta, Oestilawta ima nir.

Shamuq Runa tikrakamutinpis.
38 Chaqa chay kusala manchaypaq tamya manaraq ishkiyatin, chaynulla Noé wampuq wasiman yaykunankamanmi, runakunaqa kusalata mikuqllapa, upyaqllapa, kidachinakuqllapa ima.
39 Piru manapis yarpuyatinllapa alliplata tamya ishkitinmi limpu tukukaranllapa. Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.
40 Chaymi chay urasqa ishkay runakuna ĉhakranpi katinpis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa.
41 Chaynullami ishkay warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, nataq ukninta-shuypaqa dijanqa.
42 “Chayraykumi qamkunaqa imuraspis rikĉhakur allita kamakashalana kankillapa. Chaqa manamiri yaĉhankillapachu ima diyami Amituykillapa shamuyanqa nirmapis.
43 Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ĉhamuyan suwamaq nir yaĉharqa, imuraspis rikĉhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa.
44 Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, manapis yarpuyatkillapa shamunqa.

Jesusmi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Lc 12.41-48)

45 “Nishaykillapapis: Uk runami sirbikuqninta wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata imuraslapi

qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa chay patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman.
46 Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, kusala allin sirbikuqpaqna riqsikasha kanqa.
47 Chiqaptami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir.
48 Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana das ĉhamuyanqachu nir yarpur,
49 chay sirbikuq masinkunata qischar, payqa chay maĉhaqkunawan tantanakur upyar mikur ima tar,
50 mana imuras ima diya ĉhamuyanqa nir yaĉhayatinchu, patrunnin ĉhamur chaynu ruraqta tarirqami,
51 kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunata yupaylla. Chaynami payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa”.

25

Jesusmi kumparasyunta ruraran dyis shipashkunawan

1 Chaynullami Jesusqa niranpis:
“Syilumanta mantakuq shamunanpaqqami imanutaq uk kuti dyis shipashkuna kidamyintuman riran chay yupay kanqa. Piru chay dyis shipashkunaqa lamparanllapata

asaytiyjunta charikur riranllapa chay kidaq runata tariq.
2 Piru chay dyis shipashkunamantami sinkuqa askwintalla puriqllapa. Nataq sinku kaqkunashuypaqa allita kamakashala puriqllapa.
3 Chaymi chay askwintalla puriqkunaqa lamparanta aparanllapa asaytiyjunta. Piru manami mas asaytitaqa aparanllapachu tukukatin untachinanllapapaqqa.
4 Nataq chay kusa kamakashalla puriqkunami asaytita chaynulla lamparanllapatapis aparanllapa.
5 Piru chay kidananpaq kaq runa mana das ĉhamutinmi, kusalata pununar tukuynin punuranllapa.
6 “Chaymantami ĉhaypi tuta yupaynaqa kaynu nir qayakuqta uyaparanllapa: ‘¡Kidaq runaqami shamuyanna! ¡Lluqshimuyllapa samachinaykillapapaq!’ nir.
7 Chaynu niqta uyaparmi, chay shipashkunaqa tukuynin sharir lamparanllapata kamakachiq ĉhurakaranllapa.
8 Chaymantaqa chay sinku shipashkuna askwintalla puriqkunaqa chay sinku shipashkuna kusa kamakashala puriqkunataqa kaynu niranllapa: ‘Imaraq pitilamatapis asaytisituykillapata apamushaykillapamanta qumastuyllapa. Chaqa lamparayllapami wanuyanna asaytin tukukayashanrayku’ nir.
9 Piru chay kamakashala puriq shipashkunaqa kaynu niranllapa: ‘¡Mana puytinillapachu! Chaqa chaynu qushutiyllapaqami, mana aypanqachu nuqakunapaq chaynulla qamkunapaqmapis.

Ashwanmi mas allin kanqa qamkunalla rir chay
maypiĉhi rantikun chayllamanta qamkunapaqqa
rantinaykillapapaq' nir.
10 Chaynu nitinllapami chay askwintalla puriq
shipashkunaqa riranllapa rantiq asaytitaqa.
Piru chaykamanqami chay kidaq runa
ĉhamutinqa, chay sinku kusa kamakashala puriq
shipashkunaqa chay kidaqwan pulla ruriman
yaykur kirpakamuranllapana.
11 Chaymanta chay sinku shipashkuna ĉhamurqa
kaynu nir qayakuranllapa: '¡Taytituy, Taytituy,
punkuykita kiĉhay!' nir.
12 Piru chay kidaq runaqami rurimanta kaynu
niran: 'Chiqaptami nishaykillapa: Manami riq-
sishunillapachu' nir".

13 Chaynu nir tukchirmi, Jesusqa paykunataqa
kaynu niran:

"Qamkunaqami rikĉhakur alli kamakashalana
kayllapa. Chaqa manami yaĉhayankillapachu
ima diya, ima urami shamuyanqa Dyusmanta
Shamuq Runaqa nir".

Jesusmi kumparasyunta ruraran sirbikuqku-nawan

14 "Syilumanta kaqpa mantakuyninqami,
imanutaq uk runamaqa uklaw pwibluman
rinanpaqna karqa, sirbiqninkunata qayamur
uk tratuta rurar qillayninta quran trabajachinan-
paq, chay yupay.
15 Piru chay sirbiqninkunataqami quran
paykuna imanu trabajayta puytishannulla.
Chaymi chay punta chaytaqa sinku talintu

qillayta quran. * Ukninta-shuypaqa ishkay talintu qillayta quran. Nataq ukta-shuypaqa uk talintu qillayta quran. Chaynu qillayninta trabajachinanpaq qurqami riranna chay runaqa.
16 “Chaymantami, chay uk sirbikuq sinku talintu qillayta ayparan chayqami, kusalata nigusyuta rurar trabajachir qillaytaqa ganachiran uk sinku talintu masta.
17 Chaynullami, chay ishkay talintuta aypaqpis trabajarqa ganachiran ishkay talintu masta.
18 Nataq, chay uk talintu qillayta aypaqshuypaqa mantaqninpa qillaynintaqa apar pachapi uĉhkukur pamparan.
19 “Chaymanta kusa unay tyimpumantami chay mantaqninllapaqa tikrakamuranna. Chaynu ĉhamurmi, mabir michkatashi ganachisha kanqallapa qillayniytaqa nir yaĉhanaranna.
20 Chaymi puntataqa riran chay sinku talintu qillayta aypasha karan chay. Chaymi kaynu niran: ‘Taytituy qamqami sinku talintuta qumarayki. Kaypimi qillaynikiqa. Uk sinku talintu mastami ganachisha kani’ nir.
21 Chaynu nitinmi, mantaqninqa kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay’ nir.
22 “Chaymantami ĉhamuran chay ishkay talintuta aypasha karan chayna. Chaymi paypis kaynu

* **25:15** Talintuqa kusala achka qillay karan. Chaqa uk trabajaqmaqami uk talintuta gananpaqqa 15 añuta trabajayta ministiran.

niran: ‘Taytituy qamqami qumarayki ishkay talintu qillaynikitaqa. Kaypimi ishkay talintu masta ganachisha kani’ nir.

23 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin, imatapis karanta ruraq sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashaykiraykumi kusa achka imaykunata rikanaykipaqna qushayki. Chaymi ashwan yaykamur nuqawan pulla aligriyay’ nir.

24 “Piru chay uk talintuta aypasha karan chay ĉhamur-shuypaqami, mantaqnintaqa kaynu niran: ‘Taytituy, nuqami yaĉharay qamqa kusala miĉha kashaykirayku, mana tarpukushaykikunamanta kusichakunki, mana shikwakushaykikunamanta tantakunki nir.

25 Chayraykumi, ashwan kusalata manchakur qillaynikitaqa pachapi uĉhkukur pamparay. Piru kaypimi qampa kaq qillaynikiqa’ nir.

26 Mantaqninqami kaynu niran: ‘Qamqami kusala mana allin qilla sirbikuq kanki. Chaqa nuqa mana tarpukushaymanta kusichakuni, chaynulla mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaĉharqa,

27 qillayniytaqa apar bankukunaman ĉhuratki ganaskinanta. Chayna tikrakamurqa qillayniytaqa ganashanwanna aypanaypaq’ nir.

28 Chaymi chaypi kaq runakunataqa, kaynu niran: ‘Chay uk talintu qillayniyta purichiqtaqa kitar, chay dyis talintu qillayniyjun kaqta quyllapa.

29 Chaqa chay mayqanĉhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Chaymi manana imanpis faltanqanachu. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana imayjun kaqtaqami,

pitila kaqninmatapis limpula kitashaq.
30 Piru kay mana yarpuyta yaĉhaq, mana
allin sirbikuqta-shuypaqami, aypar chay
tutaparaqlla waqtaman itakuyllapa. Chaypinami
payqa kusala mana agwantaypaqta qischakar
qayĉhakushanrayku kirunmatapis richyachinqa'
nir".

Dyusmanta Shamuq Runami tukuylata rikar yaĉhanqa

31 Jesusqami niranpis:

"Dyusmanta Shamuq Runa angelninkunawan,
kusa llipya intiru shamurmi, chay llipyalla man-
takunanpina tanqa.
32 Chaymi tukuyla nasyunmanta kaqkuna,
paypa naypanman qimikatinna, payqa
wakman kayman chiqanchanqa, imanutaq uk
michikuqmaqa uyshankunata kabrakunamanta
rakichin chaynu.
33 Chaynu chiqancharmi chay uyshitakuna
yupay kusa allinla kaqkunataqa allilaw
qichqanman ĉhuranqa. Nataq chay kabrakuna
yupay mana allin kaqkunata-shuypaqa ichuqlaw
qichqanmanna ĉhuranqa.
34 Chaymi mantakuqqa chay allilaw qichqanpi
kaqkunataqa kaynu ninqa: 'Qamkunatami
Taytayqa akrar shumaqchashushallapana.
Chaymi kayman shamuyllapa. Kananqami ay-
payllapana Taytay kay pachata rurashanmanta-
pacha qamkunapaq kusa shumaq mantakuyta
kamkachishanta.

35 Chaqa mallaqnatiypismi qamkunaqa qara-
maraykillapa. Yakunatiypis upyachimaraykil-
lapa. Uk furastiru yupay puritiypis samachi-
maraykillapa.
36 Raĉhpay faltamatinpis qamkunami
qumaraykillapa. Qishaq katiypis watuku-
maraykillapa. Chaynulla karsilpi katiypismi
watukumaraykillapa'.

37 "Piru chaynu nitiyqami chay kusa allinla
kaqkunaqa kaynu nir tapumayanqallapa:
'Taytituy ¿maydiyataq mallaqnatki qarashu-
rayllapa? ¿Maydiyataq yakunatki, yakuta
upyachishurayllapa?
38 ¿Maydiyataq furastiru yupay puritki
samachishurayllapa? ¿Chaynulla maydiyataq
raĉhpayki faltatin qushurayllapa?
39 ¿Maydiyataq qishaq katki manaqapis karsilpi
katkiqa rir watukushurayllapa?' nir.
40 Piru chay mantakuqqami kaynu ninqa:
'Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunaqami chay
ukniykuna mana kwintachaypaqla kaqkunata
ima ministishanpipis yanaparqami, nuqallapaq
rurashaykillapa yupayna kanqa' nir.

41 "Chaymantami mantakuqqa chay ichuqlaw
qichqanpi kaqkunata-shuypaqa kaynu ninqa:
'Mana allinta ruraqkuna, wakaq tukur riyllapa
chay tukuy tyimpupaqna kastigakanaykillapapaq
kasha kaqkunaqa. Chaynami ashwan riyllapa
chay tukuy tyimpu ratakur mana wanuq nina
kamakasha chay dyablu, chaynulla angelninkuna
chaypi kananpaq chaymanna nir.
42 Chaqa nuqa mallaqnatiypis, qamkunaqa

mana qaramaraykillapachu. Yakunatiypis mana upyachimaraykillapachu.
43 Furastiru yupay puritiypis mana samachimaraykillapachu. Raĉhpay faltamatinpis mana qumaraykillapachu. Qishaq katiy, karsilpi ima katiypis mana watukumaraykillapachu' nir.
44 "Piru chaynu nitiyqami paykunaqa kaynu nir tapumayanqallapa: 'Taytituy, ¿maydiyataq mallaqnaqta, yakunaqta, furastiru yupay puriqta rikashur, raĉhpayki faltaqta, qishaq katki, karsilpi katki ima rikashur, mana yanapashurayllapa?' nir.
45 Chaynu nitinllapami mantakuqqa kaynu ninqa: 'Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana kwintachaypaqla kaq runakunata mana ima ministishanpi yanaparqami, nuqallata mana yanapamashaykillapachu' ".
46 Chaymi Jesusqa niranpis: "Paykunaqami tukuy tyimpupaq kastigakaqna rinqallapa. Nataq chay kusa allinlata rurasha chaykunashuypaqami tukuy tyimpupaq kawsaqna rinqallapa" nir.

26

Jesustami wanuchiyta yarpuranllapa
(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Jesusqa limpu yaĉhachikur tukchirnaqa, kaynu niran yaĉhakuqninkunataqa:
2 "Qamkunami allita yaĉhankillapa, kaymanta ishkay diyamanta Pascua fyistata ruranllapa nir. Chay fyistallapimi Dyusmanta Shamuq Runataqa kuntrankunaman qukukayanqallapa kruspi klabar wanuchinanllapapaq".

3 Chaymi ashwan chay diyakunapiqa, kurakunapa mantaqninkuna, chay Israel runakunapa ruku mantakuqninkuna ima, chay kurakunapa mantaqnin Caifás shutiq runapa mantakunan wasinman tantakaranllapa.
4 Chaynu tantakarllapami yarpuranllapa, imanullapis llullakuypi ima Jesustaqa aypar wanuchinanllapapaq.
5 Piru wakinkunaqa kaynu niranllapa: “Amami chay fyista diyakunapiqa chaynu rurashunllapachu. Chaqa runakunami piñakur kuntranchikllapa alsakamunmanllapa” nir.

Jesuspa umanman mutkiypaqla yakituta iĉharan (Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

6 Jesusqami Betania pwiblupi yaĉhakuqninkunawan karqa, uk runa Simón shutiqpa wasinman riranllapa. Kay Simonmi unayqa chay ismuyaq qishaywan karan.
7 Piru Jesús chay Simonpa wasinpi kayatinmi, uk warmi payman qimikaran uk alabastru butillitapi kusa ĉhaniyjun mishkila mutkiypaq yakituta charikur. Chaymi ashwan Jesús misapi kananka-manqa, chay warmiqa Jesuspa umanman chay mishki yakitutaqa iĉharan.
8 Chayta rikarmi Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa piñakur kaynu niq ĉhurakaranllapa:

—¿Imapaqtaq wak kusa ĉhaniyjunta yanqallaqa iĉhan?
9 Ashwanmi waknu yanqalla iĉhananmantaqa qumashallapa kusa karu rantikur, chay mana imayjun kaqkunata yanapanallapata nir.

10 Chaynu nitinllapa uyaparmi Jesusqa kaynu
niran:
—¿Imapaqtaq qillakachinkillapa kay
warmisitataqa? Payqami kusala allinta rurasha
nuqawanqa.
11 Chaqa chay mana imayjun kaqkunawan-
qami maydiyapis pulla kankillapa. Piru nuqa-
shuypaqami manana pullaykillapanachu kashaq.
12 Kay warmisita nuqapa anayman mishki
mutkiypaqla yakituta iĉharqami, kamakachi-
mashana, kusa shumaqta pampakanaypaq.
13 Chiqaptami nishaykillapa: Tukuy
maylawpipis imanu kriyir washakananllapapaq
nir yaĉhachikurqami, kay warmisita rurashantaqa
yarpur rimanqallapa. Chaymi mana
qunqanqallapachu.

Judasmi Jesusta qillayrayku arnikuran (Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Jesuspa dusi yaĉhakuqninkunamanta ukqa shu-
tiq, Judas Iscariote. Chay paymi, kurakunapa
mantaqninkunamanna rir,
15 kaynu niran:
—¿Michkatataq pagramayankillapa kanqa nuqa,
Jesusta qushutiyllapaqa? nir.
Paykunaqami trinta suqu qillayta arniran pa-
grananllapapaq.
16 Chaymi chaymanta-pacha, Judasqa yarpuran
maylapina, imurasna Jesustaqa qukushaq nir.

Pascua mikunata kamakachiranllapa (Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

17 Chay Pascua fyistapa punta diyanpi, tantata
mana libadurayjuntachu mikuqllapa chay diyami
Jesuspa yaĉhakuqninkunaqa payman qimikar
kaynu nir tapuranllapa:
—Pascua mikunataqa, ¿maypitaq kamakachi-
nayllapata munayanki? nir.
18 Payqa niran:
—Pwibluman rir uk runapa wasinman
ĉhankillapa. Chaymi chay wasipa amuntaqa
kaynu ninkillapa: ‘Yaĉhachimaqniyllapami
nin: Wanunaypaq uraqami shipchana.
Chaymi kananqa wasikiman shamuyani
yaĉhakuqniykunawan chay Pascua fyistata chaypi
pasaq niyan nir’.
19 Chaynu nitinmi yaĉhakuqninkunaqa Jesús nis-
hannulla rir ruraranllapa. Chaynami kamakachi-
ranllapa Pascua mikunataqa.
20 Chaymanta tutapatinnaqa, Jesusqa dusi
yaĉhakuqninkunawan misapi taranllapana.
21 Chaynu tar mikuqnumi Jesusqa niran payku-
nataqa:
—Chiqaptami nishaykillapa: Qamkunamanta
uknikillapami kuntraykunaman qukumayanqa
nir.
22 Chaynu nitinmi, yaĉhakuqninkunaqa kusalata
llakiranllapa. Chaymi uknin uknin kaynu nir
Jesusta tapuq ĉhurakaranllapa:
—Taytituy ¿nuqachu kashaq? nir.
23 Jesusqa niran:
—Qamkunamanta uknikillapa nuqawan chay
platullapi tantata nuyuchir mikuqmi, kuntrayku-
namanqa qukumayan.

24 Chaynuqami Dyus nitin iskribikashannulla,
Dyusmanta Shamuq Runawanqa pasanqa.
¡Piru imananqaraq, chay kuntraykunaman
qukumaqqa! Kusala allinĉhi kananta chay
runaqa ama nasinanpaqchu.
25 Chaymantami Judas, chay kuntrankunaman
qukuq chayqa, kaynu nir tapuran:
—Yaĉhachimaqniy ¿nuqachu kashaq? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
26 Mikuyatinllapanaqa, Jesusqa uk tantata
aypar Taytanta payji nir, pakir quran
yaĉhakuqninkunata kaynu nir:
“Kaypi mikuyllapa. Kayqami nuqapa kwirpuy”
nir.
27 Chaymanta uk kupata aypar Taytanta payji
nir ima, quran chay yaĉhakuqninkunataqa kaynu
nir:
“Kaypi upyayllapa tukuy qamkuna kay kupa-
manta.
28 Chaqa, kayqami yawarniy. Kay yawarniyta
iĉhashaywanmi Taytay Dyuswan uk tratuta ru-
rani, kusa achka runakunata uchankunamanta
washanaypaq.
29 Piru nishaykillapa: Mananami qashanqa
upyashaqnachu kay ubapa yakuntaqa
qamkunawanqa, maydiya Taytay man-
takuyashanpi pulla mushuq ubapa yakunta pulla
upyanallapakaman” nir.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijananpaqchu (Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Chaymantami salmukunata takir Dyusta al-
abarnaqa, riranllapana Olivos sirkaman.

31 Chaypina karqami Jesusqa niran:

—Tukuy qamkunami, kanan tutalla manchakushaykillaparayku nuqalatana dijamankillapa. Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

‘Chay michikuqta wanuchitiymi,
tantala kashanmanta uyshakunaqa wakta kayta limpu shikwakanqallapa’ nir.

32 Piru nuqa kawsamurqami, qamkunamantaqa naypaqta rishaq Galilea pwiblumanqa.

33 Chaynu nitinmi, Pedruqa niran:

—Tukuy wakinkuna manchakur dijashutinllapapis, nuqaqa manami dijashaykichu nir.

34 Chaymi Jesusqa niran:

—Chiqaptami nishayki: Kanan tutallami manaraq gallu kantayatin qamqa kimsa kuti ninki: ‘Manami paytaqa riqsinichu’ nir.

35 Piru Pedruqa niran:

—Qamwan pullata wanuchimanallapapaq katinmapismi, pullayki shachinakushaq nir.

Chaynullatami wakin yaĉhakuqninkunapis niranllapa.

Jesusmi Getsemaní wirtapi mañakuran (Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Chaymantami Jesusqa yaĉhakuqninkunawan riranllapa uk lugar Getsemaní shutiqman. Chaypimi yaĉhakuqninkunata kaynu niran:

“Wakmanmi riyani Taytayman mañakuq. Qamkunaqami kaylapi taskinkillapa” nir.

37 Chaynu nirmi Pedruta, Zebedeupa ishkay
wamrankunata ima apar riran pullanqa. Chay-
mantami alliplata llakir kwashala tikrakaran Je-
susqa.
38 Chaynu kayarmi kaynu niran paykunataqa:
“Kusalataraq llakir wanuq yupayna yarpuni.
Qamkunaqa kaylapi kidar rikĉhakushala kayllapa
nuqawan” nir.
39 Chaynu nirqa, chay kayashanmanta ashlila
wakaq riran. Chaypimi qunqurikur pachakaman
pukĉhirar kaynu nir Taytantaqa mañakuran:
“Taytay, puytiypaq katinqa yanapamay-ari kay
kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru
manami nuqa munashaynuchu kanqa. Ash-
wanmi qam munashayki rurakanqa” nir.
40 Chaymantami chay kimsa yaĉhakuqninkuna
kayashanman tikrakamurqa, paykunataqa
punuqta tariran. Chaymi Pedrutaqa niran:
“¿Manachu puytishaykillapa uk uralamatapis
rikĉhakur nuqawan kaytaqa?
41 Rikĉhakur mañakuyllapa, ama uchapi
ratanaykillapapaq. Qamkunaqami allinkunalata
rurayta yarpunkillapa. Piru kwirpuykillapa
litala kashanraykumi mana shachinakuyta
puytinkillapachu”.
42 Chaynu nir qashan ishkay kutipaqna rir, Tay-
tantaqa kaynu nir mañakuran:
“Taytay, chaynu qischakanaypaq dijamasha
karqa, qam munashaykinumi ruray” nir.
43 Chaymanta tikrakamurqa, qashalan chay
yaĉhakuqninkunataqa punuqta tariran. Chaqa
nawinllapamapis kusalata qipchirayaran
punuypaq.

44 Chaymi chaypi dijar qashan kimsa kutipaqna
riran mañakuq Taytantaqa, ima nirtaq mañakusha
karan chaynulla.
45 Chaymanta qashan chay yaĉhakuqninkunaman
tikrakamurqa niran:
"¿Qamkunaqachu punur samayankillaparaq?
Dyusmanta Shamuq Runata uchakuqkunaman
qukunanllapapaq uraqami ĉhamushana.
46 Shariyllapa, rishunllapana,
shipchamunnami nuqata qukumaqqa" nir.

Jesustami prisuranllapana
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi
yaĉhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka
runakunawan ĉharanllapa ispadakunawan,
qirukunawan ima. Paykunaqami riranllapa
kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa
ruku mantakuqninkuna kaĉhasha katin.
48 Judasqami, Jesuspa kuntraqninkunataqa,
kaynu nisha karan: "Nuqa saludar muchayani
chaytami aypar prisunkillapa" nir.
49 Chaymi Jesusman qimikarqa Judasqa,
—¡Chaynupalachu, Taytituy!— nir mucharan.
50 Jesusqami niran:
—Amiguy, imata ruraqĉhi shamushayki chay-
taqami kananlla rurayna nir.
Chaymi chay wakinkunaqa Jesusman qimikar
aypar prisuranllapana.
51 Piru Jesuspa uk yaĉhakuqninmi ispadanta
lluqshichimur kurakunapa mantaqninta sirbiq
runapa rinrinta *¡saq!* pitiran.
52 Chaymi Jesusqa niran:

—Ispadaykitaqa ĉhuray ĉhurakananpi. Chaqa ispadawan tukuy maqanakuqqami, ispadallawan wanunqa nir.
53 ¿Manachu yaĉhanki nuqa Taytayman mañakutiyqa, kananlla kaĉhamunman kusa manchaypaq achka angelninkunata washamananpaq nirqa?
54 Piru chaynu pasananpaq mañatiyqami, Dyus nitin iskribikashankunapi, nuqa qischakar wanunaypaq niyashanqa mana kumplikayanmannachu.
55 Chaymantami Jesusqa chay runakunataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa shamushaykillapa qirukunawan ispadakunawan imaqa, uk suwakuqta yupay aypar apamaqllapaqa? Nuqaqami imuraspis Dyusta aduranananllapa wasipi yaĉhachikuray. Piru manamiri chaypiqa aypar apamaraykillapa imachu.
56 Kayqami chaynuqa pasayan Dyuspa unay rimaqninkuna iskribishannulla kumplikananpaq.

Chaynu Jesús nitinqami, tukuy yaĉhakuqninkunaqa paylata dijar alsakaranllapa.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa (Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

57 Chaymantami Jesusta aypasha karan chaykunaqa, chay kurakunapa mantaqnin Caifaspa wasinman aparanllapa. Chaypimi tantakasha karanllapa Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, ruku mantakuqkuna ima.

58 Piru Pedruqami largukaqllamanta chapar
ikinllapata riyaran, chay kurakunapa mantaqn-
inpa wasinpa pampankaman. Chaymantami ru-
riman yaykurqa, chay yaykushanlapi kidaran
Dyusta aduranannllapa wasita kuytaqkunawan,
rikakunanpaq imanushi Jesustaqa ruranqallapa
nir.
59 Chay kurakunapa mantaqninkuna, tukuy
chay kusa mas karguyjunkunaqami Jesuspaqqa
kusalata yaĉhayta munaranllapa imalata mana
allinta rurasha katinqa, chayraykulana wanuchi-
nanllapapaq.
60 Piru chaynumapis manami tariranllapachu
mana allinta rurashantaqa. Kusala achka
runakunami, mana kashanmanta uchachanan-
paq qimikarmapis mana puytiranllapachu.
Chaymantami ishkay runakuna qimikar,
61 tukuy chaypi kaqkunapa naypanpi kaynu ni-
ran:
“Kay runaqami kaynu niran: ‘Nuqaqami
Dyusta aduranannllapa wasita ratachir, qashan
kimsa diyalapaq shachiyta puytini niran’ nir”.
62 Chaynu nitinllapami chay kurakunapa man-
taqninqa sharir Jesustaqa kaynu nir tapuran:
—¿Qam-shuypaqachu mana imatapis ninki? ¿Ima
nishaq nirtaq waknu qampaqqa rimayanllapaqa?
nir.
63 Chaynu nitinmapismi Jesusqa mana imatapis
niranchu. Chaymi chay kurakunapa mantaqn-
inqa qashan niran:
—Kawsaq Dyuspa shutinpi, nishayki chiqapta
rimanaykipaq. Willamayllapa: ¿Chiqaptachu

qamqa Dyuspa Akrashan Cristun, Dyuspa
Wamran kanki? nir.
64 Jesusqa niran:
—Qamllami chaynu ninki. Piru, nuqapis
nishaykillapa: Kananmanta-pachami
rikankillapa Dyusmanta Shamuq Runataqa
kusala puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi taqta,
chaymanta puktaypa rurinta syilumanta
shamuqta ima nir.
65 Chaynu Jesús nitinmi, chay kurakunapa man-
taqninqa kusata piñakur raĉhpanmatapis llikiran,
Jesusqa mana allintachu tukuyan nir. Chaymi
niran:
—¡Kay runa rimashanqami mana allinchu
Dyuspaqqa! ¿Ima mas tistigutataq ministinchik-
llapa? Paypa shiminllami riman qamkuna
uyapashaykillapanu.
66 ¿Imatataq yarpunkillapa?
Chaymi, chaypi kaq runakunaqa niranllapa:
—Kusala uchayjunmi wakqa; wanunanpaqmi
allin nir.
67 Chaymi ashwan qaqllitanpi tuqapar,
maqaranllapa. Chaynullami wakinkunapis
qaqllanllapi maqar,
68 kaynu niyaqllapa:
—¡Qam chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun
karqa, tantyay pitaq maqashuran! nirmapis.

Pedrumi Jesustaqa mana riqsinichu niran (Mr 14.66-72; Lc 22.55-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Chaykamanqa Pedruqa tayaran waqta
punkulapi. Chaypi kanankamanmi uk sirbikuq
warmi qimikar niran:

—Qampismi Galileamanta Jesuswan puriq
kanki nir.
70 Piru Pedruqami tukuypa naypanpi kaynu ni-
ran:
—Manami yaĉhanichu imapaqmi rimayanki
nirmapis nir.
71 Chaynu nirqa, riranna punkuman. Chaymi,
qashan uk sirbikuq warmisita rikar, kaynu nir
wakinkunataqa willaran:
—Wakqami pulla puriq chay Nazaretmanta Je-
suswan nir.
72 Qashanmi Pedruqa jurar kaynu niran:
—¡Manami riqsinichu wak runataqa! nir.
73 Chaymantami uk ratulamantaqa chaypi
kaqkunapis Pedruman qimikar kaynu niranllapa:
—Chiqaptami qampis paykunamanta kanki.
Chaqa, rimanaykimapis paykunapa yupayllari
nir.
74 Chaymantami Pedruqa kutir kutir jurar ni-
ran:
—¡Mana riqsinichu wak runataqa nishuyanil-
lapa wakmaqa! ¡Mana chiqapta rimayatiyqami
Dyus kastigamanqa! nir.
Chaynu niyatinlami galluqa kantaran.
75 Chaymantami Pedruqa yarpuran Jesús kaynu
nishanta: “Manaraq gallu kantayatinmi kimsa
kuti nuqapaqqa ninki, manami riqsinichu nir”.
Chaymi Pedruqa, chaymanta lluqshirqa kusalata
llakir, piñakur ima waqaran.

27

Jesustami Pilatuman aparanllapa
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

1 Chaymanta achkiyatinnaqa, chay kurakunapa
tukuy mantaqninkuna, chay Israel runakunapa
ruku mantaqninkuna imaqa parlaranllapa Jesus-
taqa wanuchinanllapapaq.
2 Chaymi alli watar apar quranllapa Roma
pwiblumanta numrakasha gubyirnu Pilatuta.

Judasmi wanuran
(Hch 1.18-19)

3 Chay Judas, Jesusta kuntrankunaman
qukusha karan chayqa, Jesusta wanuchinan-
llapapaq nisha nir yaĉharqa kusalata llakiran.
Chaqa manari allintachu tukusha karan. Chaymi
chay mana allinta tukushanpaq kwintata
qukarqa, chay kurakunapa mantaqninta, Israel
runakunapa ruku mantaqninta imaqa qillayninta
rir tikrar kaynu niran:

4 —Uchakushami kani uk allin mana uchayjun
runata qukushayrayku nir.

Piru chay runakunaqa niranllapa:

—¿Nuqakunapaqqa ima kwintayllapataq?
¡Chayqami qampa kwintaykina! nir.

5 Chaymi Judasqa chay qillaytaqa Dyusta adu-
rananllapa wasipi itakur riran. Chaynu rirmi
mana allinta tukushanpaq paylla urkakar wanu-
ran.
6 Chaymanta chay kurakunapa mantaqninku-
naqa chay qillayta aypar kaynu niranllapa:

“Kay qillayraykumi uk runata qukuran
wanuchinanllapapaq. Chayraykumi mana
allinchu Dyuspaq ufrindita nir ĉhuranallapapaqqa”
nir.

7 Chaymi paykunaqa yarpuranllapa, chay qillaywanqa uk manka ruraqpa pachanta rantinanllapapaq. Chayna chaypi tukuy uklawmanta runakuna wanutinqa pampananllapapaq.
8 Chayraykumi chay pachaqa kanankaman shutin “Yawar Pacha”.
9 Chaynumi kumplikaran Dyuspa unay rimaqnin Jeremías nishanqa. Chaqa kaynumi nisha kayaq:
“Ayparanllapa trinta suqu qillaysituta,
chay Israel pwiblumanta runakuna
uk paykunapa masinpa ĉhaninpaq nisha karan chaykunata.
10 Chaywanmi rantiranllapa manka ruraqpa pachanta,
imanuĉhi Tayta Dyus nimashannulla” nir.

Jesusmi Pilatupa naypanpi (Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

11 Chaymantami Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman apatinllapa, kaynu nir tapuran:
—¿Qamchu Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.
Jesusqa niran:
—Qamllami ninki.
12 Chaykamanmi chay kurakunapa mantaqninkuna, Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa, kusalata uchachayaranllapa. Piru Jesusqami mana imatapis rimaranchu.
13 Chayraykumi Pilatuqa qashan kaynu nir tapuran:
—¿Manachu uyapanki tukuy imakunata qampaq rimatinllapaqa? nir.

14 Piru Jesusqami mana imalatapis rimaranchu.
Chaymi chay gubyirnuqa kusalata yarpupakuyar
kidaran.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Kada fyistapimi chay gubyirnu Pilatuqa uk
runata lluqshichiq chay prisu kashanmanta,
runakuna mayqantaĉhi lluqshichiy nishannulla.
16 Chay tyimpupimi karan uk runa mana allinta
rurashanrayku kusala riqsikasha Barrabás shu-
tiq, prisuqa.
17 Chaymi tukuy runakuna tantakasha katinl-
lapa, Pilatuqa tapuran kaynu nir: "¿Mayqantataq
munankillapa lluqshichinapaq, Barrabasta, man-
aqachu Jesusta, Dyus Akrashan Cristun ninllapa
chayta?" nir.
18 Chaqa Pilatuqa kwintata qukasha karan,
ĉhiqnirlami Jesustaqa yanqallamanta payman
apashallapa nir.
19 Nataq Pilatuqami mantakunanpi tayatin
warminqa kaĉhakuran kunachinanllapapaq
kaynu nir: "Amami chay kusa allinla runawanqa
willanakunkichu. Chaqa naqa tutami kusala
manchaypaq llakiypaqta musqupakusha kani
payta aypashaykillaparaykuqa" nir.
20 Piru chay kurakunapa mantaqninkuna, chay
Israel runakunapa ruku mantaqninkuna imaqa,
tukuy runakunata animachiran Barrabasta
kaĉhar, Jesusta wanuchiy nir mañakunanllapapaq.
21 Chaymi chay gubyirnuqa qashan kaynu nir
tapuran paykunataqa:

—¿Mayqannintataq kay ishkaymantaqa dijatiy rinanta munankillapa qamkunaqa? nir.

Paykunaqa niranllapa:

—¡Barrabasta! nir.

22 Pilatuqa qashallan paykunataqa tapuran:

—¿Imatataq rurayashaq kay Jesusta, Dyuspa Akrashan Cristun ninllapa chaywan-shuypaqa? nir.

Ashwanmi tukuyla kaynu niranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

23 Qashanmi Pilatuqa niran:

—Chaqa, ¿ima mana allintataq rurasha?

Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa:

—¡Kruspi klabay! nir.

24 Piru Pilato imata nitinpis chay runakunaqa mana kasuranllapanachu. Chaymi ashwan Pilatuqa yarpuran mana kasutiyqami piñakur nuqapa kuntray shamur imanachimanman nir. Chaynu nirmi kaĉhakutin yakuta apamutinllapa, tukuypa naypanpi makinta paqakuqnu kaynu niran:

—Kay runata wanuchirllapaqa amami nuqataqa uchachamankillapachu. Qamkunapa kwintaykillapanami kanqa nir.

25 Chaymi ashwan tukuyla chaypi kaqkunaqa kaynu niranllapa:

—¡Nuqakuna, tukuy wamrayllapakunawan imami mana allinta rurayarqa, kay runapaqqa imanashaqllapapis! nir.

26 Chaymi Pilatuqa Barrabasta prisu kashanmanta lluqshichir, suldadunkunata kaĉharan Jesusta llibachir, chaymanta-shuypaqa kruspi klabananllapapaq.

27 Chaymantami chay gubyirnupa suldadunkunaqa manaraq krusman klabaq apayarqa, chay gubyirnupa dispachunman aparanllapa Jesustaqa. Chaypimi tukuy suldadu masinkunata tantaranllapa Jesuspa naypanmanqa.

28 Chaypimi ashwan raĉhpanta lluqshichir uk chupika raĉhpatana yakachiranllapa.

29 Chaynullami umachiranllapapis uk kuruna kashamanta rurakashata. Nataq allilaw makinpishuypaqa uk barata charichiranllapa. Chaymantami kushipananrayku Jesuspa naypanpi qunqurir, kaynu niqllapa: “¡Biba Israel pwiblupa gubyirnun!” nir.

30 Chaynullami tuqaparllapa chay barallawan umitanpi kusalata maqaranllapa ima.

31 Chaymanta chaynu paymanta kusata burlakarllapa imanaqa, chay chupika raĉhpata yakachishanllapataqa lluqshichir paypa raĉhpanllata yakachiranllapa. Chaynu munashanllapata rurarnaqami aparanllapa kruspi klabananllapapaqna.

Jesustami kruspi klabaranllapana (Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Chaymanta lluqshirllapaqa, uk runa Simón shutiqta tariranllapa. Payqami Cirene pwiblumanta karan. Chaymi ashwan paytaqa Jesuspa krusninta amalas rikrachir aparanllapa.

33 Chaynu rirmi uk lugar Gólgota shutiqman
ĉharanllapa. Kay lugartami ninllapapis Calavera
nir.
34 Chaypiqami upyachiyta kamaranllapa bin-
uwan, uk rimidyu kusala ayaqta, ama nanachiku-
nanpaq nir. Piru Jesusqa pitilata kamarqa mana
munaranchu upyaytaqa.
35 Chaymantami Jesustaqa kruspi klabaran-
llapana. Chaymi chay suldadukunaqa Jesuspa
raĉhpankunataqa surtyakur ayparanllapa.
[Chaynuqami ruraranllapa Dyus nitin
iskribikashannulla kumplikananpaq. Chaqa
niqmi: Raĉhpaykunatami surtyakur ayparanllapa
nir]. *
36 Chaynu surtyakur imanaqami, chaylapi tayar
kidaranllapa Jesusta chapananllapapaq.
37 Nataq umanpa ananpiqami, uk litriruta
ĉhuraranllapa imaraykushi wanuchishallapa nir.
Chaqa kaynumi niyaq: “KAY JESUSMI ISRAEL
RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.
38 Chaynullami paypa pullanqa ishkay
suwakuqkunata krusllapi klabaranllapa, ukninta
Jesuspa ichuqlaw qichqanpi, ukninta-shuypaqa
allilaw qichqanpi.
39 Piru tukuy chayta pasaqkunaqami, uman-
llapata kuyuchiqnulla kusalata musyar kaynu
niyaqllapa:
40 “¡Qammi, Dyusta aduranannllapa wasita rat-
achir qashan kimsa diyalapaq shachishaq ni-
rayki! ¡Chaqa chiqapta Dyuspa Wamran karqa,
qamlla washakar krusmanta ishkimuy!” nir.

---

* **27:35** Kaypaq masta intrakanarqa rikayllapa Salmo 22.18.

41 Chaynu nirllami kusalata burlakaranllapa
tukuy chay kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima, Is-
rael runakunapa ruku mantaqninkunawan pulla.
Chaymi kaynu niyaqllapa:

42 “Ukkunatami washaran. Piru payllaqami
mana washakayta puytinchu. Wakqashi Israel
runakunapa mantaqnin-ari. ¡Chaynu karqa chay
krusmanta ishkimunqari! ¡Chaynami chaypiraq
paypi kriyishunllapa!

43 Chaqa payqashi Dyuspi kusalata kunfyakan.
Chaynu katinqa Dyus kananlla washanqari.
¡Chiqapta Dyus payta munayarqa! ¿Manachu
nimaranchikllapa payqa: ‘Dyuspa Wamran kani’
nir?”

44 Chaynullami chay suwakuq runakuna pay-
wan pulla kruspi kaqkunamapis ashwan kusalata
musyaranllapa.

Jesusmi wanuranna
(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Chaymantami a las dusimanta-pacha tardi a
las triskaman tukuy pacha tutaparaq intiru ki-
daran.

46 Piru yaqqa a las trispaqna katinqami Jesusqa
kusa jwirtita kaynu nir qayĉhakuran: *“Elí, Elí, ¿lama
sabactani?”* nir. (Chaynu nirqami intrachi-
manchik: “Dyusniy, Dyusniy ¿imapaqtaq nuqalata
dijamashayki?” nir.)

47 Chaymi wakin chaypi kaqkunaqa chaynu
nitin uyaparqa kaynu niranllapa: “Wakqami
qayayan Dyuspa unay rimaqnin Eliasta” nir.

48 Chaymi chay kutilla chaypi kaqkunamanta
ukninqa kallpar rir uk puqyala raĉhpata qirupi
watar, puchqu binupi nuyuchir Jesuspa shimin-
man ĉhuraran upyananpaq.
49 Piru chay wakinkunaqami niranllapa: “Dijay,
mabir Eliaschu shamur washanqa” nir.

50 Chaymantami Jesusqa qashan kusala jwirtita
qayĉhakurqa wanuranna.
51 Piru chay kutillami Dyusta aduranannllapa
wasi ruripi uk atun rakta raĉhpa warkuraqpis
llikikaran ĉhaypin unaqmanta urakaman.
Chaynullami pachamapis kusalata kuyutin atun
rumikunamapis limpu rajakaran.
52 Chaynullami wanushakuna pam-
pakashankunamapis kiĉhakaran. Chaymi
Dyuspi kriyisha kaqkuna wanushakunamapis
kawsamuranllapana.
53 Chaynu wanushanmanta kawsamurqa
chay pampakashanmanta lluqshimuranllapana.
Chaymi Jesús wanushanmanta kawsamutinqa,
yaykuranllapana Dyus akrashan pwiblu
Jerusalenmanna. Chaypimi kusala achka
runakuna rikaranllapa paykunataqa.
54 Chaymanta chay Romamanta suldaduku-
napa mantaqnin chaypi wakinkunawan kar
rikakuranllapa pacha kuyutin, tukuy ima
pasaqtapis. Chaymi kusalata manchakur kaynu
niyaranllapa: “¡Chiqaptami kay runaqa Dyuspa
Wamran kasha!” nir.

55 Piru chaypiqami achka warmisitakuna
Galilea pwiblumanta Jesuswan pulla risha
kaqkuna karukaqlamanta rikakuyaranllapa.

Chaqa chay warmisitakunami Jesustaqa yanapasha karan imata rurashanpipis.
56 Chay warmikunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Santiaguwan Josipa maman María, Zebedeupa warmin ima.

Jesustami pamparanllapana (Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Chaymanta limpu tardiyayatinnaqami Arimatea lugarmanta uk kusa imayjun runa José shutiq Pilatuman ĉharan. Paypismi Jesuspa yaĉhakuqnin karan.
58 Chaymi payqa Pilatuman ĉharqa, Jesuspa kwirpunta mañaran. Chaynu mañakutinmi Pilatuqa kaĉhakuran qunanllapapaq.
59 Josiqami Jesuspa kwirpuntaqa aypar pilluran kusa shumaq yuraq raĉhpawan.
60 Chaymantaqami uk mushuq uĉhkuta qaqapi pay pampakananpaq rurachikusha karan, chaypi pamparan Jesustaqa. Chaymi ashwan chay uĉhkutaqa uk kusa atun rumiwan kirpar riranna.
61 Piru María Magdalenawan, chay uk Mariaqami Jesús pampakashan naypanlapi tar kidaranllapa.

Jesús pampakashantami suldadukuna kuytaranllapa

62 Samana diyapa quyapachan pasatinqa, kurakunapa mantaqninkuna, fariseo runakuna ima, riranllapa Pilatuta rikaq.
63 Chaymi kaynu niranllapa:
—Tayta gubyirnu, yarpunillapami chay llullakuqqa kawsayarllaqa niranpis, ‘Wanurqashi kimsa diyamantaqa qashan kawsamuyanqa’ nir.

64 Chayrayku suldadukunata kaĉhay chay
pampakashanman, kimsa diya pasanankaman
chaypi kuytakunanllapapaq. Imanupiqakish
chay yaĉhakuqninkuna tuta shamur kwirpunta
apar, tukuyla runakunata 'Kawsamushana' nir,
kriyichitinllapa. Chaynu katinqa qashan chaynu
llullakutinqa llallin mana allinchu kanman
naypaq llullakushanmantaqa nir.
65 Chaymi Pilatuqa kaynu niran paykunataqa:
—Chaypimi kan suldadukuna kuytaku-
nanpaqqa. Paykunawan rir-ari chay
pampakashantaqa puytishaykillapakaman alli
kirpayllapa.
66 Chaymi rir alli kirpar, chay atun rumipa
ananpi uk siñata ĉhuraranllapa. Piru chaynu kir-
parmapismi suldadukuna chaypi kuytakunanpaq
dijaranllapa.

28

Jesusmi kawsamuranna
(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

1 Samana diya pasatin, simanapa punta diyan
achkiyatinnaqa María Magdalenaqa, chay uk
Mariawan riranllapa Jesús pampakashanman
chapakuq.
2 Piru chay urasllami kusata pacha kuyuran.
Chaqa unaq syilumantami Dyuspa angelnin
ishkimuran. Chaymantami Jesús pampakashan
uĉhkumanta rumita ashuchir chaypa anan taran.
3 Chay angelqami uk rilampa yupay kusata llip-
yarayaran. Nataq raĉhpan-shuypaqa puktay yupay
kusa yuraq intiru karan.

4 Chaynuta rikarmi chay suldadu kuytakuqkunaqa kusalata manchakur, wanusha yupay kidaranllapa.
5 Chaymantami angelqa chay warmikunataqa kaynu niran:

“Amami manchakuyllapachu. Nuqami yaĉhayani qamkunaqa Jesusta kruspi klabaranllapa chaytami maskayankillapa nir.
6 Piru payqami manana kaypinachu. Ashwanmi imanutaq pay nisha kayaq, chaynullami kawsamushana. Maski shamur rikayllapa maypi ĉhurashaykillapamatapis.
7 Chaymi kananlla rir chay yaĉhakuqninkunata willayllapa kaynu nir: ‘Kawsamushanami, riyan ashwan Galilea pwibluman, qamkunamantaqa naypaqta. Chaypimi rikankillapa’ nir. Kaylatami nuqaqa willashunayllapapaq karan”.

8 Chaynu nitinqa chay warmikunaqa kallpaylla riranllapa Jesús pampakashanmantaqa, kusalata manchakur, aligriyar, ima chay yaĉhakuqninkunataqa willaq.
9 Piru chaynu riyatinllapaqami Jesusqa paykunaman rikarir, saludaran. Chaymi chay warmikunaqa Jesusman qimikar aduraranllapa, ĉhakinkunata abrasar ima.
10 Chaymi Jesusqa paykunataqa kaynu niran:

“Amami manchakuyllapachu. Ashwanmi rir ukniykunata willayllapa Galilea pwibluman rinanllapapaq. Chaymi ashwan wakpina rikamanqallapa” nir.

Suldadukunami llullakur rimaranllapa

11 Warmikuna rinankamanqa, wakin suldadu
kuytakuqkunaqa pwibluman ĉhar chay kuraku-
napa mantaqninkunata parlaranllapa tukuy ima
pasashantaqa.
12 Chaymi chay kurakunapa mantaqninkunaqa
riranllapa parlaq chay Israel runakunapa ruku
mantaqninkunata. Chay suldadu willaqku-
nataqami kusa achka qillayta quranllapa chay
kurakunapa mantakuqninkunaqa kaynu nir:
13 “Qamkunaqa kaynu ninkillapa: ‘Tuta
punuyatiyllapa, yaĉhakuqninkuna shamur
suwakur aparanllapa Jesuspa kwirpuntaqa’ nir.
14 Piru imanupi chay mantakuq yaĉhaq yupay
katinqa nuqakuna imanupis parlashaqllapa.
Qamkunapaq ama ukmanta yarpunanllapa-
paqqa”.
15 Chaymi chay suldadukunaqa qillayta
ayparqa imanuĉhi chay kurakunapa man-
taqninkuna willashanllapanulla rimaranllapa.
Piru chay suldadukuna chaynu rimar
llullakushanmanta-pachami, kanankaman chay
tukuyla Israel runakunaqa chiqapta chaynu
kasha kanqa nir parlanllapa.

Jesusmi yaĉhakuqninkunata kaĉharan yaĉhachikunanpaq

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Chaymiri Jesuspa unsi yaĉhakuqninkunaqa pay
willashannulla riranllapa Galilea pwiblupi atun
sirka kaq chayman.
17 Chaymi chaypi Jesusta rikarqa, kusata adu-
raranllapa, michka wakinkuna mana allita kriy-
itinllapamapis.

18 Jesusqami paykunaman qimikar kaynu niran:
“Dyusmi tukuyta mantanaypaq nisha, unaq syilupi chaynulla kay pachapi ima.
19 Chaymi qamkunapis tukuy pachata rir yaĉhachikuyllapa. Paykunapis yaĉhakuqniykunana kananllapapaq. Piru paykunataqami shutichinki Taytaypa, Wamranpa, chaynulla Santu Ispiritupa shutinpina.
20 Yaĉhachiyllapapismi intrakar kasunanllapapaq, tukuy qamkunata nishushayllapataqa. Chaqa nuqaqami, qamkunapaqa pullaykillapa kashaq maydiyapis, kay pacha tukukanan tyimpu ĉhamunankaman” nir.

Chaynumi kanqa.

Mushuq Testamento
New Testament in Quechua, Lambayeque
(PE:quf:Quechua, Lambayeque)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Lambayeque

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Lambayeque [quf], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Lambayeque

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 30 Dec 2021
05704580-9dc6-511f-8a91-aead14f3eb5a